

Ἡ ΚΟΙΜΗΣΙΣ

Τῆς ΘΚΩ

Ὁ ἍΓΙΟΣ ΠΑΡΗΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ἹΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ
ΕΤΟΣ ΚΣΤ' - ΤΕΥΧΟΣ 255 - ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2014

Περιεχόμενα

«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ
ὁ ἐν Σέρραις ἀθλήσας».
Διμηνιαίο Περιοδικό
Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Σερρῶν καὶ Νιγρίτης,
ἐκδιδόμενο ὑπὸ τοῦ Ἐπικοινωνια-
κοῦ καὶ Μορφωτικοῦ Ἰδρυμάτος
«Ὁ Ἅγ. Νικήτας ὁ Νέος»,
προνοία καὶ ἐπιμελεία
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Σερρῶν καὶ Νιγρίτης
κ.κ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ.
Ἰδιοκτίτης:
Ἱερά Μητρόπολις Σερρῶν
καὶ Νιγρίτης.

Δ/ΝΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
πρωτ. Ἰορδάνης Θεμελίδης
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Γεώργιος Μπακιρτζής
Παναγιώτης Παπαφράγκος
Παναγιώτης Σκαλτσής
Φιλοκτίμων Φάκας
Χαράλαμπος Χαραλαμπίδης
Διανέμεται δωρεάν.
Συνδρομές προαιρετικές.
Ἐπιστολές καὶ ἐμβάσματα:
Ἱερά Μητρόπολις Σερρῶν
& Νιγρίτης - 621 22 ΣΕΡΡΕΣ
Τηλ. 2321 0 68 100
Fax 2321 0 68 119
Τυπογραφείο «ΜΕΛΙΣΣΑ»,
Ἀσπροβάλτα Θεσ/νίκης
τηλ. 2397 0 23 313
Fax 2397 0 21 754

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:

Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου
φορητὴ εἰκόνα

Τὰ ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν
ἀπόψεις τοῦ ἀρθρογράφου, γιὰ τίς
ὁποῖες καὶ φέρει ὁ ἴδιος τὴν εὐθύνη.

- Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις139
- Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου:
Πνευματικὴ καὶ ποιμαντορικὴ διδαχὴ
ἐπὶ τῇ Κοιμήσει τῆς Θεοτόκου142
- Φιλοκτίμονα Χ. Φάκα: Ἡ Ἐκκλησία, ἐλπίδα καὶ στήριγμα
τὴν ἐποχὴ τῆς κρίσεως144
- Ἀνακοίνωσις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τίς διώξεις
χριστιανῶν στὴν Μέση Ἀνατολή καὶ Ἀφρική147
- Γεωργίου Στ. Μπακιρτζή:
Κίνδυνος - θάνατος: Οἱ Σέκτες.....149
- Παναγιώτη Ἰ. Σκαλτσῆ: Θέματα ἱστορίας
καὶ Θεολογίας τῆς Λατρείας: Ἐκκλησία καὶ λατρεία.....151
- Κωνσταντίνου Β. Χιώλου:
Ὁ Ἐθναπόστολος Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός.....155
- Ἀλίκη Διαμαντῆ: Παναγιά μου (ποίημα).....157
- Ἀπόψεις καὶ Σχόλια158
- Θεολογικὲς Ἀναφορὲς:
Ἡ Παρθένος Μαρία καὶ ἡ Καινὴ Κτίσις160
- Δημητρίου Παπάξη:
Ὁ Μητροπολίτης Ἀπόστολος Χριστοδοῦλου (Β').....163
- Κυριάκου Παπακυριάκου: Κατάλογος καὶ βιογραφίες
τῶν Μητροπολιτῶν Σερρῶν καὶ Νιγρίτης (Ζ').....166
- Πρόγραμμα Μαξιμείου Πνευματικοῦ
καὶ Πολιτιστικοῦ Κέντρου170
- Στέργιου Ἀλεξίου: Ὀπτασία (ποίημα).....173
- Ἐκκλησιαστικὲς Εἰδήσεις καὶ Χρονικά174
- Ἀπὸ τῆ Σοφία τῶν Πατέρων:
Τὸ φῶς τῆς Μεταμορφώσεως.....183

Ἀσκητικὴ Γωνιά

Ὅποιος ἀναπαύει τοὺς ἀνθρώπους, εὐχαριστεῖ
τόν Θεό.

Ἀββάς Ἰσαάκ ὁ Σύρος

Ἄν θέλεις νὰ νικήσεις τοὺς ἐμπαθεῖς λογισμοὺς,
ἀπόκτησε ἐγκράτεια καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον.

Ὁσ. Θαλάσσιος

Ἀγαπήστε τὸν Χριστό· καὶ ὅλα ἐκεῖνα πού σᾶς κα-
ταπιέζουν καὶ σᾶς φθείρουν καὶ οἱ ἁμαρτωλὲς
μνημεσ καὶ τὰ ἀποθημένα, θὰ φύγουν.

Γέροντας Πορφύριος

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩΤΗ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ, ΣΥΝΤΗΡΗΤΟΥ
ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀδελφοί καί τέκνα
ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Ἡ κοινή Μήτηρ πάντων τῶν Ὁρθοδόξων, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, τό Σῶμα τοῦ αἰωνίου Κυρίου, τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἱερούργει φιλοστόργως διά πασῶν τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς, μάλιστα δέ διά τῆς Θείας Εὐχαριστίας καί τῆς προσφορᾶς τῶν δώρων Αὐτοῦ πρός τόν Δημιουργόν αὐτῶν, τό μυστήριον τῆς σωτηρίας τῶν τέκνων αὐτῆς. Καί πράττει τοῦτο, ἔχουσα καί ἀποδεικνύουσα τήν ἀπέραντον καί ἀδιάκριτον ἀγάπην πρός πᾶν μέλος αὐτῆς, εἰς τόν βαθμόν κατά τόν ὅποιον τήν ἐπιδεικνύει καί ὁ ἐπουράνιος Πατήρ ἡμῶν.

Τήν παρουσίαν πάντων τῶν τέκνων τῆς ἔχουσα πάντοτε ἐν τῇ προσευχητικῇ μνήμῃ αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία, διατηρεῖ ζωηρόν ἐνδιαφέρον καί μέριμναν διά πᾶν ὅ,τι ἔχει σχέσιν καί ἐπηρεάζει τήν ζωήν αὐτῶν. Διό καί δέν μένει ἀσυγκίνητος καί ἀδιάφορος ἐκ τῆς συνεχιζομένης καταστροφῆς τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ἡ ὁποία καθ' ἡμέραν συντελουμένη, ἔνεκα τῆς ἀπληστίας τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς ματαίας φιλαργύρου σπουδῆς καί κερδοφορίας, συνιστᾷ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀποστροφὴν τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου καί ὡς ἐκ ταύτης ταραχὴν τῆς κτίσεως καί διάσπασιν τῆς κορωνίδος τῆς δημιουργίας, τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως καί ἀπειλήν αὐτῆς ταύτης τῆς συνεχίσεως τῆς ζωῆς.

Τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον καί ἡ ἡμετέρα Μετρίότης ἤδη ἀπό πολλῶν ἐτῶν ἀξιολογοῦντες τά σημεῖα τῶν καιρῶν, ἀλλά καί ἐν πιστότητι εἰς τό εὐχαριστιακόν χρέος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀνεκηρύξαμεν καί ἀφιερώσαμεν τήν 1ην Σεπτεμ-

βρίου εκάστου ἔτους, ἀρχὴν τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, εἰς ἰκετηρίους καὶ ἱλαστηρίους δεήσεις ὑπὲρ τῆς διαφυλάξεως τῆς κληροδοτηθείσης ἡμῖν δημιουργίας τοῦ Θεοῦ, τοῦ περιβάλλοντος. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, κλίνομεν γόνυ ψυχῆς καὶ καρδίας καὶ ἐξαιτούμεθα παρὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου νὰ ἐπιβλέψῃ φιλανθρωπῶς ἐπὶ τὴν δημιουργίαν Αὐτοῦ καί, παραβλέπων τὰς ἀμαρτίας καὶ τὴν ἀπλησίαν ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, νὰ «ἀνοίξῃ τὴν χεῖρα Αὐτοῦ καὶ νὰ πληρώσῃ χρηστότητος τὰ σύμπαντα» καὶ νὰ ἀνασχέσῃ τὴν καταστροφικὴν πορείαν τοῦ κόσμου.

Εἶναι βεβαίως ἀληθές, ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας ἐπετεύχθη σημαντικὴ πρόοδος, οὐχὶ βεβαίως ἐπαρκής, εἰς τὸν τομέα τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, μέ τὴν διαρκῆ εὐαισθητοποίησιν τῆς κοινῆς γνώμης, τὴν λήψιν προληπτικῶν καὶ ἀνασταλτικῶν μέτρων, τὴν λειτουργίαν προγραμματῶν ἀειφορίας, τὴν στροφὴν πρὸς ἡπίας μορφῆς πηγᾶς ἐνεργείας καὶ πολλὰ εἰσέτι καρποφόρα καὶ ἀξιόλογα μέτρα καὶ δράσεις, εἰς ἃς συνέβαλον καὶ αἱ προσπάθειαι καὶ ἡ μέριμνα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν συνεργασίᾳ καὶ μετὰ διεθνῶν οἰκολογικῶν ἰδρυμάτων καὶ ὀργανισμῶν.

Ἐορτάζοντες καὶ ἐφέτος τὴν ἑορτὴν τῆς Βυζαντινῆς Ἰνδικτιῶνος καὶ εἰσερχόμενοι εἰς ἕνα νέον ἐνιαυτὸν τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου, ἀπευθυνόμεθα πρὸς τὸ εὐλογημένον Ὁρθόδοξον πλήρωμα καὶ πρὸς τὸν κόσμον ὅλον καὶ καλοῦμεν πάντας εἰς συνεχῆ ἐπαγρύπνησιν, εὐαισθητοποίησιν καὶ συστράτευσιν τῶν δυνάμεων πρὸς ἐπιστροφὴν εἰς μίαν κατάστασιν, ἃν ὄχι εἰς τὴν πρωτόπλαστον ἀπολύτως εὐχαριστιακὴν καὶ δοξολογικὴν, ἀλλὰ τοῦλάχιστον εἰς ἀποπνεύσαν τὴν χάριν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου.

Ἡ Ἐκκλησία παρέχει τὸ ἀντίδοτον διὰ τὴν θεραπείαν τῶν οἰκολογικῶν προβλημάτων, καλοῦσα τοὺς πάντας εἰς ἀποκατάστασιν τῆς εἰκόνης τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἀρχαῖον, τὸ πρωτότυπον κάλλος. Ἡ ἀνόρθωσις τῆς πεπτωκυῖας φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, τῆ ἐπιπνοία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆ μετοχῆ εἰς τὰς δωρεάς αὐτοῦ, ἀποκαθιστᾷ καὶ τὴν ἀρμονικὴν σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου μέ τὴν κτίσιν καὶ τὴν δημιουργίαν, τὴν ὁποίαν ἐποίησεν ὁ Θεὸς πρὸς χαρὰν, τέρψιν καὶ ἀπόλαυσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀναγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὸν Ἴδιον, τὸν Πλάστην.

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία καλεῖ ἡμᾶς «ἐπεξεργάσασθαι ἐν Λόγῳ Θεοῦ καὶ Πνεύματι ζωοποιῶ τὸν ξύμπαντα κόσμον», ὡς ὁ σήμερον ἑορταζόμενος Ἅγιος Συμεὼν ἐν τῷ στύλῳ, καὶ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν καὶ φυσικῶν νὰ ἀναβαίνωμεν εἰς τὰ «μετὰ τὰ φυσικά» καὶ νὰ κύπτωμεν εἰς «τὰ τῆς θεολο-

“Ἡ ἄνευ φραγμῶν ληστρική ἐκμετάλλευσις τῶν φυσικῶν πόρων τῆς δημιουργίας, ἀποτελοῦσα τὴν κυρίαν αἰτίαν καταστροφῆς τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, εἶναι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς θεολογίας, τῆς τέχνης καὶ τῆς λογοτεχνίας ἀποτέλεσμα πώσεως τοῦ ἀνθρώπου, παρακοῆς πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου καὶ μῆ συμμορφώσεως πρὸς τὸ Θέλημα τοῦ Θεοῦ.”

γίας ἀπλῶ καὶ ἀπόλυτα μυστικά θεάματα», ὥστε ἀπὸ τῆς κτίσεως νά ἀναγώμεθα εἰς τὸν Κτίστην.

Ἡ ἐνοικοῦσα ἐπίπνοια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι αὐτὴ ἢ ὁποῖα θεοὶ τὸν μέτοχον αὐτῆς καὶ ἐνοποιεῖ συγχρόνως τὸν ἄνθρωπον μέ τὸ περιβάλλον αὐτοῦ, ὥστε νά αἰσθάνεται αὐτό ὡς μέρος τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ νά σέβεται αὐτό ὡς κάτι τὸ ἱερόν, χωρὶς νά παρασύρεται εἰς καταχρήσεις καὶ ὑπερβολὰς.

Ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ τροφή τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ φυσικοῦ κόσμου ἀσφαλῶς καὶ δέν ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἀπλήστου χρήσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τοῦ σεβασμοῦ αὐτοῦ, δηλαδή τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν συνάνθρωπον, τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰ ἔμβια ὄντα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔχοντα ἰκμάδα καὶ προσφορὰν ζωῆς «καλά λίαν» καὶ ἐν σοφίᾳ καὶ ἀρμονίᾳ πλασθέντα μόνῳ τῷ λόγῳ τοῦ Κυρίου ὁρατὰ τε καὶ ἀόρατα στοιχεῖα τῆς φύσεως. Τοιοῦτοτρόπως θά δυνηθῶμεν νά πίνωμεν ὕδωρ ἐκ τῆς ζωοποιῦ πέτρας, νά βλέπωμεν τὸν αἰσθητὸν ἥλιον καὶ ἀναγώμεθα εἰς τὸν νοητὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, νά ἀπενίζωμεν τὸν ὑλικὸν στυλὸν τοῦ Ὁσίου Συμεῶν καὶ νά βλέπωμεν τὸν ἀληθινὸν στυλὸν τοῦ φωτός, νά βλέπωμεν τὰς νεφέλας τῶν ὑδάτων μέ στόχον νά εἰσεέλθωμεν εἰς τὴν νεφέλην τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἰς τὴν κατάπαυσιν, ὅπου πρὸδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθε Χριστός, νά σπουδάσωμεν ἀπογραφῆναι μετὰ τῶν πρωτοτόκων εἰς τὴν ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησίαν. Μόνον ὑπὸ τοιοῦτον φρόνημα κινούμενοι, ἐν σεβασμῷ τῆς προσφορᾶς ἐκάστου ἐμβίου ὄντος καὶ φυτοῦ εἰς τὴν παγκόσμιον λειτουργίαν τῆς ζωῆς, θά ἐπιλύσωμεν αὐτομάτως διὰ τῆς Θείας Χάριτος καὶ ὄχι διὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας βίας πάντα τὰ περιβαλλοντικά μας προβλήματα. Τὸ μήνυμα τοῦτο ζωῆς, εἶναι μήνυμα ὑποχρεώσεως νά συνεχίσωμεν τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα καὶ τὴν προσπάθειαν, προσευχόμενοι, προτρεπόμενοι, παρακαλοῦντες, ἱκετεύοντες, ἐπιστῶντες τὴν προσοχήν πάντων εἰς τὴν ἀναγκαιότητα προστασίας ἡμῶν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐπερχομένης

ὀργῆς ἐπὶ τὴν κτίσιν λόγῳ τῆς ἀλλοιώσεως αὐτῆς.

Ἡ συνεχῆς προσήλωσις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰ γῆινα καὶ φθαρτὰ εἶναι ἢ προκαλοῦσα καὶ τὰ προβλήματα εἰς τὴν δημιουργίαν, καθότι, ὅσον περισσότερο στρεφόμεθα εἰς τὴν γῆν, τόσο περισσότερο ἀπομακρυνόμεθα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ.

Τὴν ὀφειλετικὴν καὶ σωτηριώδη δέσμευσιν αὐτῆς ὑπὲρ τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς συνεχίσεως ἐν πνευματικῇ καὶ ὑλικῇ ἀκμῇ τῆς ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἡμῶν ζωῆς, τοῦ κόσμου τοῦ Θεοῦ, ἀναλαβοῦσα ἐν φόβῳ Θεοῦ ἡ Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ καλλιεργοῦσα ἀδιαλείπτως, μελετᾷ τὴν πραγματοποιήσιν Οἰκολογικοῦ Συνεδρίου κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰούνιον ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θέματος «Θεολογία, Οἰκολογία καὶ Λόγος: διάλογος διὰ τὸ περιβάλλον, τὴν λογοτεχνίαν καὶ τὰς τέχνας». Στόχος αὐτοῦ ἢ ἀφύπνις τῆς παγκοσμίου συνειδήσεως ἐπὶ τῆς εἰδικῆς καὶ ἰδιαιτέρας σημασίας πτυχῆς τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς διαστάσεως τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ περιβάλλοντος εἰς τὸ «ἀρχαῖον κάλλος», τὸ φυσικόν, τὸ ἱερόν, τὸ ἅγιον, τὸ τέλειον, ὡς ἐξῆλθεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ τεχνουργήσαντος αὐτό Θεοῦ Λόγου, εἰς ἀπὸλαυσιν καὶ τροφήν ἡμετέραν, μετὰ ἰδιαιτέρων ἀναφορῶν εἰς τὴν σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν τέχνην καὶ τὴν λογοτεχνίαν.

Ἔχοντες «ἐν ἑαυτοῖς ἀπαράθραστον τὴν μνήμην τῶν κριμάτων» τοῦ Κυρίου, μαρτυροῦμεν ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ τούτου Κέντρου τῶν πανορθοδόξων τοῦ λόγου τὸ ἀληθές καὶ ἐπιστῶμεν τὴν προσοχήν πάντων ἐπὶ τῶν ἐπιπελομένων δεινῶν, τὰ ὁποῖα ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἐκ φιλανθρώπου προνοίας ἀσφαλῶς δέν θά ἐπιτρέψη, καλοῦντες τοὺς πάντας εἰς ἐπιστράτευσιν πρὸς καὶ διὰ τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος ἡμᾶς κόσμου ἐπιστροφῆν εἰς τὴν Πηγὴν τῆς Ζωῆς, ταῖς πρεσβεΐαις τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Παμμακαρίστου, τοῦ Ὁσίου Συμεῶν τοῦ Στυλίου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως } βιδ' Σεπτεμβρίου α'

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ & ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΔΙΔΑΧΗ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΝΕΝΔΟΞΟΥ ΚΟΙΜΗΣΕΙ
ΤΗΣ ΥΠΕΡΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗΣ
ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ

*«Οὐδείς θεογνωσίας ἀνάμεστος, εἰ μὴ
διὰ Σοῦ, Παναγία· οὐδείς ὁ σωζόμε-
νος, εἰ μὴ διὰ Σοῦ Θεοτόκε· οὐδείς κιν-
δύνων ἐλεύθερος, εἰ μὴ διὰ Σοῦ,
Παρθενομήτορ· οὐδείς ὁ λελυτρωμέ-
νος, εἰ μὴ διὰ Σοῦ Θεομήτορ· οὐδείς ὁ
ἐλεούμενος δῶρον, εἰ μὴ διὰ Σοῦ, Θεο-
χώρητε».*

Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως,
Εἰς τὴν ἁγίαν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου,
Λόγος Β', PG 98, 349BC).

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί,

Εὐγνωμοσύνη, ἰκεσία καὶ θαυμασμός συγκλονί-
ζουν τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά μας πάντοτε, ἰδιαί-
τέρως ὅμως κατὰ τὸν θεομητορικό μῆνα Αὐγουστο
καθὼς ἀτενίζουμε τὴν ὀλόφωτη δόξα τῆς Ὑπερα-
γίας Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, τῆς Μη-
τρός τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Ἡ φωτοφόρος Κοίμησις καὶ στοὺς οὐρανούς πα-
νένδοξη μετὰστασὶ τῆς συνιστοῦν ἀφορμὴ πνευ-
ματικῆς εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς οὐρανοῦ. Ἡ παν-
τοβασίλισσα Θεοτόκος, «πεποικιλμένη τῇ θείᾳ
δόξῃ», μεταβαίνει στὸν οὐρανό, δορυφορούμενη ὑπὸ
πλήθους στρατιᾶς οὐρανοῦ, ὅπως ἀρμόζει στὴν θεία
μεγαλοσύνη Της, χωρὶς ὅμως νὰ ἐγκαταλείπει τὸν
κόσμο.

Στὸ μέγα μυστήριο τῆς ἁγίας Θεοτόκου ἐκπλη-
ρῶνονται οἱ ἐλπίδες καὶ οἱ νοσταλγίες ὀλοκλήρου
τῆς ἀνθρωπότητας γιὰ σωτηρία καὶ ζωὴ. Ἐκεῖνη, ὡς
ἡ ἀληθὴς πνευματικὴ μας μητέρα, κατὰ τὴν φι-
λάνθρωπη δωρεὰ τοῦ ἰδίου τοῦ Κυρίου μας ἀπὸ τοῦ
ὑψους τοῦ Σταυροῦ Του, εἶναι τὸ ἀσφαλέστατο κα-
ταφύγιο τῶν ἀπελπισμένων, ἡ κραταίᾳ προστασία
καὶ τὸ καύχημα τῶν πιστῶν, ἡ ἀνεξάντλητη βοή-
θεια τῶν ἀβοήθητων, ἡ φιλόστοργη παρηγορία καὶ
ἡ ἐλπίδα τῶν ἀμαρτωλῶν, ἡ παράκλησις τῶν θλι-
βομένων, ἡ «ἐν πρεσβείαις» ἀκοίμητη φρουρὸς τοῦ
κόσμου, ἡ ἀκένωτος πηγὴ τοῦ θείου ἐλέους, ὁ ἀστεί-
ρευτος ποταμὸς τῶν θαυμάτων, ἡ πολυτιμότητα
ἰατρὸς ψυχῶν καὶ σωμάτων, τὸ ἀπροσμάχητον
τεῖχος γιὰ τὴν πολυπάθη πατρίδα μας, ἡ ἀνε-
ξάντλητη πηγὴ ἐμπνεύσεως γιὰ τὸν πνευματικὸ ἀγῶ-
να μας. Πῶς νὰ μὴν θαυμάσει λοιπὸν κανεὶς τὸ ἄξε-
πέραστο μεγαλεῖο τῆς Παναγίου Μητρός τοῦ Κυ-
ρίου μας, πού μέ τὴν χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος
καὶ τὸν προσωπικό Της ἀγῶνα, πρώτη ἀπὸ ὅλους
τούς ἀνθρώπους ἔφθασε στὴν θέωση; Ἐκεῖνη εἶναι
ὁ δεότευκτος ναὸς καὶ τὸ ἐργαστήριον τῆς θείας ἐναν-
θρωπήσεως, ὁ ἔμφυχος καὶ λογικὸς παράδεισος καὶ
ὁ τόπος ἁγιασματος τῆς δόξης. Ὁ Θεὸς Λόγος, εὐδο-
κία τοῦ Πατρός καὶ συνεργία τοῦ ἁγίου Πνεύματος,
ἐπέβλεψε στὴν ἐκπάλλου ὠραιότητος καθαρότητα
τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός Της, καὶ ἔλαβε ἐκ τῶν
τιμίων αἱμάτων Της τὴν ἀνθρώπινη φύση, «ἵνα θε-
ώση τὸ πρόσωπον». Χάριν αὐτῆς τῆς ἱεραῆς δια-
κονίας Της στὸ μυστήριο τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώ-
που, πού συνετελέσθη μέ ὑπακοή, ταπεινοφροσύνη

καί σιωπή, ἡ Παναγία μας καλεῖται καί εἶναι πρέσβυς καί μεσίτρια ὄλων τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Υἱὸν Της, πρώτη ἀπὸ ὄλους τοὺς ἁγίους. Ἡ ταπεινὴ κόρη τῆς Ναζαρέτ εἶναι τὸ ἀξεπέραστο ἀνά τοὺς αἰῶνες ὑπόδειγμα πίστεως, προσευχῆς, νήψεως, καθαρότητος ζωῆς, ταπεινοφροσύνης, ἁγιοσύνης, ὑπακοῆς καί φιλευσπλαχνίας.

Ἡ Κυρία Θεοτόκος ὡς ἄνθρωπος ἐπλήρωσε καὶ Ἐκείνη τὸ «κοινὸν τοῦ βίου χρέος», τὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος, ἀδύναμος πλέον ἀπὸ τὴν καταλυτικὴ κατ' αὐτοῦ νίκη τοῦ Υἱοῦ Της, ὡς εὐπειθὴς δοῦλος, μὲ φόβο καὶ τρόμο πλησίασε τὸ θεοχώρητο καὶ καθαρώτατο, περισσότερο καὶ ἀπὸ τίς ἡλιακὲς ἀκτίνες, ἐκεῖνο σῶμα, τὸ ἐργαστήριον τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀνακαινίσεως τοῦ κόσμου. Καὶ μπορεῖ στὰ θεοκίνητα χεῖλη Της νὰ ἐσίγησε ὁ ἔναρδρος λόγος, ἀεῖλαλο παραμένει ὁμως αἰωνίως τὸ πρεσβευτικὸ Της στόμα ὑπὲρ ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Ὁ τάφος ἀπέκρυψε πρὸς καιρὸν τὰ φωτεινὰ χαρακτηριστικά της, ἀλλ' Ἐκείνη ἀκτινοβολεῖ αἰωνίως μὲ μυστικὴ καὶ ἀγέραστη δόξα στὸν οὐρανὸ καὶ στὴν γῆ. Μετέστη πρὸς τὴν ζωὴ ἡ Παναγία Μητέρα μας, ἡ ἀληθῶς μητέρα τῆς ζωῆς, δὲν ἔπαυσε ὁμως νὰ φυλάττει φιλόστοργα τὴν κληρονομίαν Της. Ἡ ἀθάνατος Κοίμησή Της εἶναι ζωηφόρος καθὼς δι' αὐτῆς μεταβαίνει σὲ οὐράνια καὶ μακαρία ζωὴ, γι' αὐτὸ καὶ ἡ μνήμη Της εἶναι χαρμόσυνη ἑορτὴ καὶ παγκόσμια πανήγυρις. Αὐτὴ μόνη εὐρισκόμενη ἀνάμεσα στὸ Θεὸ καὶ σὲ ὀλόκληρο τὸ ἀνθρώπινο γένος, τὸν μὲν Θεὸ κατέστησε υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τοὺς δὲ ἀνθρώπους, μὲ τὴν δύναμη τοῦ θείου Τόκου Της, ἀνέδειξε υἱοὺς τοῦ Θεοῦ. Ἐχουσα πλέον ἢ ἡλιόμορφος Κόρη καὶ Θεοτόκος Μαρία τὸν οὐρανὸ ὡς κατάλληλο κατοικητήριό Της, στὸ ὁποῖο μετατέθηκε διὰ τῆς Κοιμήσεώς Της, στέκεται στὰ δεξιὰ τοῦ Παμβασιλέως Χριστοῦ μὲ διάχρυσο ἱματισμὸ στολισμένη, τίς παντοειδεῖς δηλαδὴ ἀρετὲς Της, ὅπως λέγει καὶ ὁ ἱερός ψαλμωδὸς καὶ πρεσβεύει ἀκαταπαύστως γιὰ ὄλους μας.

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί,

Σήμερα πού τὰ φιλοπάρθενα πλήθη Χριστιανῶν συνωδοῦνται μὲ αἰσθήματα πνευματικῆς εὐφροσύνης στοὺς πάνσεπτους Ναοὺς καὶ τὰ μοναστήρια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, γιὰ νὰ συνεορτάσουν πνευματικῶς τὴν ἔνδοξη Κοίμησι τῆς Παναγίας μας καὶ νὰ ὑμνήσουν ὀφειλετικῶς τὸ δεῖο καὶ ἄρρητο κάλλος Της, ἅς προσέλθουμε καὶ ἐμεῖς ὄλοι, μὲ πραγματικὴ εὐλάβεια καὶ σεβασμὸ γιὰ νὰ τιμήσουμε, ὅσον εἶναι δυνατό στὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία, καθηκόντως ἐκείνη πού ἔνωσε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴν γῆ, ἀλλὰ καὶ πού ἐκπλήρωσε στὸ ἀκέραιο τὸν ἀνθρώπινο προορισμὸ. Νικώντας τὸν φυσικὸ φόβο μὲ τὸν ἱερό πόθο, μπροστὰ στὴν ὀλόφωτη μορφὴ Της ἅς ψελλίσουμε μετὰ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καὶ μὲ ὅση δύναμη ἔχουμε τὴν προσευχὴ τοῦ πρὸς Ἐκείνη λέγοντες: «Χάρισε, Δέσποινα πλουσιοπάροχα στὸν λαὸ σου, στὸν δικό σου αὐτὸ κληρὸ, τὸ ἔλεος καὶ τὴν χαρὰ. Δῶσε λύση σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ δεινὰ πού σκιάζουν τὴν ζωὴ μας. Ἐσὺ βλέπεις πόσες καὶ ποιάς σκληρότητας θλίψεις μᾶς δοκιμάζουν, θλίψεις πού προέρχονται καὶ ἀπὸ τὰ δικά μας λάθη ἀλλὰ καὶ τὴν κακότητα τῶν ἄλλων. Ἐσὺ μὲ τὴν δύναμή σου μπορεῖς νὰ μεταβάλλεις τίς θλίψεις μας πρὸς τὸ καλύτερο, καὶ νὰ χαρίσεις εἰρήνη, ἀγάπη καὶ καταλλαγὴ στίς μεταξὺ μας σχέσεις, ἀπομακρύνουσα ἀποτελεσματικῶς ὄλους ἐκείνους πού ὡς ἄγρια καὶ ἀνήμερα θηρία ἐτοιμάζονται νὰ πέσουν ἐπάνω μας. Ἀντιστάθμισε εὐσπλαχνικά τίς δικές μας ἀμαρτίες καὶ τὰ λάθη μὲ τὸν πλοῦτο τῆς βοηθείας σου καὶ τῆς θεραπείας, χαρίζουσα στίς ψυχές καὶ τὰ σώματά μας πλούσια καὶ συνεχῆ τὴν χάρη σου». Ἀμήν.

Εἶδε αὐτὴ ἡ φωτοφόρος χάρις τῆς Κυρίας Θεοτόκου νὰ σκεπάζει προστατευτικῶς τὸν καθένα σας προσωπικῶς, τὴν πόλη καὶ τὴν πατρίδα, τὸν κόσμον καὶ τὴν οἰκουμένη.

Χρόνια πολλά, ἅγια καὶ θεοχαρίτωτα

Μετ' εὐχῶν καὶ ἀγάπης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ἰωάννης Σερρών καὶ Νιγρίτης Θεολόγος.

† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Τὸν Ἰούλιο μήνα τοῦ τρέχοντος ἔτους συμπληρώθηκαν σαράντα χρόνια ἀπὸ τὴν ἀποκατάσταση τῆς δημοκρατίας στὴ χώρα μας, ὕστερα ἀπὸ ἐφτάχρονη ἐπιβολὴ δικτατορικοῦ καθεστώτος σ' αὐτήν. Τὸ γεγονός αὐτὸ πανηγυρίσθηκε καὶ φέτος μὲ τὸν ἐνδεδειγμένο τρόπο, τηρουμένων φυσικὰ τῶν ἀναλογιῶν λόγῳ τῆς κρίσεως .

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΛΠΙΔΑ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΓΜΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Τοῦ Φιλοκλήμονα Χ. Φάκα

Μέ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ γράφθηκαν καὶ εἰπώθηκαν πολλά ἀπὸ πολιτικούς, ιστορικούς, δημοσιογράφους κ.ἄ. γιὰ τὰ αἷτια τῆς ἐπιβολῆς τοῦ τυραννικοῦ αὐτοῦ καθεστώτος, γιὰ τίς δοκιμασίες πού ὑπέστη ὁ λαὸς μας κατὰ τὴ διάρκειά του καὶ προπαντὸς γιὰ τὴν ἐξαιτίας του ἀπώλεια τῆς μισῆς σχεδὸν Κύπρου, ἐλπίζουμε ὄχι γιὰ πάντα.

Ἡ χρονικὴ περίοδος τῆς μεταπολίτευσης πού ἀκολούθησε μετὰ τὸ 1974 θεωρεῖται ὡς ἡ πιὸ μακρόχρονη εἰρηνικὴ περίοδος ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴ διάρκειά της δὲν εἴχαμε οὔτε πολεμικὲς ἀναμετρήσεις, οὔτε κατοχές, οὔτε ἐπαναστατικὰ κινήματα. Τὸ ἐρώτημα ὡστόσο πού τίθεται ἀπὸ πολλοὺς εἶναι, ἂν ἡ δημοκρατία πού βιώνουμε σήμερα, ὅπως καὶ οἱ διάφοροι θεσμοὶ πού συνιστοῦν τὸν ἱστό μιᾶς σύγχρονης, κοινωνικὰ δίκαιης καὶ εὐημερούσας πολιτείας εἶναι αὐτὰ πού ὀραματιστήκαμε τὸ 1974.

Ἡ ἱστορία διδάσκει ὅτι ἔθνικες κρίσεις καὶ δοκιμασίες μποροῦν νά ἀφυπνίσουν τίς συνειδήσεις καὶ νά γίνουν ἀφετηρία μιᾶς μελλοντικῆς ἔθνικῆς, πολιτικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναγέννησης ἑνός λαοῦ. Κάτι τέτοιο ὀραματιζόμεσταν καὶ ἐμεῖς τό 1974. Ὑλοποιήθηκε ὅμως, ἔστω καὶ μερικῶς, αὐτό μας τό ὄραμα;

Ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτό εἶναι ἐπαμφοτερίζουσα. Ἡ δημοκρατία, πού εἶναι ἀναμφίβολα τό καλύτερο πολίτευμα, ὄχι ὅμως καὶ τό τελειότερο, δεδομένου ὅτι συγκρινόμενο μέ τά ἄλλα πολιτεύματα ἔχει τά λιγότερα μειονεκτήματα, κακοποιεῖται δυστυχῶς συχνά στή χώρα μας. Τό πολίτευμα αὐτό προϋποθέτει πολίτες μέ ὑπευθυνότητα, μέ συνέπεια, μέ σεβασμό πρὸς τό συμπολίτη καὶ τήν διαφορετικότητά του. «*Δημοκρατία δέ σημαίνει νά δραστηριοποιεῖσαι ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας συνθλίβοντας ὅ,τι σέ περιβάλλει, οὔτε νά θεωρεῖς τήν αὐθάδεια δικαίωμά σου, τήν ἀναίδεια ἰσότητα, τήν ἀναρχία εὐδαιμονία*» (Ἰσοκράτης), φαινόμενα ὄχι ἀσυνήθη στήν σημερινή ἑλληνική πραγματικότητα. Ἡ ἐλευθερία σου φθάνει μέχρι τοῦ σημείου πού ἀρχίζει ἡ ἐλευθερία τοῦ ἄλλου. Ἐναπόκειται στόν καθένα μας νά κρίνει ἐάν καὶ κατά πόσο βιώνουμε αὐτοῦ τοῦ εἴδους τή δημοκρατία.

Ἡ κρίση πού ἀντιμετωπίζουμε τά τελευταῖα χρόνια, κρίση ὄχι μόνο οἰκονομική, μᾶς δίνει τή δυνατότητα νά στοχαστοῦμε ποιά εἶναι ἡ σημερινή ἑλληνική πραγματικότητα, ἂν ἡ νοοτροπία τοῦ σημερινοῦ Ἑλληνα καὶ οἱ βασικοί κοινωνικοί μας θεσμοί ἐκφράζουν ὅ,τι ἀντιπροσώπευε στό διάβα τῶν αἰώνων ὁ Ἑλληνισμός καὶ ἡ Ὁρθοδοξία.

Ἡ ὑπογεννητικότητα στή χώρα μας παίρνει ἀνησυχητικές διαστάσεις. Ἡ γήρανση τοῦ πληθυσμοῦ μας σέ συνάρτηση μέ τήν ὑπογεννητικότητα καὶ τήν ἐγκατάσταση ὑπερβολικά μεγάλου ἀριθμοῦ λαθρομεταναστῶν στήν πατρίδα μας δέν εἶναι καλοί οἰωνοί γιά τό μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ παιδεία μας, κατά κοινή ὁμολογία, νοσεῖ. Ἡ ἐκπαίδευση τῶν νέων μας ὑπολείπεται πολύ σέ σύγκριση μέ τήν ἐκπαίδευση τῶν νέων τῶν ἄλλων πολιτισμένων χωρῶν. Γράφει ὁ ἐγκριτος δημοσιογράφος Ἄγγελος Στάγκος σέ ἄρθρο του πού δημοσιεύθηκε στήν «Καθημερινή» στίς 29.06.2014: «*Ἡ ἑλληνική ἐκπαίδευση παράγει χιλιάδες ἀποφοίτους ἀπό λύκεια καὶ ἀνώτατες σχολές χωρὶς πραγματικές δεξιότητες γιά τίς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν... Ἡ κατάσταση στά γυμνάσια, τά λύκεια, τά ΤΕΙ καὶ τά ΑΕΙ, ἅς τό καταλάβουν ἐπί τέλους οἱ πολιτικοί μας, τά κόμματα, οἱ συνδικαλιστές, τά μίντια, οἱ καθηγητές, οἱ μαθητές, οἱ φοιτητές καὶ οἱ γονεῖς δέν πάει ἄλλο. Σέ καμιά ἄλλη χώρα τοῦ κόσμου ἡ ἐκπαίδευση δέν κακοποιεῖται σέ τέτοιο βαθμό καὶ συνεχῶς, ὅπως στήν Ἑλλάδα. Στά σχολεῖα καὶ στά πανεπιστήμια δέν παράγεται γνώση, ἀλλά ἀσυδοσία, βία, ἀδεξιότητα. Τό ἐπίπεδο τῆς παιδείας δέν κρίνεται ἀπό τίς λίγες ἑκατοντάδες τῶν καλῶν πού διακρίνονται, ἀλλά ἀπό τόν μέσο ὄρο*».

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα μεγάλης μερίδας τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων εἶναι ὁ ἐγωκεντρισμός, τό κακῶς νοούμενο ἀτομικό συμφέρον, ἡ ἀπολυτοποίηση τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντα, ὁ εὐδαιμονισμός, ἡ καταναλωτική ὑστερία καὶ ἡ ὑποβάθμιση ὅλων τῶν ἀξιῶν πού συνιστοῦν «*τόν κατ' ἀλήθειαν βίον*», τήν ὄντως ζωή ὡς σχέση ἀγαπητικῆς κοινωνίας μέ τό Θεό καὶ τούς συνανθρώπους μας.

Πρίν από λίγο καιρό δημοσιεύθηκε στον τύπο τό αποτέλεσμα μιᾶς δημοσκόπησης πού διενεργήθηκε μεταξύ τῶν νέων, μέ τό ἐρώτημα: ποιό θεσμό ὑπολήπτεσθε καί ἐμπιστεύεστε περισσότερο; Ἐπειδή ἡ πλειονότητα τῶν νέων ἀπάντησε τήν **Ἐκκλησία**, ὀρισμένοι δημοσιογράφοι ἀφηνίασαν κυριολεκτικά. Θεώρησαν τήν συγκεκριμένη ἀπάντηση ὡς ἔνδειξη παρακμῆς. Τόση ἐμπάθεια ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας ἀπό ὀρισμένους διαμορφωτές τῆς κοινῆς γνώμης!

Καί ὅμως στίς μέρες μας ἡ Ἑλλαδική κυρίως Ἐκκλησία εἶναι αὐτή πού, πέρα ἀπό τήν προσφορά της στόν τομέα τῆς πνευματικῆς οἰκοδομῆς τῶν πιστῶν, ἐπιτελεῖ καί ἕνα τεράστιο κοινωνικό ἔργο μέ τήν πληθώρα τῶν εὐαγῶν ἰδρυμάτων πού ἰδρύει καί λειτουργοῦν γιά τήν ἀνακούφιση καί ἐνίσχυση τῶν οἰκονομικά ἀδύναμων συνανθρώπων μας, ὄχι μόνο στήν Μητροπολιτική μας περιφέρεια, ἀλλά καί σ' ὅλες σχεδόν τίς Ἰ. Μητροπόλεις τῆς πατρίδας μας.

Ἐδῶ καί κάμποσο καιρό στήν Σαουδική Ἀραβία, στή Μοσούλη καί ἀλλοῦ συντελεῖται ἕνας ἀμείλικτος διωγμός ἀπό μερίδες φανατισμένων μουσουλμάνων ἐναντίον τῶν χριστιανῶν. Καμιά διαδήλωση σέ εὐρωπαϊκή πρωτεύουσα δέν ἔγινε, τουλάχιστον γιά τήν πρόσφατη σφαγή τῶν χριστιανῶν τῆς Μοσούλης ἀπό τοῦς σουνίτες τοῦ Χαλιφάτου. Τήν ἐπικαιρότητα ἀπασχολεῖ κυρίως ὁ βομβαρδισμός τῆς Γάζας ἀπό τοῦς ἰσραηλινούς.

Συμπληρώνεται χρόνος ἀπό τότε πού ἀπήχθησαν οἱ δύο ὀρθόδοξοι ἐπίσκοποι στή Συρία. Κανείς δέν ξέρει τί ἀπέγιναν. Καί ὅμως δέν κουνιέται φύλλο γι' αὐτούς. Ἄν κάποιος τολμήσει νά δημοσιεύσει κάτι σέ βάρος τοῦ ἰδρυτῆ τοῦ Μουσουλμανισμοῦ Μωάμεθ, τότε καί «οἱ λίθοι κεκράζονται».

Ὡς τόσο κάποιοι ἄρχοντες τῆς τοπικῆς μας αὐτοδιοίησης καί πολιτικοί μας φιλοδοξοῦν νά ἰδρῦσουν στή χώρα μας τζαμιά καί κέντρα μουσουλμανικῶν σπουδῶν γιά τίς ἀνάγκες τῶν μουσουλμάνων μεταναστῶν. Ἡ πατρίδα μας βέβαια ἀνέκαθεν ἦταν ἀνοιχτή σέ θέματα θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καί διακίνησης ἰδεῶν, μέ τόν ὄρο ὅμως ὅτι τά ἀλλόθρησκα αὐτά κέντρα δέν θά καταστοῦν ἐστίες προπαγάνδας καί δέν θά ἀσκοῦν προσηλυτισμό σέ βάρος τῆς ὀρθόδοξης πίστεως μας. Καί κάτι ἀκόμη. Μήπως ὅσοι ἀπό τοῦς ἄρχοντες μας τάσσονται ὑπέρ τῆς ἰδρύσεως τζαμιῶν καί ἀλλόθρησκων κέντρων μουσουλμανικῶν σπουδῶν στή χώρα μας θά ἔπρεπε νά ἀξιῶσουν ἀπό τή «φίλη μας» Τουρκία, σύμφωνα μέ τήν ἀρχή τῆς ἀμοιβαιότητας, νά ἐπιτραπεῖ ὡς ἀντάλλαγμα ἡ ἐπαναλειτουργία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης καί νά δοθεῖ στήν ὀρθόδοξη λατρεία ὁ Ἰ. Ναός τῆς Ἁγίας Σοφίας, τό παγκόσμιο αὐτό σύμβολο τῆς Ὀρθοδοξίας, κι ὄχι νά θέλουν νά τόν μεταβάλουν καί πάλι σέ τζαμί, ὅπως διατείνονται τόν τελευταῖο καιρό Τοῦρκοι πολιτικοί.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΩΞΕΙΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΦΡΙΚΗ

Οί χριστιανοί αδελφοί μας στή Μέση Ανατολή και τήν Αφρική υφίστανται έκτεταμένους βίαιους διωγμούς και απάνθρωπες αγριότητες. Είς βάρος τούς διαπράττονται θηριωδίες και ανοσιουργήματα πού εφορμούνται από θρησκευτικό φανατισμό και μισαλλοδοξία και στόχο έχουν τή βίαιη εξασφάλιση θρησκευτικής ομοιογένειας σέ χώρες οί οποίες αποτέλεσαν ιστορικά λίκνα και έστιες λαμπρής παρουσίας τού Χριστιανισμού και στίς οποίες ιστορικά ιερά σεβάσματα και ναοί βεβηλώνονται και καταστρέφονται.

Νέφος θανάτου έχει σκεπάσει τή Συρία, τό Ιράκ, τό Ιράν, τό Πακιστάν, τήν Αίγυπτο, τή Λιβύη, τή Νιγηρία, τή Σομαλία, τήν Τανζανία. Δεκάδες σημεία φλέγονται και ή φωτιά σκορπᾷ ανεξέλεγκτα κραυγές απόγνωσης και οδύνης. Είμαστε, έν τέλει, ανήμποροι νά σταματήσουμε όσα εξελίσσονται καθημερινά και προσβάλλουν τόν ανθρωπινό πολιτισμό; Η φωνή όλων όσοι άντι-

δροῦν χάνεται μέσα στόν θόρυβο τών πολεμικῶν ριπῶν, πού κοστίζουν καθημερινά εκατοντάδες ανθρώπινες ζωές.

Η Ιερά Σύνοδος τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος ἀπηύθυνε στό παρελθόν ἔκκληση πρὸς τή διεθνή κοινότητα νά συνδράμει στήν τάχιση παύση τής αἱματοχυσίας στή Συρία και τούς ὑπολοίπους χώρους τής ιστορικής παρουσίας τών χριστιανῶν. Ἔχουμε ὅλοι μας χρέος ἔναντί τής ιστορίας, διότι 1700 ἔτη μετά τήν ἔκδοση τού Διατάγματος τών Μεδιολάνων ἄνθρωποι ἐξακολουθοῦν νά διώκονται γιά τήν πίστη και τή θρησκευτική τους συνείδηση. Ἐνώπιόν μας ἐκτυλίσσονται τραγωδίες βαθύτατες, τῶν ὁποίων ἀκόμη δέν γνωρίζουμε τήν ὀλέθρια κατάληξη.

Σέ ὅλους μας ἀναλογεῖ μερίδιο εὐθύνης. Στούς δυνατούς τού κόσμου οί ὁποῖοι ἐπέτρεψαν νά ἀνάψει ή φωτιά και ἀνέχονται νά μαινεται ἀκόμη. Στούς ἡγέτες πού ἐκφράζουν τή συμπάθειά τους και τή θλίψη τους, χωρίς ὅμως νά

έχουν συμβάλει σέ κάποιο ούσιαστικό άποτέλεσμα πρός έκτόνωση τής κατάστασης. Στούς ποιμένες, άνεξαρτήτως θρησκείας, πού δέν άφύπνισαν νωρίτερα τούς πιστούς και δέν έξήγησαν ότι ή πίστη είναι μέσο άγάπης γιά τόν άδελφό μας και όχι όπλο πού στρέφεται έναντίον του.

Δέν κάνουμε πλέον έκκληση νά σταματήσει ή σφαγή. Δέν ζητούμε πιά άπεγνωσμένα νά επέλθει ή ειρήνη στή Μέση Άνατολή και όπου άλλου ύπάρχουν ανάλογες έστίες πολέμου και βιαιοτήτων. Καλούμε όλους νά κοιτάξουν επίμονα τίς εικόνες πού στέλνουν καθημερινά τά μέσα ένήμερωσης και οί πολεμικοί ανταποκριτές. Ίδιαίτερα δέ όσους έχουν στά χέρια τους τή δύναμη νά σταματήσουν τήν άνείπωτη τραγωδία. Δέν έχουμε καμία άμφιβολία πώς, εάν έβλεπαν καθημερινά αυτές τίς εικόνες, θά έκαναν ό,τι είναι δυνατόν γιά νά σφραγίσουν όριστικά αυτές τίς πύλες του Άδου πού άνοιξαν τούς τελευταίους μήνες.

Άν έβλεπαν αυτές τίς εικόνες, θά λάμβαναν κάθε μέτρο πού άπαιτείται γιά νά προασπίσουν τίς χιλιάδες άθώες ψυχές πού χάνονται. Τό ποτάμι του θανάτου φουσκώνει, έξαπλώνεται και σύντομα θά συμπαρασύρει τά πάντα. Γιατί επιμένετε νά τό άγνοείτε;

Έξοικειωθήκαμε μέ τό καθημερινό άκουσμα του στυγερού θανάτου νηπίων και μικρών παιδιών. Μέ τούς άποκεφαλισμούς πού γίνονται δημόσιο θέαμα μέσω του διαδικτύου, τούς βιασμούς άθώων γυναικών και μητέρων, τούς δημόσιους άπαγχονισμούς πρός παραδειγματισμό. Τήν ίσοπέδωση όλοκλήρων χωριών, τήν καταστροφή όχημάτων πού μεταφέρουν άμαχο πληθυσμό πού άναζητεί έναγωνίως περιοχή όπου μπορεί νά νιώσει ασφαλής. «Θεάματα» άπεχθη πού άλλοτε συγκλόνιζαν και σήμερα προκαλούν άπλως μία στιγμιαία συμπάθεια γιά τά θύματα.

Η άξία τής ανθρώπινης ζωής είναι άνυπέβλητη και χρέος μας είναι νά τήν προστατέψουμε μέ κάθε τρόπο. Μήν αφήνετε τή βία και τήν όσμή του θανάτου νά ποτίσει κάθε γωνιά του πλανήτη. Μήν επιτρέπετε νά γίνουν τά άθώα παιδιά, οί γυναίκες και οί νέοι, πού δέν επέλεξαν νά συμμετάσχουν σέ κανέναν πόλεμο, άπλή στατιστική. Σέ κάθε «άπλο» άριθμό άμάχων, άντιστοιχούν τεράστιες οικογενειακές τραγωδίες.

Άναλογιστείτε το και πράξτε όπως όφείλετε. Επιτέλους, άρκετά!

«Λοιδορούμενοι εύλογοῦμεν, διωκόμενοι άνεχόμεθα, βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν» (Α΄ Κορ. 4, 12-13).

Άπευθύνουμε έκκληση πρός τόν ιερό κληρο και τόν πιστό λαό νά ενώσουν μέθ' ήμῶν τή φωνή τους σέ ιερές δεήσεις και άγρυπνίες ίκετευτικές πρός τόν φιλόάνθρωπο Θεό υπέρ τῶν άθώων θυμάτων και εύχόμεθα ό Πανοικτίρμων Θεός νά διαφυλάξει άλωβήτους και άτρώτους τούς δοκιμαζομένους άδελφούς μας ανά τόν κόσμο».

Άθήναι, 26.8.2014

ΚΙΝΔΥΝΟΣ - ΘΑΝΑΤΟΣ ΟΙ ΣΕΚΤΕΣ !

Του φιλολόγου Γεωργίου Στ. Μπακιριτζή

«**Π**ώς μπόρεσα να είμαι τόσο βλάκας;...! Πώς μπόρεσα να παραιτηθώ από τὰ προσωπικά μου ανθρώπινα δικαιώματα, και να συμμετάσχω σ' ένα ολοκληρωτισμό που άσκησε επάνω μου ψυχολογικό βιασμό και ζητούσε ανεξέλεγκτο έλεγχο και ύπακοή;».

Αυτά δήλωσε ένα από τὰ πολλά θύματα, η Άλεξάνδρα Stein, όταν κατάφερε ύστερα από μυθιστορική προσπάθεια να απαλλαγεί από τὰ πλοκάμια μιᾶς καταστροφικής ανατολικῆς θρησκείας. Αίσθανόταν για πολύ καιρό ντροπή. «Πώς θά μπορῶ να πορευθῶ μέσα από τὴν ντροπή και τὸν τρόμο, πού θά μέ ακολουθοῦν για αρκετά χρόνια και θά μέ βαραίνουν τόσο πολύ;».

Μιλάει ἡ Stein για φοβερό ολοκληρωτισμό, αφού κατορθώνουν μέ διάφορες σατανικές μεθόδους και ειδικές τεχνικές να ἐλέγχουν τὴν σκέψη, να ἀπομονώνουν τὰ θύματά τους, να κάνουν ἄγρια οικονομική ἐκμετάλλευση, να προκαλοῦν ψυχολογική και σωματική ἐξάντληση και να καθιστοῦν τούς ὀπαδούς τους πνευματικά φυτά.

Ἀναγκάζουν τούς ὀπαδούς τους να ἐξομολογοῦνται και χρησιμοποιοῦν για ἐκβιασμό τὰ ὅσα λένε στήν ἐξομολόγηση, σέ περίπτωση πού θά θελήσουν να φύγουν ἀπό τὴν ὀργάνωση. Προσπαθοῦν και τὸ κατορθώνουν, ρίχνοντας λάσπη (κατηγορώντας) στους γονεῖς, φίλους, συγγενεῖς και γνωστούς τους, μά πιά πολύ στήν Ἐκκλησία, ὄχι μόνο να τούς ἀπομονώσουν και ἀποξενώσουν ἀπό ὅλους τούς οἰκείους τους, ἀλλά και να ἐμφυσήσουν ἄσπονδο μίσος ἀπέναντί τους. Δέν διστάζουν να συκοφαντήσουν ἀκόμα και τούς γονεῖς τους για ἀνάρμοστες συμπεριφορές, διαστροφές και ἄλλα παρόμοια. Τούς ἀναγκάζουν να γράψουν ὅλα τὰ

περιουσιακά τους στοιχεῖα στήν ὀργάνωση, στόν δάσκαλο (γκουρού), πού τόν θεωροῦν θεό και δείχνουν σ' αὐτόν ὑψηλή ὑπακοή, μέ ἀποτέλεσμα οἱ ἡγέτες και οἱ ὀργανώσεις (σέκτες) να κατέχουν τεράστιες περιουσίες, ἐπιχειρήσεις μεγάλες σέ πολλά κράτη, ἀφού ἐκτός ἀπό τίς κληρονομίες(;) ἔχουν στή διάθεσή τους ἄμισθους ἐργάτες - σκλάβους.

Ἐπάρχουν μαρτυρίες γονέων πού ἔχασαν μέ τόν τρόπο αὐτό τὰ παιδιά τους. Μιλοῦν μέ πόνο ψυχῆς για τὸ κατάντημα τῶν παιδιῶν τους. Θά ἀρκεστοῦμε σέ μιᾶ - δυό τέτοιες μαρτυρίες.

«Ἀναζητοῦσα τὸ παιδί μου μαζί μέ τόν ἄνδρα μου, εἶχε μπλέξει στή σέκτα τοῦ Χάρη Κρίσνα. Ὑστερα ἀπό πολύ καιρό τὸ βρήκαμε σέ κοινόβιο σέ κάποιο μέρος τῆς Ἰταλίας. Φοροῦσε ἕνα κόκκινο μανδύα, εἶχε ξυρισμένο τὸ κεφάλι, και μᾶς κοιτοῦσε σάν ἐχθρούς του. Τοῦ ἄλλαξαν τὸ ὄνομα, τοῦ ἄλλαξαν τὴν πίστη, τοῦ ἄλλαξαν τὴν ψυχή του. Δέν εἶστε οἱ γονεῖς μου μᾶς εἶπε ἀλλά τὸ ὄχημα πού χρησιμοποίησε τὸ ἐγώ μου και τὸ κάρμα μου για τὴ χλιωστή μετενσάρκωσή του». Νά σημειώσουμε ἐδῶ ὅτι κοινή διδασκαλία ὄλων τῶν σεκτῶν εἶναι ἡ πίστη στήν μετενσάρκωση.

Ἄλλη μητέρα, ὅταν συνάντησε τὸ παιδί της ὕστερα ἀπό πολλές ἀναζητήσεις δήλωσε: «Εἶδα ἕνα ἄβουλο ὄν μέ ἄδεια μάτια και ἄδεια ψυχή. Τὸ ἔχασα τὸ παιδί μου (...) καλύτερα να μᾶς εἶχε πεθάνει, πρὶν τὸ δοῦμε ζωντανό πτώμα, ἕνα χαμένο ἄτομο, ἀναίσθητο, ἀλλόκοτο, ἀλλιώτικο».

Πολλά σημάδια
οί άνθρωποι ταραχθήκαν
ἀπό τίς μύριες πού ἤρθανε πληγές,
τῆς ἁμαρτίας ὁδηγοί, πολλοί γενήκαν
καί ἀναμένονται οἱ μέρες τους βαριές.

Ἦρθε τό πλήρωμα,
κι οἱ ἄνθρωποι μαζωχτήκαν
σ' ἐρημοθάλασσες καί σέ βουνοκορφές,
καί μέ τά χέρια τους ψηλά σταθῆκαν,
κι ὄλο προσκύναν τῆς ἁγίας μορφές.

Κι ἀπ' τό προσκύνημα
καμπάνες ἐσεισθήκαν
κι ἀνεμοχτύπαγαν ἀγγέλων φτερωτές
καί τά παράξενα τοῦ κόσμου ἐγευτήκαν,
ἄλλοι ἀπό φόβο κι ἄλλοι ἀπό χαρές.

Κι ὡς τά χαράματα
ὀρθοί ξημερωθήκαν
μετανοιωμένοι κάταναν προσευχές,
τόν Ἄναρχο Θεό τους θυμηθήκαν
καί τίς δικές τους γιά νά σώσει τίς ψυχές.

Διαβάτης

ΣΤΑ ΕΣΧΑΤΑ
ΧΡΟΝΙΑ

Εἶναι νά τρομάζει κανεῖς, ὅταν
ἀκούει τέτοιες μαρτυρίες γιά τό
κατάντημα νέων ἀνθρώπων, πού
σταματοῦν τίς σπουδές τους καί
κάθε δραστηριότητα, ἀπομακρύνονται
τελείως ἀπό τό οἰκογενειακό
περιβάλλον, κλείνονται σέ
κοινόβια μέ τέλεια ἀπομόνωση. Γί-
αυτό πολύ ἐπιτυχῶς οἱ σέκτες
ὀνομάσθηκαν καταστροφικές λα-
τρεῖες καί τά εὐρωπαϊκά κράτη
πλήν τῆς Ἑλλάδος ἄρχισαν νά πα-
ρακολουθοῦν τίς δραστηριότη-
τές τους καί λαμβάνουν τά μέτρα
τους.

Νά ζητοῦμε ἀπό τό Θεό μέ δά-
κρυα νά προστατέψει καί νά φυ-
λάξει τά παιδιά μας, τούς νέους
μας ἀπό τέτοιου εἴδους μπλεξί-
ματα. Ἀλλά καί νά ἔχουμε τά μάτια
μας δεκατέσσερα, πού λέει ὁ λαός
μας, καί νά μὴν ἐφησυχάζουμε. Νά
μὴν ποῦμε ὅ,τι εἶπαν κάποιοι γο-
νεῖς «Στήν ἀρχή δέν δώσαμε ση-
μασία, δέν καταλάβαμε καί δέ γνω-
ρίζαμε τί συμβαίνει. Ὅταν ὅμως τό
παιδί μας σταμάτησε τίς σπουδές
του καί κάθε δραστηριότητα, ὅταν
ἄλλαξε ἐντελῶς ἡ συμπεριφορά
του θορυβηθήκαμε, ἀλλά ἦταν
ἀργά, γιατί εἶχε πιά ἐνταχθεῖ καί
κλείστηκε σέ κοινόβιο κάποιας
αἵρεσης στήν Ἰνδία».

Καλή ἀνησυχία, ἐγρήγορη καί
θερμή προσευχή μᾶς χρειάζεται.
Αὐτό μποροῦμε νά τό κάνουμε, καί
ὁ Θεός εἶναι μεγάλος. Τά παιδιά
δέν εἶναι μόνο δικά μας, πρῶτα
εἶναι παιδιά τοῦ Μεγάλου Θεοῦ
καί αὐτός ἔχει τή δύναμη νά τά
προφυλάξει, ὅταν καί μεῖς κάνου-
με ὅ,τι ἐξαρτιέται ἀπό μᾶς.

«Εγώ δέ καί ἡ οἰκία μου λατρεύσωμεν Κυρίῳ, ὅτι ἅγιός ἐστι»
(Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ 24, 15)

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΡΕΙΑ

Τοῦ Παναγιώτη Ἰ. Σκαλτσῆ
Ἀναπλ. Καθηγητῆ Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

Ἡ Ἐκκλησία ὡς σῶμα Χριστοῦ¹ καί συνέχιση τοῦ μυστηρίου τῆς ἐνσαρκώσεως μέσα στήν ἱστορία καί τόν κόσμ² συνδέεται ἄμεσα μέ τή θεία Λατρεία τόσο στήν κοινή, ὅσο καί στήν ἀτομική της ἔκφραση³. Λατρεύω τό Θεό σημαίνει ἐφαρμοζῶ στήν πράξη τήν πίστη μου σ' αὐτόν καί διά τῶν ἔργων μου τόσο αὐτῶν τῆς καθάρσεως ἀπό τά πάθη, ὅσο καί αὐτῶν τῆς ἄσκησης τῆς ἀγάπης, γίνομαι ζωντανό μέλος τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος Χριστοῦ καί κοινωνίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή ἡ Λατρεία διαφοροποιεῖται ἀπό προχριστιανικές πρακτικές τῆς σκιᾶς καί τοῦ γράμματος καί καθίσταται «λογική»⁴, πνευματική δηλαδή καί συνειδητή, «ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ»⁵, «συντεταμένη καί διηνεκῆς καί ἀμετεώριτος περί τό λατρεύμενον θεραπεία»⁶.

Ὁ ἄνθρωπος ἀπό τί φύση του εἶναι λειτουργικό ὄν, μέ τήν ἔννοια ὅτι καλεῖται ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας νά ἔχει συνεχῆ μνήμη Θεοῦ καί νά εὐφραίνεται γι' αὐτό⁷ νά ἀγρυπνεῖ «ἐν παντί καιρῷ»⁸ καί νά προσεύχεται ἀδιαλείπτως⁹, νά λειτουργεῖ δηλαδή ὡς πραγματικός τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος. Νύχτα δέ καί ἡμέρα μέσα ἀπό τί λειτουργική ζωή «νά μεταμορφώνεται σέ προσευχή καί νά γίνεται μυστήριο διαρκoῦς θείας κοινωνίας, πού φθάνει μέχρι τή θέωση καί τήν ἔνωση μέ τό Θεό»¹⁰.

α). Αὐτή ἀκριβῶς ἡ διαδικασία πρὸς κοινωνία καί θέωση ξεκινᾷ «ἐν τῷ κρυπτῷ» ἀπό «τό ταμειῖον»¹¹ τοῦ καθ' ἑνός, τό βάθος δηλαδή τῆς καρδιάς, τό μυστικό τόπο ὅπου κυφορεῖται ἡ προσευχή. Ἐδῶ μακριά ἀπό τήν τύρβη τῶν ἐγκοσμίων μπορεῖ ὁ προσευχόμενος ἄνθρωπος νά προσομιλεῖ μέ τό Θεό ἀπερίσπαστα, νά

1. Ἐφ. 1, 23.

2. π. Γ. Φλωρόφσκυ, *Τό σῶμα τοῦ ζῶντος Χριστοῦ. Μιά ὀρθόδοξη ἐρμηνεία τῆς Ἐκκλησίας*, μετάφρ.: Ἰ.Κ. Παπαδόπουλος, ἐκδ. «Ἀρχμός», Ἀθήνα 1999, σ. 40.

3. Γιά τή σχέση τῶν δύο αὐτῶν τύπων προσευχῆς καί ἀναφορᾶς τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τό Θεό βλ. Π. Ἰ. Σκαλτσῆ, *Ἡ παράδοση τῆς κοινῆς καί τῆς κατ' ἰδίαν προσευχῆς, μέ εἰδική ἀναφορά στό Ὡρολόγι τοῦ Θηκαρά*, ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2008.

4. Ρωμ. 12, 1.

5. Ἰω. 4, 23.

6. Μεγάλου Βασιλείου, *Κεφάλαια τῶν ὄρων κατ' Ἐπιτομήν*, σλ', PG 31, 123B.

7. Ψαλμ. 76, 4.

8. Λουκ. 21, 36.

9. Α' Θεσ. 5, 17.

10. Α. Κεσελόπουλου, *Πάθη καί ἀρετές στή διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ*, ἐκδ. «Δόμος», Ἀθήνα 2^η1986, σ. 165.

11. Ματθ. 6, 5-6.

ἀλλοιώνεται ἐσωτερικά καί ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας νά γίνεται φωτεινός¹². Νά ἐλκύει μέσα του τή χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος καί μέ τό νοῦ του νά φαντάζεται «*θεικά νοήματα καί τά ἀγαθά τοῦ οὐρανοῦ*»¹³. Καταφάσκει ὁ προσευχόμενος στήν ἡσυχία ἢ ὁποῖα μέ τήν τοῦ Ἰησοῦ ἀδιάλειπτη μνήμη καθίσταται «*ἀδιάσπαστος Θεῷ λατρεία καί παραστάσις*»¹⁴.

Ὁ διά τῆς ἐσωτερικῆς καί νοερᾶς λεγόμενης προσευχῆς καλλιεργημένος ἄνθρωπος ἔχει ὅλες τίς προϋποθέσεις νά προσεύχεται καί στήν ἐντός τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ κοινή Λατρεία. Ἡ κατά μόνας προσευχή, ἐπισημαίνει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, πού γίνεται στό σπίτι, ἀκόμη καί στούς δρόμους καί τίς ἀγορές «*εἰς προσευχήν διέγερσις τήν ἐπ' ἐκκλησίας συνιστησι πρὸς τόν Θεόν καί ἡ ἔνδον κατά διάνοιαν τήν διά τῶν χειλέων*»¹⁵. Προετοιμάζει δηλαδή τόν πιστό γιά τήν κοινή προ-

σευχή στίς «*ἐπί τό αὐτό*»¹⁶ καί «*ἐν ἐκκλησίᾳ*»¹⁷ συνάξεις τῆς θείας Εὐχαριστίας καί τῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ Νυχθημέρου. Κοινή καί κατ' ἴδιαν προσευχή σχετίζονται ἄμεσα, προϋποθέτει ἢ μία τήν ἄλλη, γιατί ἀκριβῶς θεμελιώνονται στήν ἴδια ἐκκλησιολογική βάση καί ἀποτελοῦν δύο ὅψεις τῆς μίας ἐντός τῆς Ἐκκλησίας βιούμενης λογικῆς Λατρείας. «*Ἡ κοινή προσευχή ἔχει ὡς προϋπόθεση τήν κατ' ἴδιαν καί ἡ κατ' ἴδιαν εἶναι προέκταση τῆς κοινῆς*»¹⁸.

β). Βασική πτυχή τῆς κοινῆς λατρευτικῆς ζωῆς στόν κατ' ἐξοχήν λειτουργικό τόπο, δηλαδή τόν ἱερό Ναό, εἶναι ἡ νυχθημέρος Λατρεία κατά τήν ὁποῖαν συνάζονται οἱ πιστοί «*ψαλμούς καί ὕμνους ὁμοθυμαδόν τῷ Κυρίῳ ἄδοντες*»¹⁹. Πρόκειται γιά τίς τακτές ὥρες καί τούς τεταγμένους καιρούς²⁰ πού ἀπό τίς κατά τά ἰουδαϊκά πρότυπα τρεῖς προσευχητικές εὐκαιρίες «*ἑσπέρας καί πρωῆ καί μεσημβρίας*»²¹

12. Ἀντιόχου Μοναχοῦ, *Λόγος ΡΣΤ, Περί Προσευχῆς*, PG 89, 1756D.

13. Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου, *Περί τῶν τριῶν τρόπων τῆς προσευχῆς λόγος* (ἀμφιβαλλόμενο), PG 120, 702B.

14. Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου, *Κλίμαξ*, Λόγος 27, PG 88, 1112C.

15. *Ὁμιλία Ζ'*, PG 151, 89D.

16. Πράξ. 2, 1· Α' Κορ. 11, 20.

17. Α' Κορ. 11, 18.

18. Π.Ι. Σκαλτσῆ, *Ἡ παράδοση τῆς κοινῆς καί τῆς κατ' ἴδιαν προσευχῆς...*, σ. 74. Βλ. καί Γ. Ἰ. Μαντζαριδῆ, *Χριστιανική Ἠθική* II, ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2003, σ. 171. π. Γ. Φλωρόφσκυ, «*Ὁρθόδοξος Λατρεία*», ἐν *Θέματα Ὁρθόδοξου Θεολογίας*, ἐκδ. «Ἄρτος Ζωῆς», Ἀθήνα 1989, σσ. 160-161. Β. Ἰ. Καλλιακμάνη, «*Ὁ ἐκκλησιολογικός χαρακτήρας τῆς ποιμαντικῆς. Λεντίφ ζωννύμενοι* II, ἐκδ. «Μυθονία», Θεσσαλονίκη 2005, σσ. 22-23 Ν. Σκρέττα (Αρχιμ.), *Ἡ νοερά προσευχή ἔκφραση ἀληθοῦς λατρείας Θεοῦ, μετά συναγωγῆς κειμένων παλαιῶν καί νέων γερόντων* [Σειρά: Κανονικά καί Λειτουργικά, 2], ἐκδ. «Μυθονία», Θεσσαλονίκη 2006, σ. 123.

19. Ἰωάννου Δαμασκνοῦ, *Ἱστορία ψυχοφελῆς...ὁ βίος Βαβλαάμ καί Ἰωάσαφ*, PG 96, 969B.

20. Κλήμεντος Ρώμης, *Ἐπιστολή πρὸς Κορινθίους Α'*, 40, PG 1, 288A· 289A.

21. Ψαλμ. 54, 18.

ἐξελίχθησαν σέ ἑπτὰ στή Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας κατά τό «*ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἤνεσά σε*»²² καί «*κατά τόν ἀριθμόν τῶν χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος*»²³.

Οἱ ἐν λόγῳ Ἀκολουθίες, Ἐσπερινός, Ἀπόδειπνο, Μεσονυκτικό, Ὁρθρος καί Ὑμνος διαμορφώθηκαν σιγά-σιγά ἕως ὅτου πάρουν τή μορφή πού ἔχουν σήμερα μέ διατάξεις δύσκολες, πλούσια ὑμνογραφία καί θεολογικό περιεχόμενο ἀνεπανάλπτο. Μέσα ἀπό αὐτόν τό θησαυρό, πού ὑπηρετεῖ τό ρόλο τῆς λειτουργίας πρὶν τή θεία Λειτουργία, ἡ Ἐκκλησία παιδαγωγεῖ τόν πιστό ἰκανοποιώντας τήν ὑπαρξιακή του ἀνάγκη γιά ἀδιάλειπτη κοινωνία μέ τό Θεό καί συνεχί μνήμη τῆς ἱστορίας τῆς σωτηρίας. Ἡ ἐνότητά Χριστοῦ καί Ἐκκλησίας διαφαίνεται σέ κάθε ἐπιμέρους στοιχεῖο τῆς νυχθημέρου Λατρείας καί ὁ πιστός πού ἀσκεῖται λειτουργικά μαθαίνει νά ἐξαγιασθεῖ καί νοσηματοδοτεῖ τό χρόνο του, καί νά ζεῖ πράγματι ὡς «*νέος*» ἄνθρωπος²⁴, νικώντας κάθε μέρα τήν ἐξουσία τοῦ διαβόλου καί τή δύναμη τοῦ θανάτου. «*Στήν ἐκκλησιαστική Λατρεία ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά μπολιάζεται στή θεανθρώπινη ζωὴ καί αὐτή ἡ ζωὴ μπορεῖ νά μεταμορφώνει ἔπειτα ὅλες τίς πτυχές τῆς καθημερινῆς του ζωῆς*»²⁵.

γ). Τό ὅτι ἡ Λατρεία ἐκφράζει τήν πίστι τῆς Ἐκκλησίας καί διαμορφώνει τήν εὐσέβεια τοῦ ἀνθρώπου φαίνεται ἀκόμη περισσότερο στά μυστήρια. «*Ἡ Ὁρθόδοξη*

Λατρεία ἀποτελεῖ ἄριστο ὑπόμνημα τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας»²⁶. Ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλας προχωρᾷ βαθύτερα λέγοντας ὅτι τά μυστήρια φανερόνουν καί πραγματώνουν τήν Ἐκκλησία. «*Σημαίνεται δέ ἡ Ἐκκλησία ἐν τοῖς μυστηρίοις, οὐχ ὡς ἐν συμβόλοις, ἀλλ' ὡς ἐν καρδίᾳ μέλη καί ὡς ἐν ρίζῃ φυτοῦ κλάδοι*»²⁷. Πρόκειται δηλαδή ὄχι γιά μαγικές τελετουργίες, ἀλλά «*γιά λειτουργίες ἑνός σώματος*»²⁸ πού τό γεννοῦν, τό τρέφουν καί συνεχῶς τό ἀνανεώνουν. Τό σῶμα αὐτό εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Τά μυστήρια ἀποτελοῦν τίς ἐνέργειες τοῦ Χριστοῦ πού προϋποθέτουν καί τή δική μας προσωπική ἐλευθερία γιά νά ἔχουν ἀποτέλεσμα στήν πνευματική μας στόχευση καί τό δρόμο γιά τήν οἰκείωση τοῦ Θεοῦ καί τήν πρόγευση τῆς Τριαδικῆς του βασιλείας²⁹.

Πιό συγκεκριμένα μέ τό βάπτισμα ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ τή χριστιανική του ταυτότητα, τό ἐν Χριστῷ εἶναι, τήν καινούργια γέννηση καί ἀνάπλαση³⁰, καθόσον στίς ψυχές τῶν νεοφωτιστῶν ἐγχαράσσεται ἡ μορφή τοῦ Χριστοῦ³¹. Μέ τό ἅγιο μύρο, δηλαδή τό χρίσμα, οἱ βαπτισμένοι γίνονται κοινωνοί τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τό μυστήριο αὐτό «*ἐνεργούς δείκνυσι τοὺς τελουμένους τὰς πνευματικὰς ἐνεργείας*»³². Ἡ θεία δέ Εὐχαριστία τρέφει καί ζωοποιεῖ τά νέα τῆς Ἐκκλησίας μέλη. «*ὁ γάρ τῆς ζωῆς ἄρτος αὐτός κινεῖ τόν σιτούμενον*»³³. Ἄναμφίβολα σέ κάθε ἓνα ἀπό τά μυστή-

22. Ψαλμ. 118, 164.

23. Συμεών Θεσσαλονίκης, *Διάλογος...*, ΣφΗ, PG 155, 549.

24. Κολ. 3, 10.

25. Γεωργίου (Αρχιμ.), «Ὁ ἄνθρωπος ὄν λειτουργικό», ἐν *Ὁ ὅσιος Γρηγόριος*, περίοδος Β' ἔτος 1979, ἀριθ. 4, σ. 34.

26. Ἀ. Θεοδώρου, *Ἡ οὐσία τῆς Ὁρθοδοξίας*, ἐκδ. «Παρουσία», Ἀθήνα 1998, σ. 179.

27. *Ἐρμηνεία τῆς θείας Λειτουργίας*, PG 150, 452C.

28. Ν. Ματσούκα, «Τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ἢ λόγος περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τοῦ κόσμου», ἐν *Ὁρθόδοξη Ἑλληνομίση. Πορεία πρὸς τὴν τρίτη χιλιετία*, Β' τόμος, ἐκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Κουτλουμουσίου, Ἁγίου Ὁρους 1996, σσ. 232-233.

29. Βλ. Κ. Ware [Ἐπισκόπου Διαυλείας], *Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία*, μετάφραση ἀπὸ τὰ Ἀγγλικά Ἰωσήφ Ροπλίδης, ἐκδ. «Ἀκρίτας», Ἀθήνα 1996, σσ. 434-470.

30. Νικολάου Καβάσιλα, *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*, Λόγος δεύτερος, PG 150, 533A.

31. P.E. Rodopoulos, *The sacramentary of Serapion*, Thessaloniki 1967, σ. 129: «*Μόρφωσον πάντας τοὺς ἀναγεννωμένους τὴν θεῖαν καὶ ἄρρητόν σου μορφήν*». Βλ. καί Π.Ι. Σκαλτσῆ, «Ἡ βαπτισματικὴ ἀναγέννηση», ἐν *Λειτουργικὲς Μελέτες I*, ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1999, σ. 43.

32. Νικολάου Καβάσιλα, ὁ.π., *Λόγος τρίτος*, PG 150, 577A.

33. Νικολάου Καβάσιλα, ὁ.π., *Λόγος τέταρτος*, PG 150, 597B.

ρια ενεργεί ὁ Χριστός καί γίνεται τά πάντα «πλάστης, ἀλείπτης, συναγωνιστής, τὸ μὲν λούων, τὸ δὲ χρίων, τὸ δὲ τρέφων»³⁴. Πρωτίστως ὅμως οἱ πιστοὶ ενεργοποιούνται ὡς μέλη Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς θείας Εὐχαριστίας: «Μέλη γὰρ Χριστοῦ τοὺς τελουμένους καί πάσης ἄλλης ἱερᾶς τελετῆς ἀπεργαζομένης τελεώτερον ἡμῖν ὁ τῆς ζωῆς τοῦτο δίδωσιν ἄρτος»³⁵.

Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ μαρτυρεῖται καί ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ αὐτὴν ἀκόμη τὴν Καινὴ Διαθήκη ὅπου ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος Χριστοῦ προέρχεται ἀπὸ τὴ λατρευτικὴ ζωὴ καί κυρίως τὴν εὐχαριστιακὴ ἐμπειρία³⁶. Οἱ λόγοι τοῦ ἀποστόλου Παύλου «ὅτι εἷς ἄρτος, ἐν σῶμα οἱ πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν»³⁷ καί «συνερχομένων ὑμῶν ἐν Ἐκκλησίᾳ»³⁸ αὐτὸ ἀκριβῶς δηλώνουν, τὴ φανέρωση δηλαδή τῆς Ἐκκλησίας στὴ θεία Εὐχαριστία, ἐκεῖ πού πραγματοποιεῖται ἡ σύναξη τοῦ σώματος³⁹.

δ). Ὁλοκληρώνοντας τὸν προβληματισμὸ μας καί τίς σκέψεις μας γιὰ τὸ ἀναπτυχθέν θέμα θὰ πρέπει νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι ἡ θεία Λατρεία συνιστᾷ τὸν πλοῦτο καί τὴν καρδιά τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ μυστηριακὴ ζωὴ καί ἐν γένει ἡ λειτουργικὴ προσευχὴ – σέ συνάφεια μὲ τίς ἑορτές κατὰ τίς ὁποῖες ὁ πιστὸς χαίρεται τὴ χαρὰ τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας του⁴⁰,

ἀλλὰ καί τίς νηστεῖες πού ἀναδεικνύουν τὸν ἀσκητικὸ χαρακτήρα τῆς Λατρείας⁴¹ – λειτουργεῖ πρὸς δύο κατευθύνσεις. Πρῶτα πρῶτα ἀποκαλύπτει τὸ δογματικὸ πλοῦτο, τὸ μυστικὸ χαρακτήρα καί τὴν ἐσχατολογικὴ προοπτικὴ τῆς Ἐκκλησίας⁴². Κατὰ δεύτερον τιμᾷ τὸν ἄνθρωπο ὡς πρόσωπο καί ζωντανὸ μέλος τῆς Ἐκκλησίας στοὺς κόλπους τῆς ὁποίας μπορεῖ νὰ εὐχαριστεῖ, νὰ δοξολογεῖ τὸν Τριαδικὸ Θεό, νὰ κοινωνεῖ μαζί Του καί μὲ τοὺς συνανθρώπους του. Ἐχει τὴ δυνατότητα νὰ πορευεῖται πρὸς τὰ ἔσχατα ἀπολαμβάνοντας τίς δωρεές Του καί ζητώντας τὸ ἔλεός Του. Ἡ μέβαση τὴ θεία Λατρεία αὐτὴ πορεία προϋποθέτει βεβαίως τὴν ἀγάπην, τὴν πίστιν καί τὴν ἐλευθερίαν μας. Ἡ λατρεύουσα Ἐκκλησία⁴³ διαμορφώνει λειτουργημένους ἀνθρώπους, πνευματικὲς δηλαδή προσωπικότητες μὲ λειτουργικὸ ἦθος καί ὑπαρξιακὸ ὄραμα.

34. Νικολάου Καβάσιλα, ὁ.π., *Λόγος τέταρτος*, PG 150, 608Α.
 35. Νικολάου Καβάσιλα, ὁ.π., *Λόγος τέταρτος*, PG 150, 597Α.
 36. Ι. Δ. Ζηζιούλα (Μητροπολίτου Περγάμου), *Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ θείᾳ Εὐχαριστίᾳ καί τῷ Ἐπισκόπῳ κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας*, ἐκδ. Γρηγόρη, ἐν Ἀθήναις 1990, σσ. 4-46. Βλ. καί Π.Ι. Σκαλτσῆ, «Λειτουργικὴ κίνηση τῆς Χριστιανικῆς Δύσης καί ἡ Ὁρθόδοξη Ἀνατολή», ἐν *Λειτουργικῆς Μελέτες*, II, ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2006, σ. 17.
 37. Α' Κορ. 10, 17.
 38. Α' Κορ. 11, 17.
 39. π. Γ. Φλωρόφσκυ, *Τὸ σῶμα τοῦ ζῶντος Χριστοῦ...*, σ. 38. Βλ. καί Π. Β. Βασιλειάδην, «Ἡ Ἐκκλησία ὡς χαρισματικὸς θεσμός. (Σχόλιο στὸ Α' Κορ. 12, 27)», ἐν *Ἐπίκαιρα Ἀγιογραφικὰ Θέματα. Ἁγία Γραφή καί Εὐχαριστία*, ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2000, σσ. 88-89.

40. Π.Ι. Σκαλτσῆ, «Θεολογικὴ προσέγγιση τῆς χριστιανικῆς γιορτῆς», ἐν *Λειτουργικῆς Μελέτες* I, ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1999, σσ. 185-207.
 41. Γ.Δ. Μεταλλινού (Πρωτ/ρου), *Ἡ θεολογικὴ μαρτυρία τῆς ἐκκλησιαστικῆς Λατρείας*, ἐκδ. «Ἀρμός», Ἀθήνα 1996, σσ. 185-192.
 42. Ἰ. Μ. Φουντούλη, «Τὸ πνεῦμα τῆς θείας Λατρείας» ἐν *Λειτουργικὰ Θέματα Α'*, Θεσσαλονίκη 1977, σσ. 11-37. Βλ. καί Ἀ. Θεοδώρου, *Ἡ οὐσία τῆς Ὁρθοδοξίας*, σσ. 179-218.
 43. Γ. Φλωρόφσκυ, *Ἁγία Γραφή, Ἐκκλησία, Παράδοσις*, μετὰφρασις Δ.Γ. Τσάμπη, ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1976, σ. 116.

Ο ΕΘΝΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Β. Χιώλου
Διδάκτορος Νομικῆς - Δικηγόρου

Οπατρο-Κοσμάς ὁ Αἰτωλός (κατά κόσμον Κώστας Ἀνυφαντῆς ἢ Δημητρίου ἢ Ἐσχωροῦρης), ἐγεννήθη τό ἔτος 1714 ἐκ πατρός Ἡπειρώτου, στό χωρίο Μεγάλο Δένδρο τῆς Τριχωνίδος τοῦ Νομοῦ Αἰτωλοακαρνανίας.

Τά πρώτα γράμματα ὁ Πατρο-Κοσμάς ἐξέμαθε μαθητεύων πλησίον τοῦ ιεροδιδασκάλου Γερασίου Λύτσικα στή Σιγδίτσα Παρανασσίδος. Μόλις συμπλήρωσε τό 18ο ἔτος τῆς ἡλικίας του, μετέβη στή Λομποτινά τῆς Ναυπακτίας πλησίον τοῦ ιεροδιακόνου Ἀνανία Δερβιζάνου, τόν ὁποῖον θανόντα διεδέχθη τό 1735, γενόμενος ὑποδιάκονος.

Πρός συμπλήρωση τῶν σπουδῶν του ὁ Πατρο-Κοσμάς ἐφοίτησε στήν Ἀθωνιάδα Σχολή τοῦ Ἁγίου Ὁρους καί τό 1758 ἐκάρη μοναχός στήν Ἱερά Μονή Φιλοθέου. Ἀκολούθως, τό ἔτος 1760 μετέβη στήν Κωνσταντινούπολη καί λαβῶν ἀπό τόν Πα-

τριαρχεύοντα Σεραφεῖμ Β' ἐγγραφή ἄδεια, ἀπό τοῦ ἰδίου ἔτους ἄρχισε τό κηρυκτικό καί ἐθνωφελέες ἔργο του «γιά τό ποθούμενο», ὅπως χαρακτηριστικά ἔλεγε, ὑπονοῶν τήν δημιουργία τῆς Νέας Ἑλλάδος. Ὡς κύρια σύνεργά του εἶχε ἕνα πρόχειρο ξύλινο σταυρό καί ἕνα σκαμνί γιά νά κάθεται ψηλότερα ἀπό τοὺς ἀκροατάς του καί νά ἀκούγεται ἀπό ὅλους.

Τό κηρυκτικό ἔργο τοῦ Πατρο-Κοσμά, γινόμενο στήν ἀπλή γλώσσα τοῦ λαοῦ, ἔβρισκε τεράστια ἀπήχηση στά πλήθη, τά ὁποῖα ἔτρεχαν προθύμως νά τόν ἀκούσουν.

Ἀπό τήν Κωνσταντινούπολη ὁ Πατρο-Κοσμάς, διεπεραιώθηκε στήν Αἰτωλία καί στή συνέχεια ἐπί 19 συναπτά ἔτη διέτρεξε τήν Ἡπειρο, τήν Θεσσαλία, τήν Μακεδονία καί τάς Νήσους τοῦ Αἰγαίου καί τοῦ Ἰονίου πελάγους, κηρύσσων, ὑπό δυσμενεστάτας, κατά κανόνα, συνθήμας, πίστη

στόν Θεό, καρτεριαν, αγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν Παιδείαν, καταπολεμῶν τὴν ἀμάθειαν καὶ ἰδρῶν Ἐκκλησίας καὶ Σχολεῖα. Ἀναχαίτιζε τοὺς ἐξισλαμισμοὺς καὶ διέδιδε τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα στοὺς βλαχόφωνους καὶ ἀρβανιτόφωνους πληθυσμούς.

Στὸ πρόσωπο τοῦ Πατρο-Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, αὐτοῦ τοῦ Ἐθνεγέρτη καλόγηρου, συμπίπτει ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Παιδείας.

Ὅταν κανεῖς διαβάζει τὶς Διδαχὲς τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ θυμᾶται τὶς Διδαχὲς τοῦ Ἡλία Μηνιάτη. Ἔλεγε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός: «...καὶ ἂν δὲν ἐμάθατε γράμματα οἱ πατέρες, νὰ σπουδάσετε τὰ παιδιὰ σας νὰ μαθαίνουν τὰ Ἑλληνικά, διότι καὶ ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι στὴν Ἑλληνική. Καὶ ἂν δὲν σπουδάσης τὰ Ἑλληνικά ἀδελφέ μου, δὲν μορεῖς νὰ καταλάβῃς ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ὁμολογεῖ ἡ Ἐκκλησία μας. Καλύτερον, ἀδελφέ μου, νὰ ἔχῃς Ἑλληνικὸν Σχολεῖον εἰς τὴν χώραν σου, παρά νὰ ἔχῃς βρύσες καὶ ποτάμια... Κι ὡσάν μάθῃς τὸ παιδί σου γράμματα, τότε λέγεσαι ἄνθρωπος. Τὸ σχολεῖον ἀνοίγει τὰς Ἐκκλησίας, ἀνοίγει τὰ Μοναστήρια... Τὸ σχολεῖον φωτίζει τοὺς ἀνθρώπους, ἀνοίγουν τὰ ὀμμάτια τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν νὰ μάθουν τὰ μυστήρια...».

Ὁ Ἐθνομάρτυρας, ἱερομόναχος καὶ ἱεροκήρυκας, Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, τὸν ὅποιον ἡ Ἐκκλησία διὰ Πράξεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ 20ῆς Ἀπριλίου 1961, ἀνακήρυξε εἰς ἅγιον, «διότι ἅπασαν τὴν πατρῶαν γῆν διέδραμεν, κηρύττων ἱεραποστολικῶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, σχολεῖα πολλαχόθεν ἰδρῶν, ἀσθενοῦντας θεραπεύων, τὴν ἀγίαν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν κρατύνων, τὸν τύπον δι' ἑαυτὸν ταπεινώσεως, αὐταπαρνήσεως, ἀρετῆς καὶ ἐγκρατείας ἀναδείξας, ἕως ὅτου καὶ τὸν μαρτυρικὸν ὑπέμενε θάνατον», κατετάγη μετὰ τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας, ἡ δὲ μνήμη του τιμᾶται τὴν 24ην Αὐγούστου.

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, εὐρισκόμενος καὶ κηρύσσων στὸ χωρίο Κολικόνδασι τοῦ Βερατίου, συνελήφθη κατ' ἐντολὴν τοῦ Κούρτ Πασά τοῦ Βερατίου, τὴν 23ην Αὐγού-

στου 1779 καὶ ὠδηγήθη παρά τὸν ποταμὸν Ἄψον, ἄγων τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἐθανατώθη δι' ἀπαγχονισμοῦ. Τὸ σῶμα του ἐρρίφθη γυμνὸν στὸν ποταμὸ Ἄψο, ἀπ' ὅπου ἀνασύρθηκε μετὰ τριήμερον ἀπὸ τὸν ἐφημέριον τοῦ χωρίου Κολικόνδασι καὶ ἐτάφη ἱεροπρεπῶς στὸν ἱερό ναὸ τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου.

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, ὑπῆρξεν ἀναμφισβητήτως μία ἀπὸ τὶς ἐπιφανέστερες μορφές τῆς νεωτέρας ἱστορίας μας, καθ' ὅσον ἐπὶ δύο καὶ πλέον δεκαετίες, περιερχόμενος τὴν Ἑλλάδα καὶ κηρύσσων τὴν Ἀνάστασιν τοῦ ὑποδούλου Γένους μας - τοῦ περιουσί-ου πράγματι αὐτοῦ γένους μας - ἀγωνίσθηκε σθεναρῶς νὰ φωτίσῃ αὐτὸ καὶ νὰ «ἐξυπνήσῃ τὴν ἐθνικὴ συνείδηση, πλάθοντας ἀνθρώπους γιὰ τὴν ἀναγέννηση καὶ τὴν ἐπανάσταση». Ἡ ἐπιβολὴ του καὶ ἡ γοητεία πού ἀσκοῦσε στὴ λαϊκὴ ψυχὴ, ὑπῆρξαν ἀκατανίκητες, ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν. Σέ πολλές περιοχές τῆς Θεσσαλίας, τῆς Μακεδονίας, τῶν Ἀγραφῶν καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἐκηρύχθη ἡ Ἐπανάσταση μὲ τὸ δί-στιχο:

«Βοήθα μας ἅγιε Γιώργη καὶ σύ ἅγιε Κοσμᾶ νὰ πάρουμε τὴν Πόλη καὶ τὴν Ἁγιά Σοφιά». Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τοῦρκοι ἔτρεφαν συμπάθεια πρὸς τὸν ἅγιο Κοσμᾶ καὶ εὐλαβοῦντο τὴν μνήμη του. Ὁ διαβόητος Πασᾶς τῶν Ἰωαννίνων, ἀνήγειρε ναὸν στὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

Ὁ Πατρο-Κοσμᾶς, «ὑπῆρξε ὁ μεγαλύτερος ἀναγεννητὴς τῆς τουρκοκρατίας καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν ἅγιος τῆς Κλεφτουριᾶς, πού μὲ τὸ σπαθὶ του μᾶς ἔδωσε τὴν λευτεριά» (Φάνης Μιχαλόπουλος).

Κατόπιν τῶν ὅσων συνοπτικῶς ἀναφέραμε ἀνωτέρω, ἀενδοίαστα ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐκκλησιαστικὸς, ἐθνικὸς καὶ παιδευτικὸς ἄνδρας πού ἐδέχθη ἠθελημένως τὸ μαρτύριο - πού τὸ ἐπεζήτησε - καὶ μὲ τὸν θάνατόν του ὠφέλησε, ὅσον τουλάχιστον καὶ μὲ τὸ ἱεραποστολικὸν του ἔργο, τὸ περιούσιον Ἑλληνικὸν μας Ἔθνος καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας.

Σέ βουνά και σέ λαγκάδια
 σ' όποια γωνιά τής γής
 κι αν βρεθῶ, θά βρω Έσένα
 Παναγιά μου, για νά προσευχηθῶ.

Μπροστά Σου γονατίζω
 και τήν εικόνα Σου φιλώ
 κι από τά βάθη τής ψυχής μου
 από τά πάθη μου ζητῶ νά γιατρευτῶ.

Σ' αποκαλῶ Παρηγορήτρια, Έλεούσα,
 Γλυκοφιλοῦσα και Γρηγορούσα,
 Πανάμωμε, Άγνή Παρθένε,
 Άειπάρθενε, Μητέρα τοῦ Χριστοῦ.

Καί τότε νιώθω από τό θρόνο
 τοῦ Θεοῦ νά κατεβαίνεις και
 μέ τό χάδι Σου τό μητρικό
 κάθε πόνο μου Έσύ νά γιατρεύεις.

Στίς καταιγίδες και τίς μπόρες
 τής ζωής μου, σέ Σένα βρίσκω
 κάθε φορά ένα λιμάνι γαλήνης,
 για νά ἀράξω και νά σωθῶ.

Κι' όταν πυκνό τής ἀπόγνωσης
 τό σκοτάδι μέ πνίγει, μόνο
 ένα Σου βλέμμα είναι ἀρκετό,
 για ν' ἀνάψει ένα φάρο φωτεινό.

Εἶσαι ἡ Μάνα ὅλου τοῦ κόσμου,
 Εἶσαι εὐλογημένη από τό Θεό,
 Προστασία και Εὐλογία από Έσένα,
 Σ' ὅλη μου τή ζωή θά ἀναζητῶ.

Όπως στόν Πόλεμο τοῦ Σαράντα
 νικούσαν οἱ Έλληνες τόν ἐχθρό,
 γιατί εἶχαν Έσένα Παναγιά μου
 Προστάτιδα, Βοηθό και Όδηγό.

Άλίκη Διαμαντή

ΞΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Στό χριστιανικό περιοδικό «Ο Κόσμος τῆς Ἑλληνίδος» ὑπ’ ἀριθ. 603 τῶν μηνῶν Μαΐου-Ἰουνίου 2014 δημοσιεύεται ἓνα ἐξαιρετικό καί πολύ διδακτικό κείμενο τῆς κυρίας Χ. Δαούκου, πού μᾶς ἐντυπωσίασε καί γι’ αὐτό τό ἀναδημοσιεύουμε αὐτούσιο, γιά νά τό ἀπολαύσετε κι ἐσεῖς οἱ ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ μας.

«ΣΤΩΜΕΝ ΚΑΛΩΣ»

Κάπου διάβασα: Σ’ ἓνα χωριό τῆς Γαλλίας, σέ ἓνα βομβαρδισμό κατά τόν Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, οἱ βόμβες κατέστρεψαν ἓνα ἄγαλμα τοῦ Χριστοῦ, πού ὑπῆρχε στήν πλατεία.

Στό τέλος τοῦ πολέμου οἱ κάτοικοι, πού εἶχαν περιμαζέψει τά κομμάτια τοῦ ἀγάλματος, προσπάθησαν νά τά συναρμολογήσουν, νά τά κολλήσουν καί νά ξαναστήσουν τό ἄγαλμα στήν πλατεία τους. Εἶδαν ὅμως μέ λύπη τους ὅτι ἔλειπαν τά χέρια τοῦ Χριστοῦ, πού ἦταν ἀπλωμένα σάν νά ἀγκάλιαζαν ὄλο τό χωριό. Φαίνεται ὅτι αὐτά εἶχαν καταστραφεῖ ὀλοσχερῶς μέ τόν βομβαρδισμό. Ἔτσι οἱ κάτοικοι ἀποφάσισαν νά σταματήσουν τή συναρμολόγηση.

Τότε ὅμως ἓνας συντοπίτης τους τοῦς εἶπε κάτι καί ἀποτελείωσαν τό ἔργο τους στήνοντας τό ἄγαλμα τοῦ Χριστοῦ στήν πλατεία, χωρίς χέρια. Καί ἀπό κάτω ἔγραψαν: «Τά χέρια μου εἶναι τά δικά σας».

Ἔτσι καί σήμερα, πού οἱ καιροί εἶναι δύσκολοι, ὁ Χριστός μᾶς καλεῖ νά ἀγκαλιάσουμε μέ τά δικά μας χέρια ὄλα τά ἀδέρφια μας σέ ὄλο τόν κόσμο μέ τήν προσευχή καί μέ τήν ἀγάπη μας πρὸς ὄλους. Ἐμεῖς εἴμαστε τό τελευταῖο μήνυμα τοῦ Θεοῦ γραμμένο σέ πράξεις καί σέ λόγια. «Στῶμεν», λοιπόν, «καλῶς».

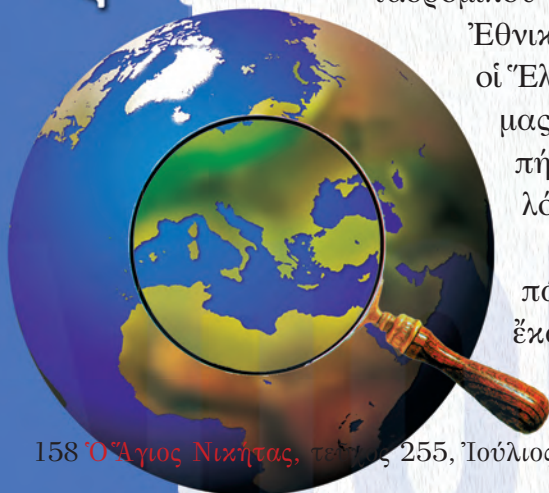
Γιά τήν ἀντιγραφή
X.N.X.

ΗΜΕΡΑ ΓΙΟΡΤΗΣ ΚΑΙ ΠΕΝΘΟΥΣ

1. Ἡμέρα μνήμης, ἡμέρα ἐορτῆς ἀλλά καί πένθους ἢ 15ῃ Αὐγούστου. Μᾶς θυμίζει τόν ἄνανδρο καί ἐντελῶς ἀπρόκλητο τορπιλισμό τοῦ εὐδρομου καταδρομικοῦ «Ἑλλη» ἀπό τοῦς Ἴτανούς τοῦ Μουσολίνι.

Ἐθνική καί θρησκευτική προσβολή πού δέ θά ξεχάσουμε οἱ Ἕλληνες. Τήν ἡμέρα τῆς μεγάλης θρησκευτικῆς γιορτῆς μας, τή γιορτή τῆς Παναγίας μας ἐπέλεξαν γιά νά χτυπήσουν ὑπουλα καί νά προκαλέσουν τό ἐθνικό μας φιλότιμο.

Λέγεται ὅτι οἱ παράνομοι καί θρασύδειλοι χτυποῦν πάντα στό σκοτάδι, ἐν κρυπτῷ καί παραβύστω. Αὐτό ἔκαμαν καί οἱ φασίστες τοῦ Μουσολίνι μέ τήν φτηνή

δικαιολογία, αργότερα, ότι δέν τηρούσαμε τήν ουδετερότητα: ἐνῶ καταβαλλόταν κάθε προσπάθεια ἀπό τήν Ἑλληνική Κυβέρνηση νά μή δώσουμε ἀφορμές. Ἀκόμα κι ὅταν ἀποκαλύφθηκε ἀπό τά θραύσματα τῆς τορπίλλης ὅτι οἱ Ἴταλοί κρύβονταν πίσω ἀπό τήν ἐγκληματική ἐνέργεια, καί πάλι ἀποσιωπήθηκε τό πράγμα.

Τό λαβωμένο ἐθνικό φιλότιμο καί ἡ πληγωμένη Παναγία τοὺς ἔδωσαν τό μάθημα, ὅταν ξεκίνησε ὁ πόλεμος στά βουνά τῆς Β. Ἡπείρου. Πῆραν τό μάθημα, ἀλλά ἀπό τό ἀδιέξοδο καί τήν ντροπή τοὺς ἔβγαλε ὁ ἄλλος δικτάτορας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Χίτλερ.

Ἡ Ἑλλάδα ἀντιστάθηκε στίς σιδηρόφρακτες μεραρχίες τῶν Γερμανῶν κι ἔδωσε τήν εὐκαιρία μέ τήν ἡρωϊκή ἀντίσταση στά βουνά τῆς Μακεδονίας καί ὕστερα στήν Κρήτη νά προετοιμαστοῦν οἱ σύμμαχοι κι ἔτσι μέ τήν καθυστέρηση αὐτή ἀπέτυχε ἡ ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Ρωσίας.

Δέ λησμονοῦμε οἱ Ἕλληνες τίς παλιές δόξες, κάποιιοι ἄλλοι, παρὰ τά ἐγκώμια πού ἔπλεκαν τότε, τώρα ἔχουν λησμονήσει τί ὀφείλουν στήν Ἑλλάδα. Ἄς εἶναι, ἡ Ἑλλάδα πάντοτε ἔκανε καί κάμνει τό χρέος τῆς ἀνυστερόβουλα καί χωρίς κρατούμενα.

Τιμή καί δόξα στοὺς ἥρωες τῶν Ἀλβανικῶν καί Μακεδονικῶν βουνῶν, γονατίζουμε μπροστά τους καί ὑποσχόμαστε νά τοὺς μιμηθοῦμε, ἂν τό ἀπαιτήσουν οἱ καιροί.

Γ.Στ.Μ.

ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΥΤΑ ΓΙΑΤΙ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕ ΤΗΝ «ΑΨΟΓΗ» ΣΤΑΣΗ;

Χιλιάδες μουσουλμάνοι συγκεντρώθηκαν ἔξω ἀπό τό ναό τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας νά προσευχηθοῦν γιά τήν μετατροπή τῆς ἀπό μουσεῖο σέ τζαμί. Ἡ τουρκική ἀστυνομία δέν τοὺς ἐπέτρεψε νά μποῦν στό Ναό, ἀλλά καί δέν τοὺς ἐμπόδισε νά πραγματοποιήσουν τή συγκέντρωση.

Δέν γνωρίζουμε ἂν ὑπῆρξαν κατευθυνόμενοι, γιατί αὐτό γίνεται συχνά στήν τουρκία, ἀλλά φοβούμαστε ὅτι ἡ ἐκδήλωση ἐντάσσεται στά πλαίσια τῆς γνωστῆς τακτικῆς στήν τουρκία γιά ἐκβιασμό προκειμένου νά μήν ὑποχωρήσει σέ ἄλλα δίκαια αἰτήματα τοῦ Πατριαρχείου καί τῆς Ἑλληνικῆς Κυβέρνησης ὅπως εἶναι τό ἄνοιγμα τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, πού χρονίζει παρὰ τίς πανταχόθεν πιέσεις.

Ἀνάλογη ἐκδήλωση γιά τήν πραγματοποίηση δίκαιων αἰτημάτων μας δέ βλέπουμε νά σημειώνονται τόσο στήν Κωνσταντινούπολη ἀπό τοὺς ἐκεῖ Ἕλληνες, ὅσο καί στήν Ἑλλάδα. Καί καλά στήν Κωνσταντινούπολη εἶναι λίγοι οἱ Ἕλληνες ἀλλά καί ὁ φόβος γιά ἀντίποινα δικαιολογεῖ τήν ἀνοχή τῶν Ἑλλήνων, ἀλλά στήν Ἑλλάδα, γιατί ἀκολουθοῦμε τήν «ἄψογη» στάση; Ἀκόμα καί ἡ Κυβέρνησή μας ἀρκεῖται σέ κάτι ἄτονες διακοινώσεις, πού δείχνουν ὅτι καθόλου ζεστά δέν τήν ἀπασχολοῦν παρόμοια θέματα.

Γενικά τό Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν ὄχι μόνον ἀπέναντι στήν τουρκία ἀλλά καί τῆς Ἀλβανίας καί τῶν Σκοπίων προτιμᾷ τίς ἄχρωμες καί ἄτονες ἀντιδράσεις, ἐνῶ θά ἔπρεπε δυναμικά νά ἀντιδρᾷ, μήπως τοὺς κάνει νά συμμαζευτοῦν λίγο οἱ θρασεῖς γιά νά μήν ποῦμε δραστέριοι ἀντίπαλοί μας.

Γ.Στ.Μ.

ΘΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Η ΠΑΡΘΕΝΟΣ ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ Η ΚΑΙΝΗ ΚΤΙΣΗ*

* Εὐτυχίας Γιούλτη,

«Ἡ Παναγία πρότυπο πνευματικῆς τελειώσεως»
ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2001, σσ. 111-116.

Στή συνάφεια αυτή είναι ανάγκη να προσδιοριστούν οι έννοιες «καινός άνθρωπος» και «καινή εποχή». Μέ ποιά έννοια ή Παναγία εγκαινιάζει την έναρξη της καινής εποχής, και ποιές συγκεκριμένες ποιότητες συνθέτουν τον καινούργιο άνθρωπο; Ποιές είναι οι θεολογικές προεκτάσεις της γεννήσεως του Ίησού Χριστού από την Παρθένο Μαρία, που εκπροσωπεί το ανθρώπινο γένος, και ποιές οι σωτηριολογικές παράμετροι από την συνεργία της Παρθένου Μαρίας ως ανθρώπου στή γέννηση του Θεού;

Άρχικά πρέπει να αντιδιαστείλουμε τό περιεχόμενο του «παλαιού» από τόν «καινό άνθρωπο». «Παλαιός» χαρακτηρίζεται ό άνθρωπος που προέρχεται από τόν Άδάμ και την Εύα, ό άνθρωπος της πτώσεως που έχθρεύεται τόν Θεό. Τίς συνέπειες αυτής της έχθρας και τίς εκδηλώσεις του άδαμικού ανθρώπου περιγράφει στήν *Πρός Κολοσσαείς Έπιστολή* του ό Απόστολος Παύλος¹. Έκει κατονομάζει τίς τραγικές πτυχές της παρακοής, που εύλογα επισύρουν τήν όργή του Θεού, και προτρέπει εκείνους που ζούσαν στήν άπειθεια και τήν άμαρτία να αποβάλλουν τόν παλαιό άνθρωπο και να ένδυθούν τό νέο: «Άπεκδυσάμενοι τόν παλαιόν άνθρωπον σύν ταίς πράξεσι αυτού, και ένδυσάμενοι τόν νέον, τόν ανακαινούμενον εις επίγνωσιν κατ' εικόνα του κτίσαντος αυτόν»². Αυτή ή ανάπλαση του έκπεσμένου πλάσματος είναι οι προεκτάσεις της φιλανθρωπίας του Θεού και άκριβέστερα ή εύεργετική συνέπεια της ένιαίας βουλήσεως και ένέργειας της Άγίας Τριάδος³. Έτσι ένεργοποιείται και πάλι τό άρχικό σχέδιο του Θεού για τήν «κατ' εικόνα και καθ' όμοίωσιν» Θεού δημιουργία του ανθρώπου⁴.

Η αντίστοιχία πλάσεως και αναπλάσεως του ανθρώπου ύποδηλώνει τήν αναγκαιότητα ανακαινίσεως του παλαιού, που ό ίδιος ό άνθρωπος έφθειρε. Και επειδή τό παράπτωμα ήταν πολύ βαρύ, δέν θά μπορούσε αυτοδύναμα να έξα-

σφαλίσει ό ίδιος τήν άπαλλαγή του από αυτό. Έπρεπε να γεννηθεί ό νέος Άδάμ, ό Χριστός, που μέ τήν δύναμή του θά μπορούσε να έπουλώσει τό θανάσιμο τραύμα της πτώσεως.

Ό νέος Άδάμ ήρθε στον κόσμο μέ τήν ένανθρώπηση του Θεού. Η ένανθρώπηση θέτει τέρμα στήν κατάσταση της πτώσεως και εγκαινιάζει τήν εποχή της χάριτος. Ό Ίησούς Χριστός είναι ό καινός άνθρωπος που μέ τήν έλευσή του στή γή εισάγει μιá νέα σχέση μεταξύ Θεού και ανθρώπων και μιá νέα όντολογία. Μέσα σ' αυτήν τή νέα κατάσταση μεταμορφώνεται στο σύνολό της ή ανθρώπινη ύπαρξη, που διαποτίζεται μέ νέο ήθος, τό ένθεο ήθος⁵. Τό νέο αυτό ήθος οίκοδομείται πάνω στήν πραγματικότητα της «έν Χριστώ» άδελφοποίησεως των ανθρώπων που ως «τέκνα Θεού» γίνονται άδελφοί και «συγκληρονόμοι Χριστού». Ό άνθρωπος, έλεύθερος πλέον από τίς συνέπειες της παρακοής του Άδάμ, πορεύεται προς τήν πνευματική του ανακαίνιση. Η ανακαίνιση αυτή εκτείνεται και σέ όλόκληρη τή δημιουργία. Η φύση αρχίζει τώρα και ανακτά τήν έλυθερία που είχε χάσει μέ τήν πτώση. Έτσι κτίση και άνθρωπος ανακαινίζονται μέ τή χάρη του Θεού και τήν ανθρώπινη συνεργασία.

Τό γεγονός της μεταβολής αυτής συνδέεται άρρηκτα μέ τό πρόσωπο και τήν αγιότητα της Παρθένου. Οι λεπτομέρειες του σχεδίου της θείας οικονομίας για τήν ανάπλαση του πεπτωκότος και τήν ανακαίνιση της κτίσεως μαρτυρούν τή σχέση της μέ τό όλο μυστήριο της σωτηρίας. Η Παρθένος Μαρία μέ τό «γένειτό μοι κατά τό ρήμά σου» συγκατατίθεται στή θεία βουλή και γίνεται δοχείο του άγιου Πνεύματος. Η Παναγία γεννά τόν Χριστό, που σώζει και ανακαινίζει τόν κόσμο, και γίνεται μητέρα της καινής κτίσεως. Ό Χριστός ως υίός παρθένου είναι ό καινός άνθρωπος και ή καινή κτίση. Έκείνος, λοιπόν, που ένώνεται και ζεί μέ τόν Χριστό γίνεται μέτοχος της καινής κτίσεως⁶.

1. Περισσότερα σχόλια για τίς συνέπειες βλ. Ίω. Καραβιδοπούλου, «Εικών Θεού» και «κατ' εικόνα» Θεού παρά τῆ Άποστόλου Παύλου, σ. 76.

2. Κολ. 3, 5-10.

3. «Διό προς εαυτήν μέν ή της Τριάδος ένότης, ει θέμις ειπείν, έκκλησιάσατο θέμις δέ τουτο λέγειν επί της αναπλάσεως, ότι και τό ποιήσωμεν άνθρωπον κατ' εικόνα ημετέραν και καθ' όμοίωσιν, επί της πλάσεως ειρηται τῆ ένιαίῃ της γνώμης βουλήματι, τήν ανάπλασιν του συντριβέντος διετίθετο πλάσματος», Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως, Όμιλία εις τό Γενέσιον της Θεοτόκου, PG 102, 557D. Βλ. Β. Γιούλση, Θεολογία και διαπροσωπικά σχέσεις κατά τόν Μ. Φώ-

τιον, σ. 47: «Έρμηνεύον ό ιερός Φώτιος τό χωρίον 'ποιήσωμεν άνθρωπον κατ' εικόνα ημετέραν και καθ' όμοίωσιν' ύπογραμμίζει τήν μετοχήν των τριων θείων προσώπων εις τήν δημιουργίαν του ανθρώπου: 'τό γάρ ποιήσωμεν, ύσπερ επί κοινωνία της πράξεως τό ισότημον καλεϊ'. Διά των λόγων τουτων καταδεικνύεται άφ' ένός μέν ή συμφωνία των θείων προσώπων προς δημιουργίαν του ανθρώπου, άφ' έτέρου δέ ή ύπό του Θεού άποδοιδόμενη έξαιρετική σπουδαιότης εις αυτό τουτο τό γεγονός».

4. Γέν. 1, 26.

5. Γ. Μαντζαρίδη, Εισαγωγή στήν ήθική, σ. 58.

6. Γ. Μαντζαρίδη, Όρθόδοξη πνευματική ζωή, σ. 108 κ.έ.

Ἡ Παναγία ὡς μητέρα τῆς καινῆς κτίσεως διέθετε τὸν πλοῦτο τῆς ἀρετῆς καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ χαρακτηριστικὰ μὲ τὰ ὁποῖα ἀναδείχθηκε ἀντάξια νὰ συμμετάσχει στὸ μυστήριό τῆς φανερώσεως τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ⁷.

Ὁ Θεὸς μέσω τῆς Παρθένου πρόσφερε στὸν κάθε ἄνθρωπο τὴ δυνατότητα τελειώσεώς του. Ὅταν ὁ δημιουργὸς Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐνώνεται μὲ τὴ φύση τῶν ἀνθρώπων, μέσω αὐτῆς ἐνώνεται μὲ ὁλόκληρη τὴν κτίση. Αὐτὸ συνεπάγεται λύση τῆς ἀνθρώπινης πτωχείας, ἀφοῦ προσφέρονται τὰ θεῖα ἀγαθὰ στοὺς ἀνθρώπους⁸. Τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ εἶναι ἡ εἰρήνη, ἡ χάρις, ἡ υἰοθεσία τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ ἡ ἀνύψωσή του ὡς τὴ θέωση. Ὅλες οἱ δωρεές παρέχονται μὲ τὴν Θεοτόκο πού ὑπῆρξε ἡ αἰτία ἀναπλάσεως τοῦ ἀνθρώπου τῆς πτώσεως⁹. Ἔτσι τὴν πρώτη δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου διαδέχεται ἡ ἀναδημιουργία του. Ὁ κόσμος, πού ἔχει ἤδη γεράσει, ἀφήνει πλέον πίσω του τὸ παλαιὸ πού προέρχεται ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὴν ἀχρείωση τοῦ «κατ' εἰκόνα»¹⁰.

Ἡ Παρθένος Μαρία ὑπῆρξε πρόξενος τῆς ἀναγεννήσεως καὶ αἰτία τῆς ἀνακαινίσεως τῶν ἀνθρώπων, ἀφοῦ ἐπανάφερε τὸ «κατ' εἰκόνα» στὴν παλαιὰ του εὐπρέπεια¹¹. Ὁ Γρηγόριος Παλαμάς λέει ὅτι ὁ Θεὸς κόσμησε τὴν ἀνθρώπινη φύση κατὰ τέτοιον τρόπο, ὡς νὰ ἐπρόκειτο αὐτὴ νὰ γίνῃ δικό του ἔνδυμα. Ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ τὴν περιβάλλει μὲ τὴν παρθενικὴ σάρκα, νὰ τὴν μετασκευάσει τέλεια καὶ νὰ τὴν τοποθετήσῃ πρὸς τὴν ἀρχικὴ δημιουργία, γι' αὐτὸ τὴν προίκισε μὲ πάρα πολλὰ χαρίσματα, μὲ γνωστικὲς δυνάμεις, μὲ νοῦ καὶ αἴσθησι¹². Ὁ ἴδιος ὁ ἅγιος Γρηγόριος, πλήρης αἰσθημάτων τιμῆς καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὸ πρόσωπο τῆς Θεοτόκου, τονίζει τὴν ἐπάνοδο τοῦ κόσμου στὴν προηγούμε-

νη κατάσταση τῆς χαρᾶς, σημειώνοντας τὰ ἑξῆς: «Τίς αὕτη ἢ νικήσασα τὸν κόσμον, ἢ μεταποίησασα τὸ γένος, ἢ τὸν τῆς προγονικῆς ἀρᾶς καρπὸν, τὴν λύπην, ἐξ ἀνθρώπων ἀφανίσασα, καὶ τὴν ἔνθεον καὶ ἀκήρατον ταύτην ἀγλαΐαν ἐμφυτεύσασα τῇ γῆ»¹³. Τώρα πλέον οἱ ἄνθρωποι δὲν ὑπόκεινται στίς συνέπειες τῆς προγονικῆς τιμωρίας καὶ δὲν ὑπηρετοῦν τὴν κατάρα, τὴ φθορὰ καὶ τὸ θάνατο, ἀλλὰ ἀνυψώνονται μέσω τῆς Παρθένου¹⁴.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, πού προσέλαβε τὴν ἀνθρώπινη φύση τοῦ ἀπὸ τὴν Παρθένο Μαρία, εἶναι ὁ τέλειος ἄνθρωπος. Ἡ Παρθένος Μαρία εἶναι ἡ Θεοτόκος πού γέννησε τὸν Χριστὸ, τὸν τέλειο Θεὸ. Πάνω στὴ σχέση τῆς Θεοτόκου μητέρας καὶ τοῦ Θεοἀνθρώπου Ἰησοῦ οἰκοδομεῖται τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας καὶ ἀνακαινίσεως τοῦ κόσμου. Ἡ σχέση αὐτὴ ἀπεικονίζει τὴν ἰδανικὴ κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸ στὴν καινὴ κτίσι¹⁵. Ἡ Παρθένος Μαρία ἔθεσε τέρμα στὴ συνέχεια τοῦ θανάτου, ἀφοῦ μὲ τὴν παρθενία της παρεμπόδισε τὴν κυριαρχία καὶ τὴν ἐπέκτασή του. Οἱ ἄνθρωποι πού γεννιοῦνται σύμφωνα μὲ τὴ φυσικὴ τάξη καὶ τίς νομοτελειακὲς ἀναγκαιότητές της τροφοδοτοῦν κατανάγκη διηνεκῶς τὸ θάνατο¹⁶, ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς πού γεννήθηκε ἀπὸ τὴν Παρθένο εἶναι ἀμέτοχος τοῦ θανάτου. Ἔτσι ἡ Θεοτόκος γίνεται ἡ ἀπαρχὴ τῆς καινῆς κτίσεως πού ἐπαναφέρει τὸν ἄνθρωπο στὴν πρωτογενὴ παρθενικὴ του φύσι¹⁷. Στὴν καινὴ κτίσι ἀποκαθίσταται πλέον ἡ «πεπτωκυῖα» ἀνθρωπότητα. Ἡ ἀνθρωπότητα αὐτὴ, πού ἀποτελεῖ ἔργο τῆς θείας ἀγάπης μὲ τὴ σημασία τῆς ἀναπλάσεως, λυτρώνεται, ἀγιάζεται καὶ ἀποκτᾶ μὲ τὸ δεύτερο Ἀδάμ, τὸν Χριστὸ, τὴν υἰοθεσία καὶ τὴ δυνατότητα τῆς κατὰ χάριν θεώσεως¹⁸.

7. Ἰσιδώρου Θεσσαλονίκης, Λόγος 3, PG 139, 104ABC. Πρβλ. καὶ Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Θεοτοκάριον, τόμ. Α' σ. 168: «Τεκοῦσα Θεόν, τὸν Σωτήρα τοῦ παντός, Μαρία, γέγονας ἀπεγνωσμένων ἐπανόρθωσις, ἁμαρτωλῶν ἀνακαινίσις».

8. Ἰω. Δαμασκηνοῦ, Λόγος 1-3, PG 96, 661C.

9. Ἰω. Δαμασκηνοῦ, *Εγκώμιον εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου*, PG 96, 744C. Πρβλ. Ἰωσήφ Ὑμνογράφου, Θεοτοκία, PG 105, 1412A: «Ὁράθης διεσπώτων συναπτικῆ· διὰ σοῦ γὰρ ἀργέλοις ὁμόσκηνοι ἐν οὐρανοῖς ἄνθρωποι γέγονασιν ἄληθώς».

10. Βλ. Ἀνδρέου Κρήτης, Λόγος 5, PG 97, 884A.

11. Γεωργίου Νικομηδείας, Λόγος 5, PG 100, 1416B. Πρβλ. Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Θεοτοκάριον, τόμ. Α' σ. 243: «Ἡ ταπεινὴν βροτείαν φύσιν, ἀνυψώσασα καὶ πέντητας, ἢ ἀνισπώσα ἀπὸ γῆς, καὶ πτωχοὺς ἢ ἐξεργείρουσα».

12. Γρηγορίου Παλαμά, Ὀμιλία 26, PG 151, 333B.

13. Γρηγορίου Παλαμά, Ὀμιλία 53, 19, ἐκδ. Σ. Οἰκονόμου, σ. 154.

14. Ὁ Ἰωάννης Εὐχαΐτων, ἀπευθυνόμενος στὴν Παρθένο, ἀπὸ τὴν ὁποῖα προήλθαν ὅλα τὰ καλά, ἀναφωνεῖ: «Μετσεκείσασας ἄριστα

τὸ πᾶν πρὸς τὸ βέλτιον. Διὰ σοῦ ταῦτα πάντα, καὶ διὰ σέ, καὶ ἐκ σοῦ». Λόγος εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, PG 120, 1112B. Πρβλ. Ἰωσήφ Ὑμνογράφου, Θεοτοκία, 105, 105, 1360A: «ἢ οὐρανῶσασα ἡμῶν τὴν γεώδη καὶ φθαρτὴν οὐσίαν». Βλ. ἐπίσης Ἀνδρέου Κρήτης, Λόγος 14, PG 97, 1093C: «Μόνη γὰρ μόνη, παρὰ τὴν φύσιν πρὸς νεουργίαν ἐκλελεγμένη τῆς φύσεως, μόνη τῷ πλαστοουργῷ τῆς ὄλης ὑπηρετήσατο φύσεως».

15. Γ. Μαντζαρίδη, Ὁρθόδοξη πνευματικὴ ζωὴ, σ. 114.

16. Ρομ. 5, 12.

17. Γ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανικὴ ἠθική*, Θεσσαλονίκη 1995, σ. 359. Πρβλ. ἐπίσης Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Θεοτοκάριον, τόμ. Α' σ. 163. «Ἡ ζῆμι τῆς βροτείας φύσεως, ἢ ἀμόλυντος καὶ ἀγία, ἐξ ἧς λαβὼν φύραμα ἀνέπλασεν αὐτὴν ὁ κτίστης».

18. Πρσβ. Μ. Νάζι, *Ἡ Θεοτόκος κατὰ τὸν Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν*, Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορία (Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς, Παράρτημα ἀριθμ. 51 τοῦ 28ου τόμου), Θεσσαλονίκη 1984, σ. 98.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Δάσκαλος - Ἐπίσκοπος - Πατριώτης*

Β΄

Σέ ἐπιστολή του πρὸς τὸν πατριάρχη καταλήγει ὡς ἐξῆς: *Θαυμάζω, Παναγιώτατε, τὴν ὑπομονὴν τῶν χριστιανῶν μου, οἰκτεῖρω τὴν κακεντρέχειαν τῶν μισθάρων ἀνδραρίων καὶ θερμῶς ἰκετεύω τὸν Πανάγαθον καὶ Δίκαιον Θεόν, ὅπως ταχέως παύσῃ ἡ διὰ δακρῦν καὶ αἱμάτων ἄρδευσις τῆς τλήμονος Μακεδονίας.*

Σέ ἄλλο γράμμα του σημειώνει:

Ἰδού κατάστασις πραγμάτων καθ' ἣν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν Μακεδονία εὐρίσκεται ἔρμαιον τῶν ἀφορισθέντων εὐαρίθμων Κουτσοβλάχων. Οἱ βερετοῦχοι Μητροπολίται περιορίζονται ἐν ταῖς ἔδραις αὐτῶν καὶ ἀποστεροῦνται τῶν οἰκείων προνομίων τοῦ προστατεύειν τὰ συμφέροντα τῶν ἐαυτῶν χριστιανῶν, οἱ δὲ πρῶν λησταὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ ῥουμανισμοῦ, ἐμπαίζουσι καὶ κανονικὰς διατάξεις καὶ ἀνθρωπίνην δικαιοσύνην. Πρέπει νὰ κατανοηθῇ καλῶς ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀφοῦ κατεδιώχθη ἀνηλεῶς ἐν Ρουμανία καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλία, ἀπογυμνοῦται τῶν πρὸς συντήρησιν ἐαυτῆς μέσων καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς χώρα. Ἐάν ἐν Μα-

κεδονία ὑπάρχωσιν ἀντάρται, τοῦτο δύναται νὰ γινῶσκη μόνῃ ἡ Σεβ. Κυβέρνησις, ἥτις διὰ τῆς βίας δύναται νὰ σωφρονίσῃ αὐτούς, οὐχὶ δὲ οἱ Μητροπολίται, καὶ δὴ ὁ Μητροπολίτης Βερροίας, ὅστις ...διαμένει διαρκῶς ἐν τῇ Μητροπόλει. Ἐάν ἐπιζητεῖται δικαιοσύνη, τότε διατὶ δέν τιμωρεῖται ὁ πάλαι μὲν ληστής νῦν δὲ πράκτωρ καὶ διοργανωτὴς, ὡς λέγεται, ἀνταρτικῶν σωμάτων ἐκ Ῥουμούνων, Ὁθωμανῶν καὶ Βουλγάρων πρὸς δολοφονίαν Ἑλλήνων καὶ πατριαρχικῶν Κουτσοβλάχων Χατζηγῶγος, ἀλλ' ἀφίεται ἐν τῇ δόξᾳ τοῦ προεδρεύειν ἐν τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ; Μετ' ἀπορίας ὅθεν οἱ ἐνταῦθα Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἐρωτῶσιν ἀλλήλους: ὑπάρχει ἄρα γε ἐπὶ τῆς γῆς, πλὴν τῆς θείας Προνοίας, ἕτερός τις ὑπερασπιστὴς τῆς ἐξεντελιζομένης θρησκείας αὐτῶν καὶ τοῦ ἐθνισμοῦ; Ἰλεως ἡμῖν γένοιτο ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων!

Δύο ἡμέρες ἀργότερα ἔγραψε στοὺς πολιτικούς πράκτορες τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Ρωσίας καὶ στὸν Χιλμὴ πασά τὰ ἐξῆς:

Ἐξοχώτατοι,

Ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐπὶ τῆς γῆς οἱ ἄνθρωποι τείνουσι πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ ταύτην προσπα-

Εἰσήγησις τοῦ κ. Δημητρίου Παπάζη κατὰ τὴν ἐκδήλωση μνήμης καὶ τιμῆς πρὸς τὸν Μητροπολίτη Ἀπόστολο Χριστοδοῦλου τὴν Κυριακὴν, 20-1-2013. Συνέχεια τοῦ Α΄ μέρους πού δημοσιεύτηκε στὸ τεῦχος 246.

θοῦσι νά ἐπισπεύσωσι ἐν ταῖς ἀμοιβαίαις σχέσεσιν αὐτῶν, εἴτε ὡς ἀτόμων, εἴτε ὡς σωματείων, εἴτε ὡς ἐθνῶν. Καί κατά πόσον μὲν οἱ ἄνθρωποι ἐπιτυγχάνουσι πάντοτε οὐ μόνον τῆς ἀπολύτου δικαιοσύνης ἀλλά καί αὐτῆς τῆς σχετικῆς δικαιοσύνης γινώσκῃ μόνος ὁ παντογνώστης Θεός. ...Διὰ τῆς παρούσης μου ἀποτείνομαι πρὸς τὰς ἡμετέρας ἐξοχότητας, ὡς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους ἡ πεπολιτισμένη Εὐρώπη ἔταξεν ὅπως ὑποβοηθήσῃ ἐν τῇ δυστυχή ταύτῃ χώρα τὸ ἔργον τῶν μεταρρυθμίσεων τῆς Σεβαστῆς Αὐτοκρ. Κυβερνήσεως, τοῦ φιλολάου ἡμῶν Ἄνακτος, τοῦ Σουλτάνου, καί παρακαλῶ ὅπως ἐπιστήσητε τὴν δέουσαν προσοχὴν ἐπὶ τῶν λεγομένων μου. Ὑπηρετήσας ἐπὶ εἴκοσι συναπτά ἔτη ἐν τῇ Ἀνωτέρα Θεολ. Σχολῇ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς Καθηγητῆς καί ὡς Διευθυντῆς, ἐξελέγην ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μου κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον 1906 Μητροπολίτης Βεροίας... Γινώσκων τὰ συνταράσσοντα τὴν χώραν ταύτην φυλετικά πάθη, προσεπάθουν διὰ τῶν κηρυγμάτων μου ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς νά κατευνάσω... ταῦτα καί νά ἐνισχύσω μεταξὺ τοῦ ποιμνίου μου τὴν χριστιανικὴν εἰρήνην, ὁμόνοιαν καί ἀγάπην. Ἐπειδὴ ἡ Α. Παναγιώτης ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καί ἡ περί Αὐτόν Ἱερά Σύνοδος συμφώνως τοῖς ἱεροῖς κανόσι τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων εἶχε καθαιρέσει καί ἀφορίσει ἀπειθεῖς τινὰς ἱερεῖς ἐκ τῶν Κουτσοβλάχων πολὺ πρὸ τοῦ ἐμοῦ διορισμοῦ ὡς Μητροπολίτου Βεροίας... τὸ δὲ ἀφοριστικὸν γράμμα εἶχεν ἀναγνωσθεῖ τότε ἐπ' ἐκκλησίαις, οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἤρξαντο ἀμέσως διακόπτοντες βαθμηδὸν τὰς ἐαυτῶν ἐμπορικὰς σχέσεις οὐχὶ μεθ' ἀπάντων τῶν Κουτσοβλάχων ἀλλὰ μόνον μετὰ τῶν ἀφορισμένων ἱερέων καί τῶν συμπροσευχομένων μετ' αὐτῶν ὀλίγων λαϊκῶν. Διὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων ἐπενέβη τότε καί ἡ Ἀστυνομία καί τὸ Πρωτοδικεῖον, ἄνευ ὁμως ἀποτελέσματος. ...Πάντες δὲ οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἔπαυσαν ἀγοράζοντες κρέας παρὰ τῶν συμφρονούντων καί συνερχομένων τοῖς ἀφορισθεῖσιν ἱερεῦσι κρεωπωλῶν Κουτσοβλάχων...

Καί ἐρωτῶ εἶνε ἄρα γε δίκαιον ἢ διὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων μετὰ τινῶν ἀφορισθέντων ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου ῥουμουνιζόντων εὐθύνη νά ἐπιρρίπτεται ἐπὶ τῆς Μητροπόλεώς μου, ἣτις οὐδὲν ἕτερον δύναται νά διαθέσῃ μέσον ἢ προτροπὰς μόνον πρὸς εἰρήνευσιν καί παρακλήσεις καί συμβουλὰς. Ἀφ' ἐτέρου οὐδεὶς δύναται νά διαβεβαιώσῃ ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῶν φυλετικῶν ἀλληλοσπαραγμῶν δέν θά συνέβαινον πλήστα δυστυχήματα, ἐάν, εὐκαίρως καί ἀκαίρως, πανταχοῦ καί πρὸς πάντας, δέν ἀντήχει ὁ ποιμαντορικὸς μου λόγος,... τῆς χριστιανικῆς εἰρήνης, ὁμονοίας καί ἀγάπης, διότι ἀπὸ τῆς 15 Αὐγούστου, ἡμέρα τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεώς μου, ἕξ μόνον φόνοι Κουτσοβλάχων διεμείφθησαν ἐν ἀπάσῃ τῇ ἐπαρχίᾳ Βεροίας.

Τὸ τελευταῖο ἔτος ποιμαντορίας του, σέ δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδας Φάρος τῆς Θεσσαλονίκης, σημειώνεται, μέ ἀφορμὴ τὴν ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν: ὁ Σεβασμιότατος Μητροπολίτης κ. Ἀπόστολος, ...κατέστη δημοφιλέστατος καί εἰς τοὺς χριστιανούς καί εἰς τοὺς Μωαμεθανούς καί εἰς πάντας ἀδιακρίτως, ἐκτός τῶν ὀλίγων μισθάρων Ρουμανιζόντων. Στό καταληκτικὸν ἀπόσπασμα ἀπὸ λόγου τοῦ μητροπολίτη πού, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ διχασμοῦ Ἑλλήνων Βεροιέων σέ δύο μερίδες, μέ θέμα τῆ Μετριοφροσύνη ἀναφέρεται: «Τέκνα μου ἐν Χριστῷ, σὰς προτρέπω ὅπως ὅλοι μας ἀφήσωμεν τὰς μικροφιλοτιμίας καί τὰ ἀτομικά ἡμῶν πάθη καί θέσωμεν ὑπεράνω τούτων τὰ κοινὰ συμφέροντα τῆς Ὁρθοδοξίας καί τοῦ Γένους ἡμῶν, διότι αἱ περιστάσεις δέν ἐπιτρέπουν τὴν διχογνωμίαν μεταξὺ τῆς ἡμετέρας Κοινότητος. Ἀπαιτεῖται ὁμόνοια καί ἀγάπη ὅπως ἀνταπεξέλθωμεν ἐναντίον ὅλων τῶν σκοπέλων, τοὺς ὁποίους καθ' ἐκάστην θέτουν ἐνώπιόν μας οἱ ἐχθροὶ τῆς Ὁρθοδοξίας καί τοῦ Γένους ἡμῶν. Δίδω τὴν εὐχὴν καί τὴν εὐλογίαν εἰς ὅσους θέλουν συντελέσει, ὅπως ἐπέλθῃ ἡ ὁμόνοια μεταξὺ ἡμῶν. Ἄρνούμαι δὲ τὴν εὐχὴν μου, ἵνα μὴ εἴπω τι βαρύτερον, εἰς ὅσους θά ἐνσπείρουν μεταξὺ ἡμῶν ζιζάνια διχονοίας».

– Προτάθηκε γιὰ τὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρό-

νο τῆς Κύπρου.

Ἄς σημειωθεῖ, ἐπίσης, ὅτι ὄντας μητροπολίτης Βεροῖας καί Ναούσης τό 1908 προτάθηκε ἀπό τόν οἰκουμενικό πατριάρχη γιά τόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο τῆς Κύπρου, πρόταση τήν ὁποία ὅμως ἀπέρριψε.

Τήν ἀρχιερατική του διακονία ὀλοκλήρωσε ὡς Μητροπολίτης Σερρών (26 Αὐγούστου 1909-1917),

Μητροπολίτης Σερρών (1910-1917).

- Ἀξιοσημείωτες περιγραφές γεγονότων κατά τό πρῶτο ἔτος τῆς ἀρχιερατείας του στίς Σέρρες (1910).

- Στιγμιότυπα τῆς δράσης του κατά τήν περίοδο τοῦ πρώτου βαλκανικοῦ πολέμου (1912-13) μέσα ἀπό τό ἡμερολόγιό του.

- Ὁ ἐπίλογος τοῦ βίου του.

Θέση στήν ὁποία παρέμεινε μέχρι τήν κοίμησή του (14 Ἰανουαρίου 1917).

Τό ἱστορικό γεγονός τῆς περιόδου εἶναι ὁ ἀπόηχος ἀπό τό κίνημα τῶν Νεοτούρκων τοῦ 1908 καί ἡ ἐπαναφορά τοῦ συντάγματος τοῦ 1876 μέ ὑποσχέσεις γιά περισσότερες ἐλευθερίες.

- Ἀξιοσημείωτες περιγραφές γεγονότων κατά τό πρῶτο ἔτος τῆς ἀρχιερατείας του στίς Σέρρες (1910).

Στό (ἀπό 10 Ἰανουαρίου 1910) δημοσίευμα μέ τίτλο: *Ἡ πόλις τῶν Σερρών καί ὁ Μητροπολίτης αὐτῆς, τῆς ἐφημερίδας Ἀστήρ σημειώνεται: Εὐρον μετά χαρᾶς τήν πόλιν τῶν Σερρών κυβερνωμένην... ὑπό μητροπολίτου ἀνταξίου τοῦ πρώην, ἐν αὐτῇ εὐήμερου καί προοδευτικῆς δράσεως, ὑπό διαπρεποῦς καί σθεναροῦ Ἱεράρχου φερομένου πρός τά τέκνα αὐτοῦ, ὡς ἀληθῆς πατήρ νουθετῶν καί συμβουλεύων ἐν τοῖς τακτικοῖς αὐτοῦ κηρύγμασιν, ἐξυψῶν τήν ἀρετήν καί πατάσων τήν κακίαν τῶν κατοίκων, ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου κ.κ. Ἀποστόλου. Ὁμολογητέον ὅμως τυγχάνει ὅτι οὐκ ὀλίγον συντελεῖ καί ὑποβοηθεῖ τήν ὄντως ἐθνοφελῆ δράσιν τοῦ ἀγαθοῦ ἡμῶν Μητροπολίτου καί ὁ παρά τό πλευρόν αὐτοῦ εὕρισκόμενος καί ἐπί τουρκομαθεία, τῇ μόνη ταῖς περιστάσεσιν ἀρετῇ ἀπαιτουμένη, διακρινόμενος πανοσ. Ἀμβρόσιος.*

Δυστυχῶς, οἱ ὑποσχέσεις τοῦ κινήματος τῶν Νεοτούρκων ἀποδείχτηκαν μάταιες. Σέ ἄλλο (ἀπό 20 Ἰουνίου 1910) δημοσίευμα μέ τίτλο: Ἐκτροπα, ἀδικία καί ἐκβιασμοί ἐκ τῆς Συναγματικῆς ἐλευθερίας καί δικαιοσύνης ἀπορρέοντα τῆς ἐν λόγω ἐφημερίδας, μέ ἀφορμή τήν ἐφαρμογή περί τοῦ ἀφοπλισμοῦ τῶν μὴ Μωμεθανῶν κατοίκων τῆς Μακεδονίας νόμου καί τούς ἐκβιασμούς, δαρμούς, λεηλασίες καί φόβους ἐναντίον τοῦ Γένους, ἰδίως στό χωριό Βεσνίκιο, ἀναφέρεται: Ὁ Μητροπολίτης Σερρών κ. Ἀπόστολος ὅλως τεταραγμένος καί συγκινημένος, μὴ ἀφίνων οὐδέ στιγμὴν νά μεριμνᾷ περί τοῦ ποιμνίου του, μετά τό πέρας τῆς θείας λειτουργίας τῆς ἱεροτελεστίας τῆς τελετῆς ἐπιδόσεως τῶν ἀπολυτηρίων εἰς τούς τελειοφοίτους μόλις ἐπληροφορήθη τά διατρέχοντα κατήλθεν αὐτοπροσώπως εἰς τόν ἐνταῦθα διοικητήν Κιαζήμ Βέη καί ἀφοῦ διεμαρτυρήθη ἐντόνως ἀνεχώρησεν αὐτοστιγμὴν εἰς τό χωριὸν Βεσνίκο, ἵνα αὐτοπροσώπως ἐξετάσῃ τά διατρέχοντα τῶν ὁποίων λεπτομερείας καί ἀκριβῆ ἔκθεσιν θά ἀποστείλωμεν αὐριον. Ὁ Μητροπολίτης ἀληθεία ἐκπληρεῖ τό ἐκ τῆς συνειδήσεώς του ὡς ἀληθοῦς πατρός ἐπιβεβλημένον καθήκόν του πρός τά πνευματικά τῆς ἐπαρχίας του τέκνα.

Ἐπικαλούμενος τίς βασικῆς ἀρχῆς τοῦ νεοτουρκικοῦ κομιτάτου «ἰσότητα-δικαιοσύνη» καί εὐελπιστώντας στόν περιορισμό τῶν τουρκικῶν αὐθαιρεσιῶν εἶχε πεῖ στόν μετέπειτα διοικητῆ Σερρών Χαματζήφ: «Πιθανόν νά μὴ μοι ἀποδώσῃτε τό δίκαιον διότι ἔχετε τήν ἐξουσίαν, ἀλλά ἐγώ, θά διαμαρτύρομαι ἐφ' ὅσον δέν μοι ἀποδοθῆ δικαιοσύνη καί ἐφ' ὅσον δέν δοθῆ ἱκανοποίησις εἰς τήν ἀτιμασθεῖσαν θρησκείαν μου».

- Στιγμιότυπα τῆς δράσης του κατά τήν περίοδο τοῦ πρώτου βαλκανικοῦ πολέμου (1912-13) μέσα ἀπό τό ἡμερολόγιό του: Ἀπεικονίζονται ὁ Μητροπολίτης καί οἱ Κωνσταντίνος Μαζαράκης, ταγματάρχης καί πρῶτος φρούραρχος τῆς πόλης τῶν Σερρών καί ὁ ἀνθυπολοχαγός Τζανετέας.

Συνεχίζεται

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ τῶν Μητροπολιτῶν Σερρῶν καί Νιγρίτης

Τοῦ Κυριάκου Παπακυριάκου, θεολόγου καθηγητῆ

Ζ'

17. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Β΄ 1315-1328

Τόν Νικόλαο τόν συναντοῦμε στά Acta Patriarhatus⁶⁴ νά ὑπογράφει στά παρακάτω πατριαρχικά καί συνοδικά ἔγγραφα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως μέ τόν τίτλο «Ὁ ταπεινός μητροπολίτης Σερρῶν καί ὑπέρτιμος Νικόλαος»:

1) Στίς 13-7-1315 ὑπογράφει 10ος στή σειρά ἔγγραφο, πράξη πατριαρχικῆς συνόδου, μέ τήν ὁποία οἱ Μητροπόλεις Κυζίκου, Τριανοπόλεως καί Φιλιππουπόλεως μετά τῶν ἐπισκοπῶν αὐτῶν καί ἡ ἀρχιεπισκοπή Προικονήσου ὀρίζονται νά ὑπόκεινται στή Μεγάλη Ἐκκλησία καί νά τή βοηθοῦν στίς οικονομικῆς ἀνάγκες τῆς ἀπό τίς προσόδους τους⁶⁵.

2) Τό Σεπτέμβριο τοῦ 1315 ὑπογράφει στή σειρά 25 ἀρχιερέων 19ος τό συνοδικό ἔγγραφο τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου ΙΓ΄, μέ τό ὁποιο ἀπαλάσσει τῶν κατηγοριῶν καί κρίνεται ἀθῶος ὁ μοναχός Ἰγνάτιος. Τόν ἴδιο μήνα φαίνεται ὅτι παραβρέθηκε καί στήν πατριαρχική συνεδρίαση κατά τοῦ πρεσβυτέρου Ἰολέως γιά ἀναιδεῖς φράσεις.

3) Ὑπογράφει ἐπίσης στό συνοδικό ἔγγραφο τῆς διευθετήσεως τῆς κτηματικῆς διαφορᾶς τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὅρους Βατοπεδίου καί Ἐσφιγμένου. Σ' αὐτό δικαιώνεται ἡ δεύτερη, διότι εἶχε ὅλα τά ἔγγραφα τῆς κυριότητος τοῦ κτήματος, καί διατάσσεται ἡ πρώτη νά ἀποζημιώσῃ τήν δεύτερη.

4) Τό 1315 ὑπογράφει ἀνωνύμως «Ὁ Σερρῶν» τήν πατριαρχική καί συνοδική πράξη τοῦ Ἰωάννου τοῦ ΙΓ΄ τοῦ Γλυκέος (1315-1320) γιά τήν ἐπίλυση ἀρραβῶνων⁶⁶.

Πολλές ὑπογραφές του συναντοῦμε στά

πατριαρχικά ἔγγραφα τῆς περιόδου Ἰουλίου - Σεπτεμβρίου τοῦ 1315, διότι ἦταν συνοδικός καί παρέμεινε στήν Κων/πολη.

Τόν βρίσκουμε νά εἶναι παρῶν σέ πολλές ἀποφάσεις καί νά ὑπογράφει σέ πολλά πατριαρχικά ἔγγραφα κατά τά ἔτη 1317-1318 πού ἦταν συνοδικός.

Μέ συνοδική ἀπόφαση τοῦ Πατριάρχη Ἡσαΐα τό Σεπτέμβριο τοῦ 1327 ἢ 1328 ἀποδίδονται στό μητροπολίτη Σερρῶν Νικόλαο οἱ τρεῖς Μονές πού ἀναφέραμε στόν προκάτοχό του Νήφωνα.

Ἀπό τίς ἡμερομηνίες τῶν ἐγγράφων, πού ὑπέγραψε ὁ Νικόλαος Α΄, διαπιστώνουμε ὅτι ἀρχιεράτευσε στίς Σέρρες ἀπό τό 1315 μέχρι τό 1328, χωρίς νά ἀποκλείουμε τήν παράταση τοῦ χρόνου πρό καί μετά⁶⁷.

Ἄγνωστο πῶς ὁ κ. Συμεών Πασχαλίδης στόν ἐπισκοπικό κατάλογο τῶν Σερρῶν παρεμβάλλει τό 1320-1321 κάποιον Ἰγνάτιο μεταξὺ τῶν μητροπολιτῶν Νικολάου καί Μακαρίου Σερρῶν.

18. ΜΑΚΑΡΙΟΣ Α΄ 1329-1348

Ὁ Μακάριος ἀρχιεράτευσε στίς Σέρρες στά χρόνια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου Καντακουζινοῦ καί Ἀνδρονίκων Β΄ καί Δ΄ Παλαιολόγων. Τάχθηκε μέ τούς Παλαιολόγους καί συνεργαζόταν στενά μέ τό διοικητή τῶν Σερρῶν Κων/ντίνο Παλαιολόγο, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀπ' τήν ἀρχή φίλος τοῦ Ἀποκαύκου, καί τρομερός ἀντίπαλος τοῦ Καντακουζινοῦ. Ὁ Παλαιολόγος ἔτρεφε καί μετέδιδε στό λαό ἄσπονδο μίσος

64. Acta patriarchatus Constantinopolitani, τόμ. 1ος, σσ. 14, 15, 18, 18, 36, 41.

65. Ὁ.π., τόμ Α΄, σσ. 3-5, 11-14.

66. Ἐκκλησ. Ἀλήθ., ἔτος Γ΄, σ. 156.

67. Ὁ.π., τόμ. Α΄ σ. 15, 18, 19, 36, 41, 145.

κατά του Καντακουζινοῦ. Οἱ φανατισμένοι ὀπαδοί του φέροθηκαν μέ θηριώδη καί ἀπάνθρωπο τρόπο στήν προσπάθεια τοῦ Καντακουζινοῦ γιά συμφιλίωση⁶⁸.

Κατόπιν τῆς τρομερῆς αὐτῆς διχόνοιας τῶν Ἑλλήνων ὁ τσάρος τῶν Σέρβων Στέφανος Δουσάν πολιόρκησε στενά τίς Σέρρες καί δενδροτόμησε μέ τό στρατό του τήν ἐπαρχία. Οἱ Σερραῖοι μετάνοιωσαν γιά τή στάση τους καί ζήτησαν τή βοήθεια τοῦ Καντακουζινοῦ πού βρισκόταν στό Διδυμότειχο, ἀλλά δέν πρόλαβε⁶⁹.

Στίς 25/9/1345 ὁ Στέφανος Δουσάν κατέλαβε τίς Σέρρες. Δέν ἀντικατέστησε ἀμέσως τό Μακάριο, ἀλλά τόν ἄφησε στή θέση του μέχρι τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1348, ὅταν ὁ πρῶην σύμμαχός του Ἰωάννης ΣΤ΄ Καντακουζίνος ἀνέβηκε στό θρόνο τοῦ Βυζαντίου.

Ὁ Ὄστρογόρσκη ἀναφέρει ὅτι βρῆκε σέ Ἐκκλησιαστικά πρακτικά τοῦ Σερβικοῦ κράτους τῶν Σερρῶν μέχρι τό Μάρτιο - Ἰούνιο 1355 τίς ὑπογραφές τῶν μητροπολιτῶν Ζίχνης Σωφρονίου καί τοῦ Μελενίκου Κυρίλλου μέ ἑλληνικούς χαρακτήρες⁷⁰.

Τακτικά μνημονεύεται ὁ Μακάριος Α΄ ὡς μητροπολίτης Σερρῶν στό Β΄ ἀρχαῖο κώδικα τῆς Μονῆς Προδρόμου ἀπό τό 1327 μέχρι τό Μάρτιο τοῦ 1345. Ἀναφέρεται στό

ἐκδοτήριό τῆς ἀφιερώσεως τοῦ Μονυδρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κρουονερίτη, στή Μονή Προδρόμου ἀπό τή χήρα Ἵπομονή, σύζυγο τοῦ λεγομένου κτίτορα τῆς ὡς ἄνω Μονῆς Γεωργίου Μουρμουρά. Μέ τήν προτροπή τοῦ Μακαρίου καθορίστηκε νά δίδεται ἐτήσιο σιτηρέσιο στήν οἰκογένεια

τῆς Ἵπομονῆς ἀπό τήν ἱερά Μονή Τ. Προδρόμου. Στόν κώδικα τῆς Μονῆς σελ. 137-139 διασώθηκαν ἔγγραφα τοῦ 1334 μέ τήν ὑπογραφή του καθώς καί τό γράμμα του (Ὀκτώβριος 1339) μέ τό ὁποῖο ἐπικυρώνει τήν ἀφίερωση⁷¹.

Τόν Μητροπολίτη Μακάριο Α΄ τόν συναντοῦμε ὡς συνοδικό πολλές φορές στά χρόνια τῆς πατριαρχίας τοῦ Ἡσαΐα νά ὑπογράφει κατά τά ἔτη 1329-1331 συνοδικές πράξεις γιά τήν ἐπίλυση τῶν παρακάτω θεμάτων, π.χ.

1) Τό Φεβρουάριο τοῦ 1330 συμμετέχει στήν συνεδρίαση τοῦ πατριάρχου Ἡσαΐα μέ ἔνδεκα ἄλλους ἀρχιερεῖς γιά τά περιουσιακά θέματα τοῦ Γεωργίου Στρατηγοῦ καί τῆς πενθερᾶς τοῦ Βράνα.

2) Σέ πατριαρχική σύνοδο τῆς 4-4-1330, παρόντος καί τοῦ Σερρῶν ὑπερτίμου Μακαρίου, ἐξετάζονται μάρτυρες καί ἀποφαίνονται γιά τήν προφορική διαθήκη τῆς ἀποθανούσης γυναίκας τοῦ αὐτοκράτορα Θεοδώρου Βράνα⁷².

Στίς 24-9-1345, ἡμέρα Σάββατο καί ὥρα 9 π.μ., κατέλαβε τίς Σέρρες ὁ Κράλης τῆς Σερβίας Στέφανος Δουσάν. Λειτουργήθηκε στό παλαιό μητροπολιτικό ναό τῶν Ἁγίων Θεοδώρων χοροστατοῦντος τοῦ μητροπολίτη Σερρῶν Μακαρίου καί ἀνακήρυξε τόν ἑαυτόν του αὐτοκράτορα Σερβίας καί Ρωμανίας (Τριβάλλων). Λέγεται ὅτι στέφθηκε ἀπό τό Μακάριο⁷³. Τοῦτο, παρ' ὅτι τό δέχεται ὁ Δήμητσας στά Μακεδονικά σελ. 585, ἐν τούτοις δέν εὔσταθεῖ, διότι καμιά ἄλλη ἐπίσημη ἱστορική πηγή δέν τό ἀναφέρει. Ἀντίθετα ὁ Georg Ostrogorski ἀναφέρει ὅτι ὁ Στέφανος Δουσάν, γιά νά στεφθεῖ αὐτοκράτορας Σέρβων καί Ρωμανίας ἀπό Σέρβο πατριάρχη κατά τήν ἐπικρατοῦσα τότε ἄποψη ὅτι «αὐτοκράτωρ ἄνευ πατριάρχου δέν εὔσταθεῖ», συγκάλεσε τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1346, τήν Κυριακή τῶν Βαΐων, σύνοδο στά Σκόπια καί ἀνακήρυξε τόν ἀρχιεπίσκοπο Πεκίου Ἰωαν-

68. Καντακουζίνος III, 55, σσ. 329-330.

69. Καντακουζίνος III, 55, 329-330 49, 239, 75, 468.

70. Ὄστρογόρσκη, *Ἡ περιοχή τῶν Σερρῶν μετά τό θάνατο τοῦ Δουσάν*, σσ. 39-40.

71. Χριστοφόρου, *Προσκυνητάριο Ἱ. Μ. Τ. Προδρόμου Σερρῶν*, σ. 31.

72. Acta, τόμ. 1ος, σσ. 151-153, 155, 157.

73. Καντακουζίνος, *Ἱστορία* (ἔκδοση Βόννης), τόμ. Β΄, βιβλ. Γ΄, κεφ. 89, σ. 550.

νίκιο σέ πατριάρχη τῶν Σερβικῶν καί τῶν παραθαλασιῶν ἐπαρχιῶν. Ἡ στέψη τοῦ Δουσάν ἔγινε τό Πάσχα στίς 16-4-1346 στή Σκόπια ἀπό τό Σέρβο πατριάρχη Ἰωαννίκιο⁷⁴. Ἐάν ἐστέφετο ἀπό τό Μακάριο στίς Σέρρες, θά τόν κρατοῦσε στή θέση του καί μετὰ τήν ἀντικατάσταση τῶν Ἑλλήνων μητροπολιτῶν.

Στό διάστημα τῆς Σερβοκρατίας 1345-1372 διορίστηκαν διαδοχικά στίς Σέρρες τρεῖς Σέρβοι μητροπολίτες, Ἰάκωβος, Σάββας καί Θεοδόσιος.

19. ΙΑΚΩΒΟΣ Α΄ Σέρβος 1348-1365

Μέ τήν ἀπομάκρυνση τῶν Ἑλλήνων ἀρχιερέων ἀπό τίς ἔδρες τῶν κατεχομένων ἀπό τοὺς Σέρβους ἐπαρχιῶν προήχθη μητροπολίτης Σερρῶν ὁ ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης φίλος τοῦ Στεφάνου Δουσάν, ἡγούμενος τῆς Μονῆς τῶν Ἀρχαγγέλων τοῦ Πρίζρεν, Ἰάκωβος.

Ὁ Ὀστρογόρσκη ἀπό διάφορα γεγονότα τῆς ἐποχῆς τόν χαρακτηρίζει προσωπικό φίλο καί ἄνθρωπο τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης τοῦ κράλλη Δουσάν. Γι' αὐτό καί ὁ Δουσάν τόν προήγαγε μητροπολίτη τῆς πρωτεύουσας τοῦ σερβικοῦ πριγκηπάτου Σερρῶν⁷⁴.

Ἦταν φίλος τῶν γραμμάτων, λόγιος. Ἀσχολήθηκε μέ τήν ποίηση. Ἐγραψε θρησκευτικά ποιήματα στή σερβική γλώσσα, κατανυκτικό κανόνα καί ἄλλα⁷⁵. Ἐνδιαφερόταν γιά τήν πνευματική ἀνάπτυξη τῆς ἐπαρχίας του. Πρωτοστάτησε στήν ὀργάνωση βιβλιογραφικοῦ ἐργαστηρίου τῆς Μονῆς Προδρομοῦ Σερρῶν. Τήν παραγωγή τοῦ ἐργαστηρίου, τά ἀντιγραφόμενα βιβλία, τά ἔστειλε στή μοναστήρια τῆς Σερβίας καί τοῦ Σινᾶ. Μετὰ τό θάνατο τοῦ πατριάρχη τῆς Σερβίας Ἰωαννίκιου ὁ Δουσάν συνέκασε στίς Σέρρες τό 1354 Σερβική Ἐκκλησιαστική σύνοδο, πού προήγαγε στή θέση τοῦ πατριάρχη τῆς Σερβίας τόν Σάββα (1354-27/5/1375). Τό ἴδιο ἔτος ἔγινε στίς Σέρ-

ρες ἡ ἐπίσημη παρουσίαση τοῦ νομοθετικοῦ ἔργου τοῦ Δουσάν.

Ὁ Ἰάκωβος, θεωρεῖτο τό πιό σεβαστό πρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας στίς Σέρρες. Ἦταν πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου τῆς μητρόπολης Σερρῶν καί ὑπόγραφε πρῶτος ἀπ' ὅλους τά πρακτικά τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ. Πρῶτος ὑπογράφει ὡς πρόεδρος τό πρακτικό τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου Σερρῶν τό 1348, περί ἐκδικάσεως τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν ἱερῶν μονῶν Ἀλυπίου καί Κουτλουμουσίου γιά τό μετόχι τῆς Ἐξοβας (τῆς Δάφνης Βισαλτίας), πού σώζεται στό ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Κουτλουμουσίου. Ὁ πριμικήριος Ἰσάρης προσέφυγε στό Ἐκκλησιαστικό δικαστήριο τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1366 γιά κάποια κτήματα στήν περιοχή Σερρῶν, πού τά χάρισε ὁ γαμπρός του Γεώργιος Στάνεσης στό Χιλανδάρη. Τό Ἐκκλησιαστικό δικαστήριο μέ πρόεδρο τόν Ἰάκωβο δικαίωσε τό μοναστήρι, διότι ὁ Ἰσάρης προσκόμισε πλαστογραφημένη διαθήκη.

Ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου στήν Καμενίκια Σερρῶν Καλλίνικος κληροδότησε τή μονή στό σερβικό μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ὁρους Χιλανδάρη. Οἱ Χιλανδαρινοί ἐπιστάτες μοναχοί, ἐπειδή ἀγνοοῦσαν τίς ἰδιοκτησίες τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τίς ἄφησαν καί τίς σφετερίστηκαν καταπατητές. Τό Χιλανδάρη ζήτησε ἀπό τόν Ἰάκωβο τό Νοέμβριο τοῦ 1360 νά ἀποδοθοῦν στό μετόχι τῆς τά καταπατηθέντα καί σφετερισθέντα κτήματα τῆς Μονῆς Ἁγίου Νικολάου Σερρῶν. Τό τοπικό ἐκκλησιαστικό δικαστήριο Σερρῶν μέ πρόεδρο τόν Ἰάκωβο ἐξήτησε διαφόρους μάρτυρες καί τό παλαιό ἀπογραφικό καί κτηματογραφικό σιγίλλιο τοῦ Ἰωάννου Παναρέτου. Διαπιστώθηκαν οἱ καταπατητές καί ἀποδόθηκαν τά ἀρπαγέντα κτήματα στή Μονή τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Καθορίστηκε μέ διάταξη ἀκόμη καί ὁ τρόπος ἀποδόσεως τοῦ δικαίου στή Μονή σέ περίπτωση ἐπαναλήψεως τῆς ὡς ἄνω ἀδι-

74. Georg Ostrogorski, *Ἱστορία τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους*, τόμ. 3ος, σ. 219.

75. Serka oblast posl'e Dusanove smrti, Βελιγράδι 1965.

76. Γ. Καφταντζή, *Ἱστορία τῆς πόλεως Σερρῶν*, τόμ. Γ', σ. 91.

77. L. Petit-B. Korable, Actes de Chilandar, στή *Βυζαντινά Χρονικά* 17 (1911) 20,3 καί 103,3 Καμενίκιας. Πέτρου Σαμσάρη, «Ἄγνωστο Βυζαντινό μετόχι τῆς μονῆς Χιλανδαρίου στίς Σέρρες: Ἡ μονή τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καμενίκιας», *Μακεδονικά*, ΚΣΤ' (1987-1988) 190-219.

κίας⁷⁷. Σ' όλα τὰ πρακτικά τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου Σερρών σώζονται οἱ ὑπογραφές τοῦ Ἰακώβου στὰ Σέρβικα.

Τό Δεκέμβριο τοῦ 1356 ἔστειλε ὁ Ἰάκωβος γράμμα (διατακτικῆς) στόν ἐπίσκοπο Ἐξεβῶν μέ σερβική τήν ὑπογραφή (SMERENI MITROPOLIT' SEFKY IAKOV). Τόν διέτασε νά μή δημιουργεῖ τοῦ λοιποῦ προβλήματα (ἀταξίες) στή Μονή Ἐσφιγμένου⁷⁸. Τό 1358 κατακυρώνει ἐγγράφως στή Μονή Ἐσφιγμένου τό μισό χωριό τοῦ Ἀχινοῦ. Σέ ἔγγραφο τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1357 αὐτός ὑπόγραψε στά σερβικά καί ὁ ἐπίσκοπος Καιρασουπόλεως στά ἑλληνικά.

Ἀναφέρεται τό ὄνομά του καί στόν ἀρχαῖο κώδικα τῆς Μονῆς Προδρόμου (τμήμα χειρογράφων Ἐθνικῆς βιβλιοθήκης, σελ. 2542).

Ὡς πρὸς τό χρόνο τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Ἰακώβου στίς Σέρρες διαφωνοῦν οἱ ἱστορικοί στούς ἐπισκοπικούς καταλόγους τῶν Σερρών. Ὁ μητροπολίτης Λήμνου καί ὁ Πέτρος Πέννας τόν χρονολογοῦν ἀπό τό 1357 μέχρι τό 1360, ἐνῶ ὁ μητροπολίτης Σερρών καί Νιγρίτης Κων/ντίνος Καρδαμένης καί ὁ Γ. Καφταντζής ἀπό τό 1348 μέχρι τό 1360. Ἀπό τίς ὑπογραφές του σέ διάφορα πρακτικά καί ἔγγραφα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς μητρόπολης Σερρών, καθώς καί ἄλλων γενικοτέρων ἀποφάσεων τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, φαίνεται ὅτι δικαιώνονται οἱ δεῦτεροι.

Εἶχε ἀριστες σχέσεις μέ τή βασιλική οἰκογένεια, τό Δουσάν, τή χήρα κράλαινα Ἐλένη καί τόν Οὔρση. Τό 1357 μαζί μέ τήν Βασίλισσα Ἐλένη παραβρέθηκαν στή σύνοδο τῶν Σέρβων, πού ἔγινε στά Σκόπια.

Τήν ἀνοιξη τοῦ 1364 ἐπισκέφθηκε τίς Σέρρες ὁ πατριάρχης Κων/πόλεως Κάλλιστος Α' μέ τή συνοδεία του. Στάλθηκε ἀπό τόν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου Ἰωάννη Ε' στή χήρα τοῦ κράλη Δουσάν Δέσποινα Ἐλένη γιά νά συνάψουν συμμαχία κατά τῶν Τούρκων καί νά ἀποκαταστήσουν τίς τότε διαταραγμένες σχέσεις τῶν δύο Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Σερβίας-Κων/πόλεως. Ἡ Ἐλένη μέ τό μητροπολίτη Ἰάκωβο τοῦ ἐπιφύλαξαν

λαμπρή ὑποδοχή, ἀλλά δυστυχῶς ὁ πατριάρχης ὅλως ἀπροόπτως ἀρρώστησε καί πέθανε στίς Σέρρες. Τάφηκε μέ πολλές τιμές στό σωζόμενο παρεκκλήσι, πού βρίσκεται στήν ἀριστερή πλευρά δίπλα ἀπό τήν εἴσοδο τοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Θεοδώρων. Τοῦτο κτίστηκε μετά τήν κηδεία του, ἀλλά κήκε τό 1913 καί ἀναστηλώθηκε τό 1956.

Λέγεται ὅτι οἱ Σέρβοι δηλητηρίασαν τόν Κάλλιστο, ἀπό ἀντίδραση γιά τήν ἀποκατάσταση τῶν σχέσεων τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας μέ τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί ἀπό ἐκδίκηση, ἐπειδή κάποτε ὁ Κάλλιστος ἀφώρισε τόν κράλη Δουσάν. Ἡ διάδοξη αὐτή δέν ἐξακριβώθηκε ἱστορικά. Δέν ἦταν δυνατόν πρό τοῦ μεγάλου τότε κινδύνου τῶν Τούρκων νά δολοφονοῦσαν τόν Οἰκουμενικό πατριάρχη. Ἀντιθέτως ἦταν μεγάλη ἀνάγκη νά συμμαχήσουν κατά τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ. Γι' αὐτό καί ὁ σεβαστοκράτορας τῶν Σερρών Ἰωάννης Οὔγκλεσης ἐπανελάβε τό 1368 μέ πολλές ὑποχωρήσεις τήν προσπάθεια τῆς συμφιλίωσης Σέρβων καί Βυζαντινῶν.

Σ' ὅλα αὐτά τά γεγονότα ἦταν παρῶν ὁ μητροπολίτης Ἰάκωβος. Ἡ ἀφοσίωσή του στή βασιλεία τοῦ κράλη Στεφάνου Οὔρση Δουσάν καί στήν κράλαινα μοναχή Ἐλισάβητ φαίνεται καί ἀπό τήν ἀφιέρωση, πού γράφει στά βιβλία πρὸς τή Μονή τοῦ Σινά «*Ἐπί τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βασιλέως Στεφάνου τοῦ Οὔρση καί τῆς αὐτοῦ μητρὸς Ἐλισάβητ μοναχῆς. ἐν ἔτει ζωξή ἰνδικτιῶνος ιγ, μηνί σεπτεμβρίῳ κβ*». Σέ μιὰ ἄλλη ἀφιέρωση παρακαλεῖ τήν Παναγία νά βοηθήσει «*τούς ἀνακτας Ρωμαίους Στέφανον Οὔρσην καί τήν μητέρα αὐτοῦ ἀγίαν Ἐλισάβητ*»⁷⁹.

Ἡ κράλαινα Ἐλένη τόν ἐκτιμοῦσε τόσο πολύ, πού τοῦ παραχώρησε τό 1360 τό ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου στήν ἐπαρχία τῶν Κουρέντων Ἰωαννίνων «*παρά τήν Ψήναν*», γιά νά εἰσπράττει τά ἔσοδα αὐτοῦ ἐφ' ὅρου ζωῆς⁸⁰.

Συνεχίζεται

78. *Acta d' Esphigmenon*, Paris 1973, σ. 156.

79. Ostrogorski, *Ἡ περιοχὴ τῶν Σερρών μετὰ τό θάνατο τοῦ Δουσάν*, σσ. 2, 31.

80. *Ἱστορία Καστανοχωρίων Ἠπείρου*, Ἀθῆναι 1969, σ. 123.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ

Μαξίμειο

Πνευματικό και Πολιτιστικό
Κέντρο

ΣΕΡΡΕΣ

Προλογικό Σημείωμα

Σέρρες 2014

Το Μαξίμειο Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Μητροπόλεως μας, καρπός της ανυστάκτου και φιλοκάλου ποιμαντικής ευαισθησίας του μακαριστού προκατόχου μας κυρού Μαξίμου, αποτελεί μια πνευματική κυψέλη, όπου θεραπεύονται κατά τρόπο άριστο οι τέχνες και ο πολιτισμός, ήτοι, η πατροπαράδοτη βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική, η παραδοσιακή δημοτική και έντεχνη κοσμική μουσική, η αγιογραφία, η εκμάθηση μουσικών οργάνων. Η εργώδης και φιλότιμη αυτή προσπάθεια συνιστά μια έμπρακτη προσφορά αγάπης και ευθύνης της τοπικής μας Εκκλησίας προς το φιλόθεο, φιλότεχνο, φιλόμουσο και φιλόκαλο πλήρωμα της και ιδίως προς τη χρυσή ελπίδα μας, τη νεολαία, προσπάθεια που αξίζει ανάλογης αποδοχής και στήριξης από όλους μας. Το υψηλό ήθος, η άριστη κατάρτιση και επάρκεια των διδασκάλων των διαφόρων σχολών πάνω στο γνωστικό τους αντικείμενο, το μεράκι και η αγάπη για το έργο τους, η άρτια υποδομή του Μαξιμείου Πολιτιστικού Κέντρου, η δική μας συνεχής πατρική φροντίδα και μέριμνα καθώς και η αμέριστη και Ουσιαστική συνεισφορά όλων των εντίμων μελών του Δ.Σ. του Ιδρύματος, συνθέτουν τις πλέον ευοίωνες προϋποθέσεις για τη συνέχιση και την περαιτέρω προαγωγή της ευλογημένης αυτής προσπάθειας. Παράλληλα, θα πρέπει να τονισθεί, ότι στον ίδιο φιλόξενο χώρο στεγάζονται και άλλες σπουδαίες πνευματικές δραστηριότητες της τοπικής μας Εκκλησίας, όπως λχ. οι συνάξεις της Σχολής Ιονέων, τα μαθήματα σπουδής στους αρχαίους κλασσικούς συγγραφείς, Ιατρείο και Φαρμακείο Κοινωνικής Αντιταμής, η Παιδική Ορχήστρα - Χορωδία, κ.λπ.

Επίσης, με τη βοήθεια του Θεού, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες επέκτασης του Κέντρου. Δημιουργήθηκαν οι κατάλληλοι εκείνοι χώροι και υποδομές για τη λειτουργία της Εκκλησιαστικής Βιβλιοθήκης της Ιεράς Μητροπόλεως μας και της αίθουσας εκδηλώσεων και ομιλιών. Ήδη από τον Δεκέμβριο του 2009 η "Μυριόβιβλος" βιβλιοθήκη της Ιεράς Μητροπόλεως μας λειτουργεί πλήρη ανάπτυξη. Επίσης από το έτος 2014 λειτουργεί στο ισόγειο του κτηρίου το καλαισθητό παρεκκλήσιο των Αγίων Χριστοδούλου και Μαξίμου, για την ευλογία και τον αγιασμό δασκάλων, μαθητών και επισκεπτών.

Ευχόμενος εκ μέσης καρδίας πλούσια την καρποφορία στις δραστηριότητες του Μαξιμείου Πνευματικού Κέντρου για το νέο ιεραποστολικό έτος, επικαλούμαι σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, τους διδασκάλους και διδασκόμενους, το διοικητικό και άλλο προσωπικό, θαυμάσια την χάρη και την ευλογία του Αγίου Θεού.

Μετ' ευχών εγκαρδίων και αγάπης πολλές

† Σερρών και Νιγρίτης Θεολόγος.

† Ο Σερρών και Νιγρίτης Θεολόγος

Σχολή Βυζαντινής Μουσικής

Η Σχολή Βυζαντινής Μουσικής του Μαξίμιου Πνευματικού και Πολιτιστικού Κέντρου της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης «Άγιος Νικήτας ο Νέος», που λειτουργεί στην πόλη μας εδώ και 22 έτη διασώζει και καλλιεργεί την ελληνική μουσική παράδοση (Βυζαντινή και Δημοτική). Παραρτήματα της σχολής λειτουργούν στη Νιγρίτα, στο Στρομονικό και στην Ασπροβάλτα.

Η Σχολή Βυζαντινής Μουσικής:

- Είναι αναγνωρισμένη από το Κράτος και λειτουργεί ως ισότιμη με τα Κρατικά ωδεία.
- Η φοίτηση είναι πενταετής για τη λήψη Πτυχίου Βυζαντινής Μουσικής και επταετής για τη λήψη διπλώματος Βυζαντινής Μουσικής.
- Λειτουργεί και ταχύρυθμο τμήμα για Ιεροψάλτες (φοίτηση τριετής).

Διευθυντής: κ. Αστέριος Γούναρης

Χορωδία και Ορχήστρα Βυζαντινής Μουσικής

Στο Μαξίμιο ίδρυμα έχει συσταθεί και χορωδία, με την επωνυμία Χορωδία Σχολής Βυζαντινής Μουσικής Μαξίμιου Ιδρύματος Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης «Άγιος Νικήτας ο Νέος», η οποία με τις εμφανίσεις της προβάλλει το έργο του. Αποτελείται από άνδρες, γυναίκες και παιδιά, ενώ ερμηνεύει ύμνους από την εκκλησιαστική μουσική μας παράδοση.

Διευθυντής: κ. Αστέριος Γούναρης

Σχολή Γονέων

Από το 1998 στο Μαξίμιο Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης φιλοξενείται η Σχολή Γονέων, που λειτουργεί με τη φροντίδα και επίβλεψη της κ. Χάρη Δημητριάκου. Στη Σχολή αναλύονται και παρουσιάζονται από επιστήμονες επίκαιρα θέματα που αφορούν τις σχέσεις των γονέων καθώς και τις σχέσεις γονέων και παιδιών. Τα μαθήματα γίνονται κάθε Δευτέρα στις 6 μ.μ.

Εκκρησιαστική Βιβλιοθήκη

Στον 3ο και 4ο όροφο του Μαξίμιου ολοκληρώθηκε η Εκκλησιαστική Βιβλιοθήκη «Μυριόβιβλος» η οποία λειτουργεί ως δανειστική με πάνω από 27.000 τόμους βιβλίων που καλύπτουν όλους τους γνωστικούς τομείς. Στον ίδιο χώρο λειτουργεί μονάδα ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Διευθυντής: Πρωτοπρεσβύτερος Ιορδάνης Θεμελιδής

Ιατρείο και Φαρμακείο Κοινωνικής Αντίληψης

Από το Μάρτιο του 2012 λειτουργεί, με την ευγενική συνεργασία του Ιατρικού Συλλόγου Σερρών, το Ιατρείο Κοινωνικής Αντίληψης και από το Φεβρουάριο του 2013 λειτουργεί με την ευγενική συνεργασία Φαρμακοποιών της πόλης των Σερρών, το Φαρμακείο Κοινωνικής Αντίληψης, τα οποία έχουν ως στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων υγείας των απόντων και εμπριστατών συμπολιτών μας, μέσα από την παροχή ιατρικής πρωτοβάθμιας φροντίδας και την παροχή φαρμακευτικής κάλυψης.

Τηλ. επικοινωνίας Ιατρείου: 23210 53488, Γραμματείας: 23210 53765
Ημέρες Λειτουργίας Ιατρείου και Φαρμακείου:

Τρίτη: 10.00-12.00 & 18.00-20.00, Παρασκευή: 10.00-12.00 & 18.00-20.00

Γραφείο Συζήτου Τρίτεκνων

Από τον Αύγουστο του 2013 στον 2ο όροφο του Μαξίμιου Πνευματικού και Πολιτιστικού Κέντρου της Ιεράς Μητροπόλεώς μας φιλοξενοούνται τα Γραφεία του Συλλόγου Τρίτεκνων Ν. Σερρών.

Σχολή Παραδοσιακών Χορών

Από το Σεπτέμβριο του 2012 σε ευρύχωρη αίθουσα του Μαξίμιου Ιδρύματος πραγματοποιείται εκμάθηση παραδοσιακών χορών και φιλοξενοούνται τα χορευτικά τμήματα μικρών και μεγάλων της Ιεράς Μητροπόλεώς μας.

Υπεύθυνος: κ. Ανδρέας Λιόντας

Σχολή Βυζαντινής Αγιογραφίας

Η Σχολή Βυζαντινής Αγιογραφίας άρχισε να λειτουργεί το 1992. Βασικός σκοπός της σχολής είναι η ανάπτυξη της καλλιτεχνικής δεξιοτεχνίας των σπουδαστών σε όλες τις περιόδους της Βυζαντινής Αγιογραφίας και τα σύγχρονα ρεύματα παρέχοντας τις αναγκαίες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις.

Η φοίτηση διαρκεί 8 εξάμηνα (τετραετής). Τα μαθήματα αρχίζουν Σεπτέμβριο και Ιανουάριο.

Διδάσκονται: Ελεύθερο σχέδιο, βυζαντινό σχέδιο με μολύβι, κάρβουνο, μελάνι, ξυλομπογιές, διακοσμητική χρώμα με αυγοτέμπερα και ψυχρές κόλλες, τοιχογραφία, φορητές εικόνες και θεωρητικά μαθήματα, θεολογία της εικόνας και ιστορία της τέχνης.

Από το σχολικό έτος 1998-99 ξεκίνησαν και παιδικά τμήματα ζωγραφικής - αγιογραφίας για ηλικίες 7-14 ετών. Από το 2005-2006 γίνονται μαθήματα προσωπογραφίας και πορτρέτα με ελαιογραφία.

Η σχολή Αγιογραφίας λειτουργεί κάθε απόγευμα 5-10 μ.μ. και το Σάββατο το πρωί. Παρέχεται βεβαίωση σπουδών αναγνωρισμένη από την Εκκλησία.

Διευθυντής: κ. Ευάγγελος Δρούνος

Μαθήματα Κλασικής Παιδείας

Η δεκάτη τρίτη περίοδος των μαθημάτων Κλασικής Παιδείας φιλοξενείται φέτος (2014-2015) από το Μαξίμιο Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης. Τα μαθήματα γίνονται από το φιλόλογο κ. Ζήση Μητλιαγκα και έχουν ως σκοπό να φέρουν σε επαφή όλους το επιθυμούν, με επιτεύγματα του Αρχαίου Ελληνικού Πολιτισμού στο επίπεδο του έντιμου γραπτού λόγου. Ειδικά τη φετινή περίοδο, άρχισε να διδάσκεται μια συστηματική ανθολογία κειμένων από τους μεγάλους δημιουργούς της Αρχαιότητας. Πρώτα η Ιλιάδα και η Οδύσσεια του Ομήρου, ύστερα εκτεταμένα αποσπάσματα από τον Ηρόδοτο και τελίωσε ο διδακτικός κύκλος με ανθολογημένα κείμενα από τον Θουκυδίδη. Την προσεχή χρονική περίοδο θα ολοκληρωθεί η προσέγγιση του γραπτού λόγου των προγόνων μας με τη διδασκαλία επιλεγμένων κειμένων από τους ιστορικούς ενώ στη συνέχεια θα ακολουθήσουν οι Ρήτορες, οι Φιλόσοφοι και οι Ποιητές έως τα πρώτα χρόνια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Τα μαθήματα γίνονται στις αίθουσες του Μαξίμιου Πνευματικού Κέντρου, με τις ευλογίες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη μας κ. Θεολόγου και την υποστήριξη της Συνεταιριστικής Τράπεζας Σερρών.

Σύλλογος «Παιδική ορχήστρα-χορωδία Ι. Μ. Σερρών-Νιγρίτης»

δώ και αρκετά χρόνια στις φιλόξενες αίθουσες του «ΜΑΞΙΜΕΙΟΥ» πνευματικού και πολιτιστικού Κέντρου της Ι. Μ. Σ. & Ν. στεγάζονται και αναπτύσσονται οι πολύ ενδιαφέρουσες δραστηριότητες του Συλλόγου «Παιδική ορχήστρα-χορωδία Ι. Μ. Σερρών - Νιγρίτης».

Στόχος και σκοπός του είναι να προσφέρει την ευκαιρία και τη δυνατότητα στα παιδιά να αξιοποιούν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο τους

γνωρίζοντας από κοντά την ομορφιά της μουσικής.

Καταξιωμένοι δάσκαλοι και δασκάλες, με μεράκι και ενδιαφέρον, με ήθος και υπευθυνότητα διδάσκουν με ατομικά μαθήματα σε παιδιά ηλικίας από 6-18 ετών, διάφορα μουσικά όργανα (**Πιάνο, αρμόνιο, κιθάρα, ακορντεόν, φλογέρα**) και σε οργανωμένες τάξεις θεωρία της μουσικής και σολφέζ.

Παράλληλα τα παιδιά συμμετέχουν στην χορωδία του συλλόγου και στην ορχήστρα. Στη διάρκεια της χρονιάς δίδεται η ευκαιρία για να διοργανωθούν μουσικές εκδηλώσεις και συναυλίες στην πόλη μας ή σε άλλες όπου μας προσκαλούν.

Οι γονείς καλούνται, να εμπιστευτούν τα παιδιά τους σε καταξιωμένους δασκάλους, που στον κατάλληλο χώρο και περιβάλλον θα τους δώσουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τον υπέροχο κόσμο της μουσικής.

Πρόεδρος του συλλόγου είναι ο Μητροπολίτης μας, που ως πατέρας με στοργή και ποιμαντική ευαισθησία, σε αρμονική συνεργασία με τις κυρίες-μέλη του Δ.Σ. φροντίζουν για την άρτια και αποδοτική λειτουργία του συλλόγου.

Οι Εγγραφές και οι ανανεώσεις εγγραφών για τα παλιά μέλη γίνονται κάθε Σάββατο πρωί (10-12 π.μ.) και κάθε απόγευμα (7-9 μ.μ.) στα γραφεία του συλλόγου, στο ισόγειο του «ΜΑΞΙΜΕΙΟΥ» (Ν. Νικολάου 1).

Για πληροφορίες στα τηλέφωνα: 23210 54161 (συλλόγου) και 23210 53765 (γραμματείας Μαξιμείου).

Μαξίμειο Πνευματικό και Ποαιπιστικό Κέντρο

Ιερό παρεκκλήσιο Αγίων Χριστοδούλου & Μαξίμου

* Κάθε πρώτη Δευτέρα του μήνα τελείται Αγρυπνία.

* Κάθε Παρασκευή Ιερά Παράκληση.

- Σχολές: α) Βυζαντινής Μουσικής β) Βυζαντινής Αγιογραφίας
γ) Σύλλογος «Παιδική ορχήστρα-χορωδία Ι.Μ. Σερρών & Νιγρίτης»
δ) Σχολή Ιονέων, ε) Σχολή Κλασσικής Παιδείας, στ) Κέντρο Συμπαράστασης Προβλημάτων Οικογενείας και Νεότητας, ζ) Χορωδία Παραδοσιακής Μουσικής, η) Ιατρείο και Φαρμακείο Κοινωνικής Αντίληψης,
θ) Σχολή Παραδοσιακών χορών, ι) Γραφείο Τρίτεκνων Ν. Σερρών

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στα τηλέφωνα:
23210 53765 και 23210 53435, fax: 23210 53231

Εγγραφές

Οι εγγραφές των μαθητών για κάθε σχολικό έτος στις Σχολές Βυζαντινής Μουσικής και Βυζαντινής Αγιογραφίας γίνονται στις εργάσιμες ημέρες και ώρες από 1^η έως και 30^η Σεπτεμβρίου, (9π.μ.-1μ.μ. και 6-8.30μ.μ.), στο «ΜΑΞΙΜΕΙΟΝ Πνευματικόν και Πολιτιστικόν Κέντρον» της Ιεράς Μητροπόλεώς μας (Νίκου Νικολάου 21).

Ειδικότερα οι μαθητές που ενδιαφέρονται να εγγραφούν στα παραρτήματα της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής, που θα λειτουργήσουν στη Νιγρίτα και στο Στρυμονικό, μπορούν να απευθύνονται στον π. Γεώργιο Κελεμπέκη, εφημέριο του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου Νιγρίτης (τηλ. 23220 22507).

Γεν. Διευθυντής Μαξιμείου Κέντρου: πρωτ. Ιορδάνης Θεμελίδης
Ν. Νικολάου 21, Σέρρες
τηλ.: 23210 53435, 23210 53765 fax: 23210 53231

Βαριά σέρνει τό βήμα του ὁ γέρος
ἐπάνω στό πλακόστρωτο τοῦ δρόμου.
Πολλοί τόν προσπερνοῦν μέ ἀδιαφορία,
ἄλλοι γελοῦν κι ἄλλοι κοιτᾶνε μέ ἀπορία:
τί νᾶχει σήμερα κι εἶναι θλιμμένος ὁ ἀσπρομάλλης,
ὁ πάντα γελαστός, ὁ μπάρμπα Γιάννης;

Κι ἐκεῖνος τούς κοιτᾶ χαμογελαστός,
μά ὁ νοῦς του φεύγει μακριά
πρός τῆς Ἀνατολῆς τά μέρη,
ὅπου ἀπόμεινε ἡ κόρη του μονάχη,
πρὶν κλείσει τά δεκατέσσερά της χρόνια.

Κι αὐτός στή μοναξιά του ζώντας
τά γαλανά της μάτια ἀναθυμᾶται πάντα,
καί γίνονται τά μάτια του ποτάμι.
Ἄλλ' ὅμως τί νά 'ναι αὐτό πού βλέπει
κι ἄλλαξε ὁ κόσμος γύρω του κι ἐντός του;

Ὅραμα θεῖο, ἄγγελος ξανθός κι ὠραῖος
γεμάτος φῶς, λάμψη καί γαλήνη!
Κι ἐστάθη ἐκστατικός ὁ γέροντας,
μέ τῆς ψυχῆς τά μάτια ν' ἀτενίζει
τό χρῶμα τ' οὐρανοῦ πῶχει ὁ νέος.

Κάποιος διαβάτης τόν ρωτᾶ τότε μέ σέβας
— τί 'ναι αὐτό πού βλέπεις μπάρμπα Γιάννη;*
— Καί κείνος ἀπαντᾶ: ἐξαίσια ὀπτασία

Στέργιος Ἀλεξίου
Πρόεδρος Ἐφετῶν-Θεσ/νίκη

* Εἶναι ἡ κόρη του πού ἔγινε οὐράνιος ἄγγελος

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκδημία πρὸς Κύριον

Τὴν Παρασκευὴ 13 Ἰουνίου 2014 ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ἡ Βασιλικὴ - Μητρακλῆ Ψαθᾶ δασκάλα. Γεννήθηκε στὸ Ἅγιο Πνεῦμα Σερρών τό 1936. Ἡ εὐσεβὴς χήρα μητέρα τῆς Εὐαγγελίας ἔδωσε χριστιανικὴ ἀνατροφή στὰ πέντε ὀρφανὰ κορίτσια τῆς. Ὁ ἅγιος Θεὸς τὴν ἐπροίκισε μὲ ἐξαιρετικὴ εὐφυΐα. Μετὰ ἀπὸ τίς βασικὲς τῆς σπουδὲς στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Ἁγίου Πνεύματος, στὸ Γυμνάσιο θηλέων Σερρών, συνέχισε τίς σπουδὲς τῆς στὴν Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία Θεσσαλονίκης (1954-1956).

Διορίστηκε δασκάλα τό 1958 καὶ ἀπεχώρησε ἀπὸ τὴν Ὑπηρεσία τό 1986. Ὑπηρετήσε σέ σχολεῖα τῆς Ἐπαρχίας Σερρών καὶ τῆς πόλεως Σερρών.

Παράλληλα μὲ τό ἔργο τῆς δασκάλας ἀσχολήθηκε μὲ τὴν δημιουργία παιδικῆς χορωδίας πού ἔψαλλε στὴν ἐκκλησία. Ἡ χορωδία τῆς ἔλαβε μέρος σέ διάφορες ἐκδηλώσεις παιδικῶν χορωδιῶν πού ὀργάνωσε ἡ Νομαρχία Σερρών, ἡ Δημοτικὴ ἐκπαίδευση Σερρών μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία καὶ μὲ τιμητικὲς διακρίσεις.

Ἀπὸ εὐγνωμοσύνη καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν Πατέρα Θεοῦ (ὀρφανὴ ἀπὸ πατέρα) ὑπηρετήσε τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ στὴν κατήχηση τῶν παιδιῶν καὶ τῶν γυναικῶν (1951-2001).

Συνέγραψαν μὲ τὸν σύζυγό τῆς 13 βιβλία μὲ ἱστορικό-λαογραφικό-παιδαγωγικό καὶ θρησκευτικό περιεχόμενο, δύο ἀπὸ τὰ ὁποῖα βραβεύτηκαν ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν (1970 καὶ 2006).

Παντρεύτηκε τό 1959 τὸν δάσκαλο Ἀπόστολο Ψαθᾶ. Ἀπέκτησαν 5 παιδιά, τὸν Δημοσθένη (1960), τὸν Κωνσταντῖνο (1963), τὸν Νικόλαο (1966), τὸν Εὐάγγελο (1971) καὶ τὴ Φωτεινὴ (1975).

Στὰ τελευταῖα χρόνια λόγω τῆς ἀρρώστιας τῆς ἡ μόνη τῆς χαρὰ ἦταν ἡ πολύτεκνη οἰκογένειά τῆς, ἡ ἀγάπη πού ἀπολάμβανε ἀπὸ ὅλους καὶ ἡ λατρευτικὴ ζωὴ τῆς.

Ὁ φιλόθεος καὶ σπλαγχνικὸς Θεὸς μας νά τὴν ἀναπαύει στὴ βασιλεία Του.

Καλὸν παράδεισο - Αἰωνία ἡ μνήμη τῆς.

Α.Δ.Ψ.

Προσκύνημα

στὸ νησί τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου

Προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ στὸ νησί τοῦ Ἁγ. Νεκταρίου, στὴν Αἴγινα, πραγματοποιήσαν, μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Σεπτοῦ Ποιμενάρχου μας κ. Θεολόγου, 40 ἐνορίτες τοῦ Ἱ. Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας Σερρών, ἀπὸ 30 Ἰουνίου μέχρι 3 Ἰουλίου, μὲ ἀρχηγό τὸν Πρωτ/ρο π. Ἰορδάνη Θεμελίδη.

Τό πρωὶ τῆς Τρίτης, 1 Ἰουλίου, ἔφθασαν στὸ λιμάνι τῆς Αἴγινας καὶ ἀμέσως κατευθύνθηκαν στὸ ξενοδοχεῖο ἀπὸ ὅπου μετὰ ἀπὸ μικρὸ χρονικὸ διάστημα ξεκίνησαν γιὰ τὴν περιήγηση τῆς χώρας, ὅπου θαύμασαν τὰ καλαίσθητα κτίρια, τίς ὁμορφιὲς τῆς περιοχῆς καὶ περιδιάβηκαν τὰ γραφικὰ τῆς δρομάκια.

Τὴν ἄλλη μέρα τό πρωὶ, Τετάρτη 2 Ἰουλίου, ἐκκλησιάσθηκαν στὸν μεγάλο περικαλλὴ Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, πολιοῦχου Αἰγίνης. Τὴ θεία Λειτουργία τέλεσε ὁ π. Ἰορδάνης, καὶ προσκύνησαν τὴ λάρνακα ὅπου φυλάσσε-

ται τμήμα του ιεροῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Νεκταρίου.

Στή συνέχεια ἀνέβηκαν στήν Ἱ. Μονή Ἁγίας Τριάδος, τήν ὁποία ἴδρυσε ὁ ἅγιος Νεκτάριος. Στό παρεκκλήσι ὅπου βρίσκεται ὁ τάφος τοῦ ἁγίου τελέσθηκε

Ἱερά Παράκλησι καί προσκύνησαν, στό διπλανό παρεκκλήσι, τό ὄποιο τιμᾶται στό ὄνομα τοῦ ἁγίου, τά ἱερά λείψανα καί τήν τιμία κάρα του. Ἐπισκέφθηκαν τό κελί τοῦ ἁγίου μέ τά προσωπικά του ἀντικείμενα καί τό γραφεῖο του, ὅπου διαπίστωσαν τήν ἀπλότητα καί τήν ταπεινώσή του.

Ἔπειτα, μέ πλούσια πνευματική ὠφέλεια, ἀναχώρησαν γιά τήν περιήγηση τοῦ νησιοῦ τῆς Αἴγινας καί μετά ἀπό λίγο ἔφθασαν στήν Ἱ. Μονή τοῦ ἁγίου Μηνᾶ. Ἐκεῖ μετά ἀπό τήν δέηση πού τελέσθηκε στό καθολικό τῆς Ἱ. Μονῆς, ξεναγήθηκαν στήν Ἱ. Μονή καί προσκύνησαν τήν θαυματουργή εἰκόνα τοῦ ἁγίου Μηνᾶ.

Συνεχίζοντας τήν περιήγηση τοῦ νησιοῦ ἐπισκέφθηκαν τόν ἀρχαιολογικό χῶρο μέ τό Ναό τῆς θεᾶς Ἀφαιίας Ἀθηνᾶς καί κατευθύνθηκαν στήν περιοχή τῆς ἁγίας Μαρίνης, ὅπου γευμάτισαν καί ἀργά τό ἀπόγευμα ἐπέστρεψαν στό ξενοδοχεῖο.

Τό προῖ τῆς Πέμπτης, 3 Ἰουλίου, ἀναχώρησαν ἀπό τό λιμάνι γιά τό ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς. Μετά τήν ἀποβίβασή τους στό λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ, ξεναγήθηκαν στήν πρωτεύουσα τῆς χώρας μας, τήν Ἀθήνα, ὅπου θαύμασαν τά ἀξιοθέατά της, ὅπως τό Παναθηναϊκό Στάδιο, τίς στήλες τοῦ Ὀλυμπίου Διός, τό Ζάππειο καί τήν Ἀκρόπολη, καθώς ἐπίσης καί τό Μουσείο τῆς Ἀκρόπολης.

Μετά ἀπό ἓνα πρόχειρο γεῦμα, πῆραν τό δρόμο τῆς

ἐπιστροφῆς φθάνοντας τό βράδυ στίς Σέρρες, μέ τίς καλύτερες ἐντυπώσεις καί εὐχάριστες ἐμπειρίες.

Ὁ Σεβασμιώτατος στόν Λαγκαδά

Τό Σάββατο, 5 Ἰουλίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος μετέβη στόν Λαγκαδά, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου κ. Ἰωάννου καί παρέστη στίς ἐόρτιες ἐκδηλώσεις, τίς ὁποῖες λάμπρυνε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος. Τίς ἐκδηλώσεις διοργάνωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Λαγκαδά, μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἐπετείου τῆς συμπλήρωσης ἑβδομήντα ἐτῶν ἀπό τήν διάσωση τῆς περιοχῆς τοῦ Σοχοῦ, μέ θαυμαστό τρόπο, ἀπό τό ὀλοκαύτωμα τοῦ 1944 πού εἶχε ἀπειλήσει τήν περιοχή.

Χειροτονία Ἱερέως

Κατά τήν πανηγυρική θεία Λειτουργία πού τελέσθηκε στόν πανηγυρίζοντα Ἱ. Ναό Ἁγίου Ἀντωνίου καί Μαρίνης Σερρών, τήν Πέμπτη, 17 Ἰουλίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος τέλεσε τήν «εἰς Πρεσβύτερον» χειροτονία τοῦ

Διακόνου τοῦ Ἱ. Ναοῦ π. Ἀθανασίου Βουρουτζῆ. Τό κλίμα ἦταν ἔντονα φορτισμένο καί συγκινησιακό παρόντων μάλιστα τῶν συγγενῶν καί πολλῶν φίλων. Ὁ Σεβασμιώτατος εὐχήθηκε στό νέο πρεσβύτερο τά δέοντα.

Ἡ ἑορτή τοῦ Προφήτου Ἡλίου στήν Ἱερά Μητρόπολή μας

Μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα καί κατάυξη ἑορτάσθηκε καί φέτος ἡ ἑορτή τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Προφ. Ἡλίου τοῦ Θεοσβίτου στήν Ἱ. Μητρόπολή μας.

Τήν παραμονή τῆς ἑορτῆς, Σάββατο 19 Ἰουλίου, τό ἀπόγευμα, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος χοροστάτησε στόν πανηγυρίζοντα Ἱ. Ναό Προφ. Ἡλίου τῆς πόλεως τῶν Σερρῶν, στόν αὐλαιο χῶρο τοῦ ὁποίου τελέσθηκε ἡ Ἀρτοκλασία. Στό τέλος ὁ Σεβασμιώτατος ἀπηύθυνε λόγους οἰκοδομῆς στούς εὐσεβεῖς πιστούς τῆς ἐνορίας καί τῆς πόλεώς μας.

Τήν ἐπομένη, Κυριακή 20 Ἰουλίου, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Θεολόγος, προεξῆρχε στή θεία Λειτουργία πού τελέσθηκε στήν πανηγυρίζουσα Ἱ. Μονή

Προφ. Ἡλίου Ἁγίου Πνεύματος. Τελέσθηκε ἐπίσης τό ἐτήσιο μνημόσυνο τῆς μακαριστῆς γεροντίσσης Μυρτιδιώτισσης, στό τέλος τοῦ ὁποίου μίλησε ἡ σημερινή Καθηγουμένη τῆς Ἱ. Μονῆς, Χριστονύμφη μοναχή, ἡ ὁποία ἀναφέρθηκε στή μακαριστή γερόντισσα λέγοντας:

«Σεβασμιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Ἄγιε Καθηγουμένη τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου μετά τῆς συνοδείας ὑμῶν,

Σεβαστοί πατέρες, Ὁσιώταται Γερόντισσες, Σεβασταί καί ἀγαπηταί ἀδελφαί, Ἀγαπητοί προσκυνηταί,

«Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος», «Δίκαιοι εἰς τόν αἰῶνα ζῶσι».

Αὐτήν ἀκριβῶς τήν μεγάλη μυστηριακή ἀλήθεια τῆς ἀθανασίας τῶν δικαίων ἐρχόμεθα, ὡς αὐτόπται καί αὐτήκοοι μάρτυρες, νά καταθέσουμε σήμερα, ἕνα χρόνο μετά τήν κοίμηση τῆς Γερόντισσας Μυρτιδιώτισσας, τῆς Γερόντισσάς μας, τῆς μητέρας μας, τῆς Μητέρας τῶν Σερρῶν, ὅπως τήν ἀποκάλεσαν κάποιοι κατά τήν ἡμέρα τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας της.

Ἐνας χρόνος πέρασε ἀπό τήν ἡμέρα πού προπέψαμε τήν πνευματική μας μητέρα στά οὐράνια δώματα καί σήμερα μᾶς ἀξιώνει ὁ Θεός νά τελοῦμε τήν μνήμη της μαζί μέ τήν «ὡς εἰς οὐρανόν ἀνάβασιν» τοῦ Ἁγίου τῆς Μονῆς της. Χαίρεται καί ἀγάλλεται σήμερα ἡ κτητόρισσα τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἡλίου τοῦ Θεοσβίτου, διότι συμπανηγυρίζει μέ τόν ἔτι ζῶντα Ἅγιο τῆς Μονῆς της. Ἐβδομήντα δύο χρόνια ζοῦσε τήν πανήγυρη τοῦ Ἁγίου σάν ἕνα γεγονός. Σήμερα πρόσωπο πρὸς πρόσωπο ἀντικρῶζει αὐτόν καί συγχαίρει καί συναγάλλεται. Δίκαιος ὢν ὁ Προφήτης, ἀξιώθηκε ἀπό τό Θεό τῆς μεγάλης χάριτος νά μὴ γευθῆ ἀκόμη θάνατο. Ὅντως ὁ θάνατος δέν ἄπτεται τῶν δικαίων. Ὅντως οἱ δίκαιοι νίκησαν τόν θάνατο. «Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τόν λόγον μου ἀκούων καί πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον καί εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλά μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν...» (Ἰωάν. ε' 24).

Αὐτήν ἀκριβῶς τήν αἴσθησι τοῦ θανάτου ὡς μετάβαση ἀπό τήν καθημερινότητα στή διάστασι τῆς ἀτελευτήτου ζωῆς, αὐτήν βιώνουμε ἀπό τήν ἡμέρα τῆς ἐκδημίας τῶν Γεροντάδων μας. Καί ὁμιλοῦμε καί γιὰ τοὺς δύο, γιατί αὐτοὶ οἱ δύο ἄνθρωποι συνδέονταν μέ ἄρρηκτους πνευματικούς δεσμούς, γεγονός τό ὁποῖον βεβαιοὶ καί ἡ ἅμα τῷ αὐτῷ ἐκδημία τους. Γιὰ τό λόγο

αυτό και κάθε αναφορά στην μακαριστή Γερόντισσα ανασύρει αυτόματα και αυθόρμητα εις τήν μνήμην και τόν μακαριστό Γέροντα.

Τό νά πῆ κανεῖς ποιά ἦταν ἡ Γερόντισσα Μυρτιδιώτισσα, αὐτό νομίζω πῶς ἦταν καί εἶναι εὐκόλως ἀντιληπτόν καί κοινῶς ὁμολογούμενον. Ἦταν ἕνας πολύ εὐλογημένος ἄνθρωπος, ἕνα ἐκλεκτό σκεῦος τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ· ἕνας ἄνθρωπος δοκιμασμένος, ἀπό τόν ὁποῖον διδασκόσουν διακριτικά, χωρίς νά τό καταλαβαίνει, κάθε στιγμή· ἕνας ἄνθρωπος γλυκύς, γεμάτος ἀγάπη, πνευματική ὀριμότητα καί προσευχή. Ἡ Γερόντισσα ἀπέπνεε προσευχή. Τό βίωνες αὐτό κάθε φορά πού τήν πλησίαζες. Ἐνας ἄνθρωπος, στόν ὁποῖο ἀκουμποῦσες καί ἐνιωθες ἀσφαλής. Μάνα στοργική καί ταυτόχρονα αὐτή καί ἀδελφή καί φίλη. Ἐνας ἄνθρωπος τόν ὁποῖο ὁ Θεός ἔκρινε ἄξιο νά σηκώσει εὐγνωμόνως τό βαρῦ σταυρό τῆς σωματικῆς ἀναπηρίας παιδιόθεν καί μέσω αὐτῆς τῆς μαρτυρικῆς τῆς ζωῆς, νά ἐπαληθεύσῃ καί νά δικαιώσῃ πλήρως τούς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «ἡ θλίψις ὑπομονήν κατεργάζεται, ἡ δέ ὑπομονή δοκιμήν, ἡ δέ δοκιμή ἐλπίδα, ἡ δέ ἐλπίς οὐ κατασχίνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχεται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διά Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν» (Ρωμ. ε' 3-5). Ἐνας ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος μέσα στήν ἀδυναμία του, σήκωνε στούς ἀδυνάτους ὄμους του πολλά. Δέν ξέρω στ' ἀλήθεια πῶς νά ἐκφρασθῶ καί τί ἄλλο νά πῶ γιά τήν Γερόντισσα.

Ἐκεῖνο τό ὁποῖο ὀφείλουμε νά καταθέσουμε εἶναι αὐτό τό ὁποῖο βιώνουμε ἀπό τήν ἡμέρα τῆς κοιμήσεώς της καί ἐντεῦθεν. Βιώνουμε τήν κατάργηση τοῦ θανάτου. Στό θάνατο τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν βιώνουμε τήν μεγάλη ἀλήθεια ὅτι θάνατος δέν ὑφίσταται: «τό τοῦ θανάτου κράτος Χριστέ κατήργησας

καί ἀφθαρσία τοῖς ἐπί γῆς ἐπήγασας καί οἱ εἰς Σέ πιστεύσαντες οὐ θνήσκουσιν, ἀλλά ζῶσιν ἐν Σοί». «Οἱ εἰς Χριστόν πιστεύσαντες οὐ θνήσκουσιν» συνεχίζουν νά ζοῦν σέ μία ἄλλη διάσταση. Γι' αὐτό καί βιώνουμε αἰσθητά τήν παρουσία τους· γι' αὐτό καί ἀπολαμβάνουμε τούς καρπούς τῆς παρησίας τους· γι' αὐτό καί αἰσθανόμαστε σιγουριά καί ἀσφάλεια· γι' αὐτό καί δέν σταματήσαμε, ἀλλά προχωροῦμε· γι' αὐτό καί δέν πα-

Ἁγιασμός στόν αὐλίο χοῦρο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ραιτούμεθα, ἀλλά συνεχίζουμε. Αὐτοί πού ἦσαν οἱ θεμελιωταί, αὐτοί ἐξακολουθοῦν καί νά στηρίζουν καί νά συντηροῦν καί νά προωθοῦν τό δικό τους ἔργο. Κι ἐνῶ ἡ ἔλλειψις τῆς σωματικῆς παρουσίας προκαλεῖ ἕνα βαθύ βουβό πένθος, ὥστόσο ὁ σοφός Σολομών βεβαιοῖ: «Δίκαιοι εἰς τόν αἰῶνα ζῶσιν», ἐπισφραγίζον-

τας τήν ἀθανασία τῶν δικαίων. Καί δικαιοὶ δέν εἶναι παρὰ «οἱ εἰς Αὐτόν πιστεύσαντες», διότι «ὁ δέ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται» (Ρωμ. α' 17).

Δέν γνωρίζω ἂν ὑπάρχουν ἄλλα λόγια κατάλληλα νά ἐκφράσουν πνευματικές καταστάσεις, νά ἀποδώσουν τά ἔργα τῶν δικαίων. Γι' αὐτό θά διακόψω τό λόγο καί θά καταφύγω πάλι στήν ἀσφαλῆ ὁδὸ νά ζητήσω γιά ἄλλη μιά φορά τήν εὐχή της καί νά ἐπικαλεσθῶ τήν παρηγορία της ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Γερόντισσα, ἕνας χρόνος πέρασε ἀπό τότε πού ἀντικρύσαμε γιά τελευταία φορά τό εὐλογημένο σας πρόσωπο καί δέν στερούμεθα τήν παρουσία σας. Σᾶς νιώθουμε. Εἶστε κοντά μας, δίπλα μας. Εἶστε ζωντανή.

Γερόντισσα, δώστε μας τήν εὐχή σας γιά νά πορευθοῦμε. Σταθῆτε γιά πάντα στό πλευρό μας, καί ὁδηγήστε μας. Προπορευθῆτε ἐσεῖς, γιά νά δοῦμε πού θά βαδίσετε καί στά ἴχνη τῶν βημάτων σας νά πατήσουμε κι ἐμεῖς γιά νά νιώθουμε ὅτι βαδίζουμε ἀσφαλῶς. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιά τήν ἀγάπη, γιά τήν θυσία, γιά τήν ταπείνωση, γιά τήν μακροθυμία, τή συγχωρητικότητα, τήν ἀνεκτικότητα, τήν χωρίς μέτρο ἀγάπη σας. Συγχωρήστε μας, ἂν σᾶς πικράναμε. Πέστε μας πός μᾶς συγχωρεῖτε, γιά νά μᾶς συγχωρήσει κι ὁ Θεός. Μέσα στήν πολλή σας ἐπιείκεια πέστε μας πός σᾶς ἀναπαύσαμε, γιά νά ἀκούσουμε ὅτι αὐτός, πού ἀνέπαυσε τόν Γέροντά του, ἀνέπαυσε τόν Θεόν του. «Μείνατε μεθ' ἡμῶν» (πρβλ. Λουκ. κδ' 29). «Δεῦτε, στήτε μεθ' ἡμῶν, ἐπισφραγίζουσα τόν ὕμνον καί προεξάρχουσα τῆς πανηγύρεως» (Δοξαστικόν θ' ὥρας Θεοφανείων)» .

Ἀκολούθησε ἡ τέλεση τοῦ Ἁγιασμοῦ στόν αὐλαιο χῶρο τῆς Ἱ. Μονῆς ἀπό τό Σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Θεολόγο.

Ὁ ἑορτασμός τῆς ἁγίας Παρασκευῆς στήν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή στήν πόλη τῶν Σερρών.

Μέ βυζαντινὴ λαμπρότητα ἑορτάσθηκε ἡ μνήμη τῆς ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Παρασκευῆς στήν ὁμώνυμη νεοϊδρυθείσα Ἱ. Μονή τῆς πόλης τῶν Σερρών.

Τό πρωῖ τῆς Παρασκευῆς, 25 Ἰουλίου παραμονή τῆς ἑορτῆς, τελέσθηκε θεία Λειτουργία ἡ Παράκληση τῆς ἁγίας, ὁ Ἁγιασμός καί ἀκολούθησε ἡ ἔξοδος ἀπό τό ἱεροφυλάκειο τῆς Μονῆς, τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καί τοῦ χαριτοβρύτου λειψάνου τῆς ἁγίας Παρασκευῆς πρὸς ἁγιασμό καί ἐνίσχυση τοῦ φιλομάρτυρος λαοῦ.

Τό ἀπόγευμα, τελέσθηκε Μέγας Πανηγυρικός Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ. Θεολόγου, ὁ ὁποῖος καί κήρυξε τό θεῖο λόγο. Στή συνέχεια τελέσθηκε ἱερά Ἄγρυπνία, κατά τήν ὁποία ἔψαλε χορός Ἁγιορειτῶν Πατέρων.

Τό Σάββατο, 26 Ἰουλίου τό πρωῖ, τελέσθηκε ὁ Ὅρθρος καί ἡ πανηγυρική θεία Λειτουργία στήν

όποια προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος. Μετά τὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας τελέσθηκε ὁ Ἄγιασμός μέ τὸ λείψανο τῆς ἁγίας καί στή συνέχεια προσφέρθηκε σ' ὄλους τοὺς προσκυνητές τὸ παραδοσιακὸ μοναστηριακὸ κέρασμα καί φαγητό (κουρπάκι).

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας μέρας τελέσθηκε ὁ μεθέορτος Ἑσπερινὸς καί στή συνέχεια τὸ κτητορικὸ μνημόσυνο κατὰ τὴ μοναστηριακὴ τάξη.

Ὁ Σεβασμιώτατος στή νῆσο Τήνο

Στὰ πλαίσια τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 192ης ἐπετείου ἀπὸ τοῦ ὁράματος τῆς ὁσίας Πελαγίας, κατὰ τὸ ὁποῖο ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος τῆς ἀπεκάλυψε τὴν κρυμμένη ἀπὸ αἰῶνες στήν Τηνιακὴ γῆ θαυματουργή εἰκόνα της, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος, μετέβη τὸ τριήμερο 21-23 Ἰουλίου στήν Τήνο, μετὰ ἀπὸ τὴν εὐγενική πρόσκληση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σύρου κ. Δωροθέου.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Τρίτης, 22 Ἰουλίου, τελέσθηκε ὁ πανηγυρικός Ἑσπερινὸς τῆς εὐρέσεως τῆς ἱερᾶς εἰκόνας τῆς Παναγίας στὸν Πανίερο Ναὸ τῆς Μεγάλοχαρης Τήνου, στὸν ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος.

Τὴν ἐπόμενη μέρα μέ λιτανευτικὴ πομπή καί κάθε ἐκκλησιαστικὴ τάξη, ἐξήλθε ἡ ἁγία εἰκόνα ἀπὸ τὸν Πα-

νίερο Ναὸ τῆς Εὐαγγελιστρίας, προπορευομένου τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου μας κ. Θεολόγου καί τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου κ. Δωροθέου καί μέ τὴν συνοδεία τῶν ἀρχῶν καί πλῆθος λαοῦ μεταφέρθηκε μέχρι ἐνός σημείου πεζῆ καί στή συνέχεια μέ αὐτοκινητοπομπή στήν Ἱερά Μονὴ Κεχροβουνίου.

Τὴν ἁγία εἰκόνα ὑποδέχθηκαν στὸν πλάτανο τῆς

εἰσόδου τῆς Μονῆς, ἡ Μοναστικὴ Ἀδελφότητα, μέ ἐπικεφαλῆς τὴν Καθηγουμένη ἡ ὁποία μετέφερε τὴν ἱερά εἰκόνα στὸν Ἱ. Ναὸ τῆς ὁσίας Πελαγίας, στὸ ὁποῖο φυλάσσεται ἡ τιμία κάρα της.

Στὴ συνέχεια τελέσθηκε πανηγυρικὴ θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Θεολόγου, ὁ ὁποῖος κήρυξε καί τὸ θεῖο λόγο στὸ πολυπληθὲς ἐκκλησίασμα.

Ὁ Σεβασμιώτατος στή Βέροια καί στή Κομοτηνὴ

• Τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου, 26 Ἰουλίου, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Θεολόγος, μετέβη στή Βέροια, μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος τοῦ ἱαματικοῦ κατὰ τὴν ὁποία ἑορτάζει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βεροίας τὴν ὀνομαστικὴ του ἑορτή. Ἔλαβε μέρος στὸν πολυαρχιερατικὸ Ἑσπερινὸ πού τελέσθηκε στὸ καθολικὸ τῆς ἱερᾶς Μονῆς Δοβρᾶ καί εὐχήθηκε στὸν ἑορτάζοντα Ἱεράρχη τὰ δέοντα.

• Τὴν Κυριακὴ 27 Ἰουλίου, ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη στήν Κομοτηνὴ, καί συλλειτουργῆσε στὸν Ἱερό Καθεδρικό Ναὸ τῆς Θεοτόκου μέ τὸν ἑορτάζοντα

οικείο Ίεράρχη κ. Παντελεήμονα. Κατά τή θ. Λειτουργία κήρυξε τό θείο λόγο καί ευχήθηκε επίκαιρως στόν έορτάζοντα Μητροπολίτη κ. Παντελεήμονα.

Λαμπρός ό έορτασμός του Δεκαπενταγούστου στην Έκκλησία των Σεργών

• Μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα έορτάσθηκε καί έφέτος τό «Πάσχα του καλοκαιριού», ή Κοίμηση της Παναγίας μας καί στην τοπική μας Έκκλησία καί ειδικά στην όμώνυμη ένορία της πόλεός μας πού τιμάται στό σεπτό όνομά Της.

Τήν παραμονή, Πέμπτη 14 Αυγούστου 2014, τελέσθηκε ό Μέγας Άρχιερατικός Έσπερινός μετ' άρτοκλασίας, καθώς καί ιερό, επίκαιρο κήρυγμα από τόν Σεβασμιώτατο κ. Θεολόγο.

Νωρίτερα καί ένώπιον του στολισμένου μέ άνθη «έπιταφίου» της Θεοτόκου άκούσθηκε ό «Ύμνος της ψυχής», τά έγκώμια προς τήν Υπεραγία Θεοτόκο.

Άκολούθησε ή καθιερωμένη λιτάνευση του Ίερού Έπιταφίου, της έπουράνιας Μητέρας μας, ένώ ή καμπάνα της ένο-

ρίας ήχοϋσε χαρμόσυνα.

Πλήθη πιστών καί προσκυνητών συνέρευσαν καί φέτος για νά ανάψουν τό κερί της εύλαβίας τους, νά πραγματοποιήσουν τό τάμα τους, καί νά άσπασθύν τήν Εικόνα της Παναγίας μας, τήν όποία στόλισαν μέ τά άνθη του σεβασμού καί της άγάπης τους.

Τό πρωί της Παρασκευής 15 Αυγούστου, τελέσθηκε ή Άρχιερατική θεία Λειτουργία.

Στις εύλογημένες στιγμές της Λειτουργικής εύχαριστιακής Συνάξεως, προστέθηκε καί ή χαρά της εις Πρεσβύτερον Χειροτονίας του επί τετραετία ιερο-

λογιωτάτου πρωτοδιακόνου π. Νικήτα Χαλέμη, πτυχιούχου της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., τόν όποίο ό Σεβασμιώτατος λίγο πριν τήν άπόλυση της θείας Λειτουργίας, προχείρισε σέ Άρχιμανδρίτη.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἀπένευμε ἐπίσης τὸ ὄφικιο τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου στόν ἐφημέριο τοῦ Ἱ. Ναοῦ π. Παναγιώτη Καραμβαλάση καθὼς ἐπίσης καὶ τοῦ Ἀρχidiaκόνου στόν Διάκονο π. Νεκτάριο Καϊμακάμη.

Ἀπὸ τὴν εἰς πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ π. Νικήτα Χαλέμη.

Σέ ὅλους εὐχήθηκε πατρικῶς, κάθε εὐλογία τοῦ Θεοῦ στό ἔργο τους καὶ ἐπικαλέσθηκε τὴν κραταιὰ προστασία τῆς Παναγίας μας στήν ζωὴ καὶ τὴν διακονία τους στόν ἀμπελώνα τοῦ Κυρίου.

Ἐπαίνεσε ἐπίσης τίς φιλότιμες προσπάθειες τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Ἱ. Ναοῦ

Ἀρχιμανδρίτη π. Γαβριήλ Παλιούρα καὶ τῶν συνεργατῶν του, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν γιὰ τόν ἐξωραϊσμό τοῦ αὐλείου χώρου, ἡ καλαισθησία τοῦ ὁποίου ἐγίνε ἐμφανὴς σέ ὅλους τοὺς πιστοὺς πού παραβρέθηκαν στήν γιορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἰδιαίτερη ἐντύπωση προκάλεσε ἐφέος ἡ μεγάλη συμμετοχὴ τοῦ πιστοῦ λαοῦ στίς λατρευτικὲς ἀκολουθίες, πού ξεπέρασε κάθε προηγούμενο.

Κουρὰ δοκίμου μοναχοῦ

• Ἐνα ἀκόμη γεγονός ἰδιαίτερης πνευματικῆς σημασίας καταγράφηκε στή ζωὴ τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς θείας Λειτουργίας, τὸ Σάββατο, 16 Αὐγούστου, καὶ ὅπως ὀρίζεται ἀπὸ τὸ μοναχικὸ τυπικὸ, στό Καθολικὸ τῆς Ἀνδρώας Ἱερᾶς

Μονῆς τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Σερρών τελέσθηκε ἡ κουρὰ τοῦ δοκίμου μοναχοῦ Σαράντη Μπαρμπούτη, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὸ μοναχικὸ ὄνομα Πορφύριος.

Τῆς θείας Λειτουργίας προϊστατο ὁ Σεβασμιώτα-

τος Μητροπολίτης Σερρών και Νιγρίτης κ. Θεολόγος ό όποιος και έτέλεσε τήν μοναχική κουρά τοϋ π. Πορφυρίου, συμπαραστατούμενος υπό τοϋ Καθηγουμένου τής Ίερās Μονής Αρχιμανδρίτου π. Γαβριήλ, ιερέων τής Ίερās Μητροπόλεως και αδελφών τής Ίερās Μονής.

Κατά τήν θεία Λειτουργία και τήν ακολουθία τής κουράς συμπροσευχήθηκαν συγγενείς και πλήθος φίλων, αλλά και προσκυνητές τής Ίερās Μονής, κατακλύζοντας τό Καθολικό αλλά και τόν προαύλιο χώρο τής Ίερās Μονής.

Μετά τό πέρας τής θείας Λειτουργίας παρετέθη τό παραδοσιακό κέρασμα εις τό Αρχονταρίκι τής Μονής κατά τήν διάρκεια τοϋ όποιου ό Σεβασμιότατος εύχαρίστησε τούς παρευρισκομένους και έδωσε τίς εύχές του τόσο στόν νέο μοναχό όσο και στήν αδελφότητα τής Ίερās Μονής και στούς πολυπληθείς προσκυνητές.

Άπό τίς ποιμαντικές δραστηριότητες τοϋ Σεβ. Μητροπολίτου μας

Ό Σεβ. Μητροπολίτης Σερρών και Νιγρίτης κ. Θεολόγος κατά τό μήνα Ίούλιο και τό πρώτο δεκαπενθήμερο τοϋ Αύγουστου:

- **Λειτουργήσε:** στούς Ί. Ναούς Αγ. Αναργύρων Οινούσης (1/7), Αγ. Αναργύρων Χιονοχωρίου (6/7), Αγ. Κυριακής και Μηνᾶ Σερρών (7/7), Αγ. Άντωνίου και Μαρίνης Σερρών (17/7), Ί. Μονής Προφ. Ήλιού Αγ. Πνεύματος (20/7), Ί. Μονής Αγ. Παρασκευής Σερρών (26/7), Κοιμ. Θεοτόκου Κομοτηνής (27/7), Αγ. Νικολάου Πορταριάς (3/8), Κοιμ. Θεοτόκου Βρασών (10/8), Κοιμ. Θεοτόκου Σερρών (15/8), Ί. Μονής Αγ. Παρασκευής Σερρών (16/8) και Παμμ. Ταξιαρχών Σερρών (17/8).

- **Χοροστάτησε:** στήν Άκολουθία τοϋ Έσπερινοϋ στούς Ί. Ναούς: Αγ. Μαρίνης Νέου Σουλίου (16/7), Προφ.

Ήλιού Σερρών (19/7), Ί. Μονής Αγ. Παρασκευής Σερρών (25/7), Αγ. Παντελεήμονος - Ί.Μ. Δοβρά Βεροίας (26/7), Θείας Μεταμορφώσεως Σερρών (5/8), Κοιμ. Θεοτόκου Σερρών (14/8).

- **Προέστη:** στή λιτανεία τοϋ Έπιταφίου τής Παναγίας τοϋ Ί. Ναοϋ Κοιμ. Θεοτόκου Σερρών (14/8).

- **Τέλεσε:** α) τίς Ίερές Παρακλήσεις τής Παναγίας στούς Ί. Ναούς: Κοιμ. Θεοτόκου Σερρών (1/8), Αγ. Κων/νου και Έλένης Νέων Βρασών (6/8), Αγ. Αναργύρων Νέων Κερδυλλίων (7/8), Αγ. Λυδίας Φιλιππησίας στήν όμώνυμο Άδελφότητα στήν Άσπροβάλτα (10/8), Αγ. Δημητρίου Άρεθούσσης (11/8), Αγ. Δημητρίου Άνω Βροντοϋς (12/8), Ί. Μονής Κοιμ. Θεοτόκου Βύσσιανης (13/8).

β) τήν ακολουθία τοϋ Άγιασμοϋ α) στήν Ί. Μονή Προφ. Ήλιού Σερρών (20/7), στήν Ί. Μονή Αγ. Παρασκευής Σερρών (26/7).

Άπό τήν έπίσκεψη τοϋ Σεβασμιότατου Ποιμενάχου μας στήν Πορταριά (3/8).

Τό φῶς τῆς Μεταμορφώσεως

Κείμενο*

Ἀποθώμεθα οὖν, ἀδελφοί, τά ἔργα τοῦ σκότους, καί ἐργαζώμεθα τά ἔργα τοῦ φωτός, ἵνα μή μόνον ὡς ἐν ἡμέρᾳ τοιαύτῃ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, ἀλλά καί ἡμέρας υἱοί γενώμεθα· καί δεῦτε καί ἀναβῶμεν εἰς τό ὄρος, ἔνθα Χριστός ἔλαμψεν, ἵνα τά ἐκεῖ κατίδωμεν· μᾶλλον δέ τοιούτους ὄντας καί τοιαύτης ἡμέρας γεγονότας ἀξίους, αὐτός ἡμᾶς ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος ἀναβιβάσει κατά καιρόν. Νῦν δέ συντείνετε καί ἀνατείνετε τό ὄμμα τῆς διανοίας, παρακαλῶ, πρὸς τό φῶς τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ὡς ἂν μεταμορφωθῆτε τέως τῇ ἀνακαινίσει τοῦ νοός ὑμῶν, καί οὕτω τήν ἄνωθεν θείαν αἴγλην ἐπισπασάμενοι, σύμμορφοι γένησθε τῷ ὁμοιώματι τῆς δόξης Κυρίου οὗ τό πρόσωπον ἐπ' ὄρους ἔλαμψε σήμερον ὡς ὁ ἥλιος.

Πῶς ὡς ὁ ἥλιος; Ἦν δέ τό ἡλιακόν τοῦτο φῶς οὐκ ἦν ὡς ἐν σκεύει τῷ δίσκῳ τούτῳ· τό μέν γάρ πρωτόγονός ἐστι, τόν δέ δίσκον τῇ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν παρήγαγεν ὁ τά πάντα παραγαγών, ἐνάψας αὐτῷ τό φῶς καί οὕτως ὑποστήσας ἡμεροποιόν ἅμα καί ἡμεροφανῆ φωστήρα. Οὕτω δὴ καί τό φῶς τῆς θεότητος ἦν ὅτε οὐκ ἦν ὡς ἐν σκεύει τῷ Χριστοῦ σώματι· τό μέν γάρ προ-ἀναρχόν ἐστι, τό δέ πρόσλημμα, ὃ παρ' ἡμῶν ἀνέλαβεν ὁ τοῦ Θεοῦ Υἱός, νῦν ὕστερον ὑπέρ ἡμῶν παρήχθη, τό πλήρωμα τῆς θεότητος ἐν ἑαυτῷ λαβόν, καί οὕτω θεοποιός ἅμα καί θεοφεγγής ἀναπέφηνε φωστήρ. Οὕτως ἔλαμψε τό τοῦ Χριστοῦ πρόσωπον ὡς ὁ ἥλιος, τά δέ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκά ὡς τό φῶς· ὁ δέ Μάρκος φησί, «στίλβοντα λευκά λίαν ὡς χιών οἷα γναφεύς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶνα».

Ἐλαμπρύνθη μέν οὖν τῷ αὐτῷ φωτί καί τό προσκυνητόν ἐκεῖνο τοῦ Χριστοῦ σῶμα καί τά ἱμάτια, ἀλλ' οὐκ ἐπίσης· τό μέν γάρ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἔλαμψε, τά δέ ἱμάτια ὡς ἐγγίζοντα τῷ σώματι ἐκείνου φωτεινά ἐγένετο, καί διά τούτων ἔδειξε, τίνες αἱ στολαί τῆς δόξης, ἃς ἐνδύσονται κατά τόν μέλλοντα αἰῶνα οἱ ἐγγίζοντες Θεῷ, καί τίνα τά ἐνδύματα τῆς ἀναμαρτησίας, ἃ διά τήν παράβασιν ὁ Ἀδάμ ἀπεκδυσάμενος γυμνός ὠρᾶτο καί κατησχύνετο.

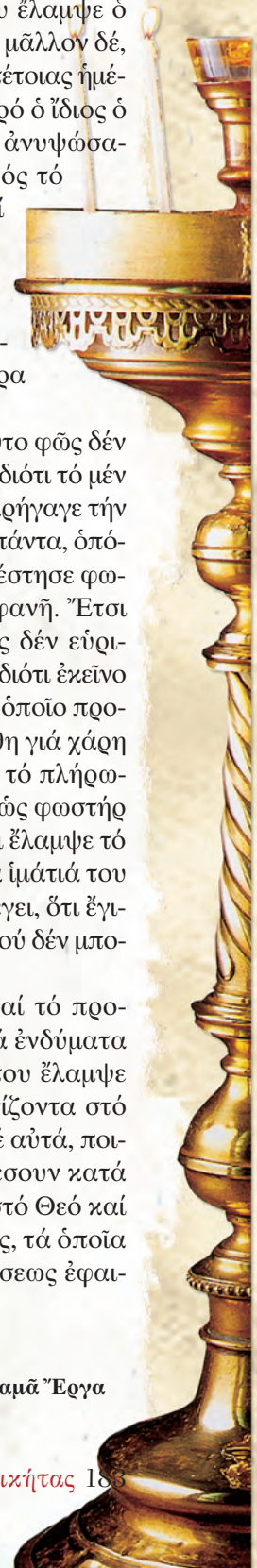
Μετάφραση

Ἦς ἀποβάλωμε λοιπόν, ἀδελφοί, τά ἔργα τοῦ σκότους, καί ἃς ἐκτελέσωμε τά ἔργα τοῦ φωτός, ὥστε ὄχι μόνον νά περιπατήσωμε σάν σέ τέτοια ἡμέρα εὐσχημόνως, ἀλλά καί νά γίνωμε υἱοί τῆς ἡμέρας· καί ἐμπρός, ἃς ἀνεβούμε στό ὄρος, ὅπου ἔλαμψε ὁ Χριστός, γιά νά ἰδοῦμε τά ἐκεῖ πράγματα· μᾶλλον δέ, ἀφοῦ εἴμαστε τέτοιοι καί ἔχομε γίνει ἀξιοί τέτοιας ἡμέρας, θά μᾶς ἀνεβάσει τόν κατάλληλο καιρό ὁ ἴδιος ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Τώρα δέ ἐντείνετε καί ἀνυψώσατε τό ὄμμα τῆς διανοίας, παρακαλῶ, πρὸς τό φῶς τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ὥστε ἐπὶ τέλους νά μεταμορφωθεῖτε μέ τήν ἀνακαινίση τοῦ νοῦ σας, κι ἔτσι ἀποκτώντας τήν ἀπό ἄνω θεία αἴγλη νά γίνετε σύμμορφοι μέ τό ὁμοίωμα τῆς δόξης τοῦ Κυρίου, τοῦ ὁποίου τό πρόσωπο ἔλαμψε σήμερα ἐπάνω στό ὄρος σάν ὁ ἥλιος.

Πῶς σάν ὁ ἥλιος; Κάποτε τό ἡλιακό τοῦτο φῶς δέν εὐρισκόταν στόν δίσκο τοῦτο σάν σκεῦος· διότι τό μέν φῶς εἶναι πρωτογενήμένο, τόν δέ δίσκο παρήγαγε τήν τετάρτη ἡμέρα αὐτός πού δημιούργησε τά πάντα, ὅποτε ἀναψε σ' αὐτόν τό φῶς κι ἔτσι τόν κατέστησε φωστήρα ἡμεροποιό καί συγχρόνως ἡμεροφανῆ. Ἔτσι λοιπόν κάποτε καί τό φῶς τῆς θεότητος δέν εὐρισκόταν στό σῶμα τοῦ Χριστοῦ ὡς σκεῦος· διότι ἐκεῖνο μέν εἶναι προἀναρχο τό δέ πρόσλημμα, τό ὁποῖο προσέλαβε ἀπό μᾶς ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, παρήχθη γιά χάρη μας τώρα ὕστερα, ὅποτε ἔλαβε μέσα του τό πλήρωμα τῆς θεότητος, κι ἔτσι παρουσιάσθηκε ὡς φωστήρ θεοποιός καί συγχρόνως θεοφεγγής. Ἔτσι ἔλαμψε τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ σάν ὁ ἥλιος, καί τά ἱμάτιά του ἔγιναν λευκά σάν τό φῶς· ὁ δέ Μάρκος λέγει, ὅτι ἔγιναν «στιλπνά καί λευκά σάν χιόνι, τέτοια πού δέν μπορεῖ νά λευκάνει γναφεύς ἐπὶ τῆς γῆς».

Ἐλαμπρύνθηκαν λοιπόν μέ τό φῶς καί τό προσκυνητό ἐκεῖνο σῶμα τοῦ Χριστοῦ καί τά ἐνδύματα ἀλλ' ὄχι ἐξ ἴσου· διότι τό μέν πρόσωπό του ἔλαμψε σάν ὁ ἥλιος, τά δέ ἐνδύματά του ὡς ἐγγίζοντα στό σῶμα ἐκείνου ἔγιναν φωτεινά, κι' ἔδειξε μέ αὐτά, ποιές εἶναι οἱ στολές τῆς δόξης πού θά φορέσουν κατά τόν μέλλοντα αἰῶνα ὅσοι προσεγγίζουν στό Θεό καί ποιά εἶναι τά ἐνδύματα τῆς ἀναμαρτησίας, τά ὁποῖα ὅταν ἀπέβαλε ὁ Ἀδάμ λόγω τῆς παραβάσεως ἐφανόταν γυμνός καί αἰσθανόταν ἐντροπή.

* Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, Ὁμιλία ΔΕ' εἰς τήν αὐτήν τοῦ Κυρίου Μεταμόρφωσιν, ΕΠΕ, Γρηγορίου Παλαμᾶ Ἔργα 10, Θεσσαλονίκη 1985, σσ. 386-389.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΡΧΑΪΑΣ ΚΑΛΗΣ
101

Άπό τήν επίσκεψη τοῦ Σεβασμιωτάτου στίς κατασκήνωσεις τῆς Γ.Ε.Χ.Α. (17/7).

Άπό τήν επίσκεψη τοῦ Σεβασμιωτάτου στίς κατασκηνώσεις Ἁγ. Δημητρίου (Χριστοῦ Πηγῆ) (17/7).